

Голос України

Влада - Радам!

ГАЗЕТА БЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 252 (2002) ♦ Четвер, 31 грудня 1998 року ♦ Ціна договірна

Новорічне привітання

Дорогі співвітчизники!
Ми прощаємося з 1998 роком. У ці години кожен із нас подумки з тими, хто нам близький і дорогий, розмірковуємо над пережитим, замислюємося над тим, що маємо зробити сьогодні і в майбутньому.

І все-таки в ці години тривожно і гірко на душі від того, що минає ще один рік, було сказано багато обнадійливих слів, багато обіцяно, багато названо винних, але слова перетворилися на розмову, а життя людей не покращилося. Нам вистачило мужності, щоб не впасти у відчай, а мабуть, уперше оцінити власну політику в принципово, самокритично і в гірших істинях побачити витоки нашої сили.

Рік, що минає, ще раз довів, який великий, мудрий і мужний народ України. Було важко, але ми варили метал і вирощували хліб, освоювали надра і будували, виховували дітей і онуків.

Усі ми за цей рік політично

змужніли, вчимося жити в умовах багатопартійності. Обрали Верховну Раду, яка всупереч політичному різноголосся доводить свою високу відповідальність перед українським народом. Доказ того — прийняття важливих економічних законів, затвердження Конституції Криму. Державна Дума Росії, врахувавши вагомість наших аргументів, ратифікувала Договір про дружбу і співробітництво між Україною і Росією. Тим самим підтверджено, що рівноправна співпраця з Росією, іншими країнами СНД і в майбутньому будуватиметься на основі територіальної цілісності, недоторканості кордонів України.

Велике працелюбство, потужна енергія, самобутній талант нашого народу будуть втілені в Національній програмі відродження України. І я вірю, що нашу рідну Україну ми вибудуємо великою, могутньою, щасливою. Інакше і бути не може. Бо ми з вами, до-

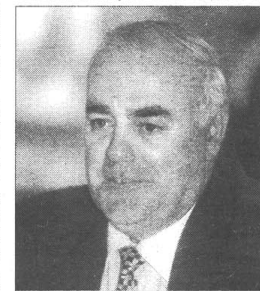
рогі співвітчизники, — єдиний народ, предки якого створили Київську Русь, прославили себе трудовими і ратними подвигами, піднімали Україну до висот світового визнання.

Ми з вами і повернемо Україну належне їй місце, її гідність, її красу. Ми це зробимо неодмінно, якщо кожен із нас усвідомить особисту відповідальність за те, в якому провалі опинилася Україна, і за те, що наступного року, вирішуючи долю нашої Батьківщини, кожен повинен підставити Україні своє плече і зробити свій вибір усвідомлено і відповідально. Перед Україною, перед народом, перед старими дітьми і онуками, перед старшими поколіннями.

Україна — це наша земля, наша з вами Батьківщина, це — наш дім. І ми, тільки ми з вами, маємо навести в нашому домі порядок.

З вірою і впевненістю, що така робота нам під силу, ми всту-

Голови
Верховної Ради України
Олександра ТКАЧЕНКА

паємо в 1999 рік.

Від імені Верховної Ради сердечно вітаю вас, дорогі співвітчизники, з Новим роком!

Усім вам свіжого хліба на столі, міцного здоров'я, синього неба за вікном і в душі, добра вам і людського щастя!

У номер

Подарунки дітям

Загалом для жителів Закарпаття, які потерпіли від повені, зусиллями партійних осередків СДПУ(о) зібрано більш як 1 млн гривень і ще на суму 600 тисяч доларів залучено допомоги з-за кордону.

Днями об'єднані соціал-демократи спільно з ФК «Динамо» відправили дітям Закарпаття 100 тисяч новорічних подарунків.

— Сьогодні як ніколи ми повинні підтримати наших дітей, — сказав голова партії Віктор Медведчук, — і добре було б, якби приклад об'єднаних соціал-демократів підтримали інші партії й допомогли дітям чи то Волині, чи Донбасу, чи іншого регіону.

Дати

99-го року

- ✓ 22 січня — 80 років тому уряд Української Народної Республіки проголосив об'єднання всіх українських земель в одну державу зі столицею в Києві.
- ✓ 9 березня — 185 років від дня народження Тараса Шевченка.
- ✓ Травень — у Львові відбудеться саміт президентів країн Центрально-Східної Європи.
- ✓ Жовтень — президентські вибори в Україні.

Соллаль у Країні ранкової роси

2

Листи у ХХІ століття

16-17

Довгоносики жартують не востаннє

18-19

Наш музей воскових фігур

22

3 Новим 7507-м роком!

Наш редакційний дельтаплан акуратно зупинився над хилом Володимирської гірки, навпроти пресвітлх очей князя Володимира.

Князь скосив каре око й спитав тихо: «Пощо тривожите, отроки?» — «Та оце, княже, хотіли повідомити, що недавно відзначили 1010-річчя вашої успішної акції хрещення Русі, а заодно й привітати з Новим, 7507-м роком від створіння світу!» — «За моїх часів новий рік починався у вересні. Ну гаразд. А що ото там таке — рік Кота, рік Зайця? Язичництво якесь!» — «Але ж, княже, усе з вас почалося! Ви перший замінили вітчизняну культуру на іноземну!»

І пішло: одні кричать, що ми Європа, а інші азійський календар запозичують!» — «Та ото ж! — зітхнув князь. — Ну, хай люди бавляться, аби міжусобиць не було. Осінній збір данини закінчили? Дивіться, не переусердствуйте, а то мого діда Ігоря, знаєте, розірвали за погану податкову політику!» Ми промочали. «Що вам ще сказати на прощання?» Ми хором підказали: «Веселіє Русі єсть пияті!» Князь засоромився: «Що фразу мені написали! Не казав я такого! Ну та хай уже! Аби лиш на здоров'я!»

Фото Івана ЛИСЕНКА.

«Пощо тривожите, отроки?»

Заклики до першого дня Нового року

— Пошли, Господи, талану нам, а жару в штани ворогам та тим босовим синам, які зла бажають нам!

✓ Київ

Про те, що було і що буде

Основними зовнішньополітичними пріоритетами для України на 1999 рік залишаються: завершення договірного оформлення Державного кордону країни, подальший розвиток європейського напрямку, реалізація в повному

обсязі потенціалу співробітництва з Росією на основі широкомасштабного договору про дружбу та співробітництво. Не заявив міністр закордонних справ України Борис Тарасюк на підсумковій прес-конференції.

У наступному році МЗС, за словами його керівника, має намір приділяти більше уваги співробітництву з потенційними ринками країн Латинської Америки, Азії, Африки.

Щодо об'єднання Росії та Білорусі, то в Україні немає підстав побоюватися за свою національну безпеку: з кожною з цих країн воєн підтримує дружні відносини й активно розвиває торговельно-економічні зв'язки.

Зі славного року Бериківських

Напередолі Нового року у столичному Будинку вчених відбувся творчий вечір викладача вищого музичного училища імені Глієра, заслуженого працівника культури України Олени Бериківської. Вечір був присвячено зовсім не круглій даті — 43-річчю творчої діяльності. І в цьому щось справжнє та своєчасне, відміне від наших традицій, згідно з якими людина в розквіті своїх творчих сил обов'язково мусить чекати понайдокрутішої дати, аби бути випанованою. Олена Михайлівна Бериківська (лодка відомого українського композитора М. Бериківського) — особистість добре відома у музичних колах, численні її вихованці працюють у Національній музичній академії та інших закладах України, близького й далекого зарубіжжя. Вони й прийшли привітати того вечора Олену Михайлівну, свого педагога, і концерт удався на славу.

✓ Запоріжжя

Немає реалізації

До лютого зупинився складальний конвеєр СП «АвтоЗАЗ-ДЕУ»: із випущених 24 тисяч автомобілів реалізовано тільки 44 відсотки.

✓ Сімферополь

25 ялинок

Кримського содового

Чверть віку під Новий рік відзначив флігман хімічної промисловості автономії Кримський содовий завод, де нині працюють понад три тисячі осіб. Тут випускають продукцію, яку експортують у країни близького і далекого зарубіжжя.

Навіть у кризовому нинішньому році на підприємстві забезпечили зростання обсягів виробництва. Проти минулорічних 270 тисяч тонн соди вироблено понад 350 тисяч.

А все-таки снігова людина є!

Мал. Бориса РЕВУЧА.

Бензин і цигарка — речі не сумісні

Парламентська хроніка

Зранку парламент зробив передновіторний «подарунок» «королів бензоколоннок»: вніс зміни до закону про ставки акцизного збору і ввізного мита на деякі товари (продукцію) щодо бензину. Віднині ці ставки становитимуть на високооктановій марці бензину 2,5 тисячі гривень, а на низькооктановій — 400 гривень.

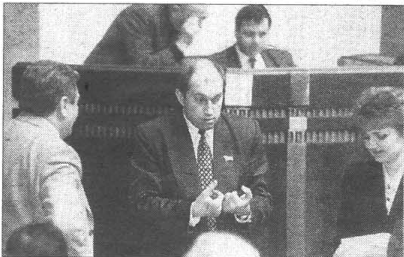
Окрім того, доведеться платити ще й за патент на реалізацію пального. Шоправда, без будь-яких дискусій погодилися, що для збувачів високооктанового бензину такий патент коштуватиме тисячу гривень на місяць, а ось скільки коштуватиме такий дозвіл для збувачів бензину «А-76», одразу домовитися не вдалося. Представники лівих фракцій вимагали, щоб платити за «А-76» був за ціною символічною або взагалі безкоштовно, мова йшла про бензин, кому не зрозуміло, що цим бензином послуговуються найбільші господарства і громадяни. Врешті-решт більшість народних депутатів погодилися з дописом вагомих аргументом: якщо буде така велика різниця у вартості цих патентів, може виникнути спокуска торгувати високооктановим бензином, взявши патент на низькооктановий. Саме цей аргумент і дав змогу набрати відповід-

Народний депутат України Дмитро ГНАТЮК.

ської історії, зокрема періоду визвольної боротьби нашої нації в XVI—XVII сторіччях. Історичні джерела засвідчують, що в козацькому війську Богдана Хмельницького приділяли велику увагу і бойовому, і духовному гартуванню козаків. Вони починалися ще зі школи. Вдому у якійсь у такій факт: 350 років тому у трирічній школі для козачат учнів навчали не лише грамоти, володіння зброєю, верхової їзди, а й основ медицини, астрономії, метеорології, малювання та мистецтва співу. Не слід

уявляти наших предків темними та неосвіченими. Шедесв військової музики — знаменитий Запорозький марш — з'явився на не порожньому місці. Я вважаю, що в сьогоднішній Народній армії України, поряд із сучасною бойовою підготовкою, має бути розроблена й реалізовуватися добре продумана і детально систематизована програма культурного виховання воїнів. Слід згадати і досвід Великої Вітчизняної війни, коли над військовими частинами здійснювалося культурне шествіє, на передову приїздили концертні бригади. Фронтіві ансамблі тоді було створено не тільки при упродовженні фронтів, а нерідко і в арміях. Треба створити чітку систему, встановити прями зв'язки військовими частин із творчими спілками та мистецькими установами — театрами, оркестрами, ансамблями тощо, розробити графіки шествієш концертів і творчих зустрічей. Щоб кожний солдат систематично, скільки раз на тиждень, спілкувався з мистецтвом, духовно зростає.

Не маю сумніву, що це піде на карб не лише нашій армії, а й державі в цілому.

Анатолій БЕНЬ.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Армії — культуру

уявляти наших предків темними та неосвіченими. Шедесв військової музики — знаменитий Запорозький марш — з'явився на не порожньому місці.

Я вважаю, що в сьогоднішній Народній армії України, поряд із сучасною бойовою підготовкою, має бути розроблена й реалізовуватися добре продумана і детально систематизована програма культурного виховання воїнів.

Слід згадати і досвід Великої Вітчизняної війни, коли над військовими частинами здійснювалося культурне шествіє, на передову приїздили концертні бригади. Фронтіві ансамблі тоді було створено не тільки при упродовженні фронтів, а нерідко і в арміях.

Треба створити чітку систему, встановити прями зв'язки військовими частин із творчими спілками та мистецькими установами — театрами, оркестрами, ансамблями тощо, розробити графіки шествієш концертів і творчих зустрічей. Щоб кожний солдат систематично, скільки раз на тиждень, спілкувався з мистецтвом, духовно зростає.

Не маю сумніву, що це піде на карб не лише нашій армії, а й державі в цілому.

Валютні мільйони
ширилися й
«обросали» подорожниками

Депутатський копняк сумнівним обгородкам

Самоврядування: кредити

Кілька місяців тому в гастроному довелось почути розмову двох жінок.

— Ти знаєш, — збуджено говорила пишнотіла блондинка знайомий, — незабаром ми у Рівному житимемо по-людському. Канадці, кажуть, дарують нашому місту сто мільйонів доларів. Ти чуєш: сто мільйонів! На розбудову, на зниження цін. За квартиру менше платитимемо...

І що, зовсім задарма дають? Щось не віриться. Та коли й дадуть, то нам їх не бачити — знайдуться спритніші...

Чутки про загадкові валютні мільйони, збуджуючи увагу довірливих городян, ширилися й «обросали» подорожниками, аж поки не стали... предметом обговорення на вересневій сесії Рівненської міської ради. Увага депутатів, будемо точнішими, зосередилася не на варіантах чутка, а на договорі між міською радою і якоюсь ірландською (не канадською) фірмою. Згідно з ним фірма мала надати Рівному 60 (не 100) мільйонів американських до-

ларів кредиту під заставу муніципального (комунального) майна.

Заворожені очікуваною доларовою зливою, депутати затвердили договір. Та одразу по тому спохопилися фракція Руху, підтримана народним депутатом України Василем Червоним: стривайте-но, хлопці, а що ж то за власність ми заставляємо? Скільки її, власності, «охоплюють» пропонувані мільйони? І хто, коли що станеться, «розсоробуватиме кашу» — через кілька років, можливо, але буде інший голова...

Тривога депутатів посилюлася, коли керівництво ради відмовилося дати для ознайомлення «додатки» до договору, в яких, так би мовити, уся сіль. І полетіли депутатські запити і звернення у відповідні інстанції з вимогою розсудливості: а чи не виходить вищезазначений договір за межі чинного законодавства? Дуже піздірало, що й ірландська сторона наполягала на конфіденційності цих «додаток».

...І ось недавнє пресове повідомлення: немає вже договору, який,

можливо, і допоміг би рівнянам розв'язати деякі пекучі проблеми, який був укладений з дотриманням закону. Бо інвестиції місту потрібні і застава майна не страшна, якщо робити все чесно і гласно. Гласно! Тобто, щоб усе було видно як на долоні.

Хороший приклад «народного контролю» — чи не правда? От якби так скрізь і на усіх рівнях! Волає, приміром, голова КСП, що нічим орати, а «ініціативна група» йому й каже: ну, поверни на тракторний... усе ту техніку, що ти за копійки спродав своїм прихвостям — і спитасом відповідний з цифрами і фактами... Убогіла народний депутат за народ методом розв'язання... власних проблем — лід-но, голубчику, назад у свій райцентр, красномовствуй перед публікою безплатно... Побудував, хоч би яким «високим» ти був, царський палац — задокументуй, звідкільки у тебе «дрівця»...

Якщо коротко, то: очинюймося від «каламуті». Просвітлюймо і очі, і душі, і дніння. У чистоті та прозорості далеко видно. Причому — всім.

Сергій МЕЛЬНИЧУК.

Рівненська область.

Іван Заєць: «До прізвища потрібне ще й ім'я»

А однофамілець у сесійному залі не «заважає»?

Цінність на зламі століть

Зається, мода на зміну прізвищ (щоб зважатися) лишилася позаду. Але проблема ставлення до того, як тебе величать, — набагато глибша від моди...

— Іване Олександровичу, що очікуєте від наступного року з огляду на те, що він — рік Зайця?

— Я трохи скептично ставлюся до східних календарів. Усе-таки ідентифікувати себе з європейською цивілізацією і думаю, доля європейської людини визначасться в іншій спосіб.

— А прізвище Заєць якось впливає на ваш характер, життєвий шлях?

— Звичайно, прізвище людини — це певне відображення її характеру та долі. Це як властивість, що крокує поряд з тобою від дитинства до зрілості. Деяким людям не подобається їхнє прізвище і вони його змінюють. На мій погляд, це невірно. Адже за кожним прізвищем стоїть довга історія славетних родів, тим паче, що в Україні прізвища, чи спочатку прізвища, відтворювали сутність людини.

— У великій політиці прізвище відіграє якусь роль?

— Велику, хоча не фатальну. На якому етапі робляться спроби обіграли прізвище і сформувати певний образ політика. Перша реакція людини — на прізвище, а вже потім проникнення у поведінку політика. І мого прізвище відіграло певну роль у моєму ставленні як політика: той відомий вислів Івана П'юха «Депутат Заєць, не стрибайте по ньому!» зробив мене популярним уміть по всій Україні (там само, як і Івана Степановича). Про мене заговорили навіть дітлахи у дитсадках.

Але з другого боку, мені довго доводилося боротися з цим образом. Бо більшість людей думають, що Верховна Рада — це такі собі урочисті засідання, де всі повинні чинно сидіти, вислуховувати якогось керівника, кивати головами, голосувати так, як він пропонує. І не згадують, що пленарні засідання — це робочі засідання, на яких приймають дуже важливі рішення. І перед тим, як натиснути на кнопку, депутат часто має погортитися зі своїми колегами. Але не кожен однаково розбирається в міжнародній політиці, і в сільському господарстві. Тому депутати часто ходять по залу, консультуються, обмінюються думками.

— Коли Іван Степанович вимовив цю фразу, яка вже стала історичною, ви об'єдналися на нього? Хоча у прізвищі Заєць немає негативного заряду. Зайці — досить розумні істоти...

— Розумні, рішучі, сміливі й винахідливі... Прізвище Заєць несе позитивний заряд ще й тому, що в Україні часто називають «зайчиками» своїх дітей чи коханих. Ні, я не обрався тоді на Івана Степановича. Були спроби інших депутатів обіграли мого прізвище, принизивши мене. Таким спробам я давав рішучу відсіч. І горджуся своїм прізвищем. Мій батьки були працьовитими людьми, завжди користувалися повагою у своєму селі.

Вам не зається, що Бовки чомусь зустрічаються частіше, ніж Зайці?

— Як так не думаю. Приміром, у Верховній Раді є один Заєць — Володимир, так само, як і я, родом із Житомирщини. Ще кілька Зайців — пратітнівний апарату. А до речі, мій кум — Михайло Бовк, доктор хімічних наук.

— Однофамілець у сесійному залі не «заважає»?

— У першому парламенті теж був ще один депутат Заєць. Але запам'ятали

все-таки Івана Зайця. Бо до прізвища потрібні ще ім'я та дуже велика праця. Тому не відчуваю, ніби депутат Володимир Заєць у парламенті якось обмежує мене чи відбирає популярність.

— Рік, що минає, чим відрізнявся для вас від попередніх років у парламенті й чим запам'ятався?

— У першому парламенті я працював у комісії з питань економічної реформи, був автором багатьох базових законопроектів. А в другому — перекваліфікувався, почав працювати у Комітеті у закордонних справах і зв'язках із СНД. Тому дещо зник з поля зору слухачів і глядачів. Бо зовнішня політика у парламентському вимірі — не така привселюдна, як, скажімо, сфера економіки чи соціального захисту. Коли вже втретє став народним депутатом, посилив роботу в цьому напрямі й свою зовнішню активність. Це, зокрема, і мій виступ, коли балотувався на посаду голови Верховної Ради, де присвятив багато часу питанням необхідності дотримуватися політичного вибору, який український народ зробив 1991 року, реформування влади, зокрема вищої законодавчої, створення у парламенті правлячої більшості. Саме ці виступи, на мій погляд, сьогодні дають ефективність роботі парламенту.

Нині я стривожений деякими тенденціями у Верховній Раді, зокрема, започаткуванням антизахідної політики, антиконституційними ініціативами.

— І все-таки, яким вам бачиться наступний 1999 рік?

— На жаль, знову наростатимуть процеси нерішучості, роздвоєності, запутаності керівництва держави. Над діяльністю парламенту нависнуть президентські вибори, розгортатиметься боротьба за купівлю голосів, прийматимуть багато

популярських рішень. У цій ситуації бачую найголовнішим завданням для себе — працювати над створенням потужної та впливової правниці у політичному спектрі України, об'єднанням національно-демократичних сил. Особливу увагу треба звернути на економіку, зокрема, на формування цілісної, повноструктурної вітчизняної економіки з високим рівнем самозабезпечення.

— На чому ґрунтується ваша віра у краще — на вірі у Бога, зірки, гороскопи, політичні сили, на чому бачите?

— Передусім я вірю собі. У мене чудова родина: троє дітей і адушка, який багато в чому завдячує своїм успіхам. По-друге, мені таланити на розуміння людей і поруч, які так само вірять в закон Української держави. По-третє, вірю у свій народ, його вибір. З другого боку, думаю, є якась космічна справедливість у тому, що ми здобули незалежну державу і відідемо в ХХІ сторіччя європейською державою.

Хотів би побажати у новому році кожній людині — віри, кожній сім'ї — родинного затишку, а дітям — окрайника від зайчика!

Розмовляла
Юліана ШЕВЧУК.
Фото
Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Екзотичні хащі чи домашні капці?

Як відзначитимуть Новий рік українські парламентарії?

З таким запитанням блував наш кореспондент кулуарами парламенту.

Віктор ПИНЗЕНІК, «Реформа-центр»:
— У лісі. Ні, в мене немає своєї чаші будинку, але в лісі є багато хат. Це буде на якійсь базі — у Прикарпатті або Закарпатті.

Катерина САМОЙЛІК, КПУ:
— На Херсонщині. Там мій рідний дід, батько і сестри. Бо ні велика політика, ні всі інші незгоди чи злиги не роблять людину людською так, як сімейне вогнище.

Анатолій МАТВІЄНКО, НДП:
— Я не загадую наперед. Новий рік — це завжди свято несподіване.

Микола ПЕСОЦЬКИЙ, СПУ(о):
— В одному із ресторанів Луганська. Хотілося б у будинок чи в будинок за містом, на природі, але треба зважати на оточуючих.

Євген СМІРНОВ, «Громада»:
— Удома, в родинному колі. В окрузі — у мене немає квартири в Києві.

Сергій КУРИКІН, ПЗУ:
— Для мене це абсолютне домашнє свято.

Олег ТЯГНІВКО, позарпартійний:
— У Львові. У мене аж троє дітей, тому не знаю, чи владиться піти в гості. Як

що буде можливість, поїдемо у Карпати, бо там найкраще зустрічати Новий рік.

Володимир ФІАЛКОВСЬКИЙ, ПЗУ:
— Не знаю. Скоріш усього в окрузі. Батько Хавовий і чотириох сільськогосподарських районах. Треба з людьми зустрічатися. До речі, я там часто буваю...

Борис ОЛІЙНИК, КПУ:
— Тепер не надало великого значення цьому святу — роки так мимотіють...

Олександр РЖАВСЬКИЙ, «Незалежні»:
— Новий рік я завжди зустрічаю з своїми великою родиною. Бо кожен рік — це певні вітні, етапи в нашому житті, ми стаємо дорослішими, мудрішими.

Михайло РАТУШНИЙ, «Реформа-центр»:
— То таємниця. З друзями, в горах. Треба екзотично зустрічати Новий рік. Один з них ми провели на самій Гверлі.

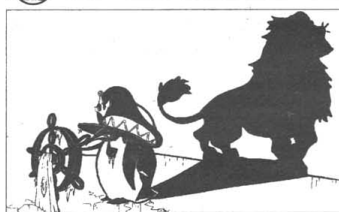
Іван ПОПЕСКУ, СПУ(о):
— Я зустрічаю Румунів 25 грудня в Римі, 7 січня — у своїх батьків у Чернівецькій області. Половина румунів так зустрічає Різдво, половина так.

Роман БЕЗСМЕРТНИЙ, НДП:
— Я не дуже грайливий, щоб попати в якісь курьозні ситуації в Новий рік...

Записала Юліана ШЕВЧУК.

Напівжарт

І ніякий ти не пінгвін, а претендент на пост капітана цього відомого монстра. А що довелось тебе сила-силенна таких самих пінгвінів, то коли б не вони, не було б «Демократичного». Ти ба! Кому відповіли, пінгвіна за претендента не має. У візюрок на ілюмінації капітан хука, щоб розгледіти тебе на крузі. Не казати б що морський вовк, але, якщо вірити гороскопу, на Лева тягне. А гороскопу хто тепер не вірити! Кажуть, круті пінгвіни з нових навіть персональних астрологів наймають. От і морський Лев персонального має. Кажуть, перепаладе тому на горіхи. Бо нема-нема та й наврочить якусь маляно. Мовляв, згадуються демократ Близнюк з демократом Володієм і висунуть на вибори пінгвіна Скорпіона, який почне жалити Лева у хвіст і гриву. Спігата за труду конституції право пінгвінів чи ні? То чому ж тоді капітан, як гарант цього права, не відповідає за борги перед командою? Хіба наш «Демократичний» менш демократичний за того, що плаває за океаном? Та Капітан, хоч і зодіакальний Лев, а на крузі такий самий пінгвін, як і інші. А на «Демократичному» кожний пінгвін має право ходити наліво. Навіть іздири. Звісно, якщо ти не претендуєш на капітанський місток і не нахаштуєш на берег. Пінгвін аж зашурить, що Швейцарія походить не від слова швейцар чотирирічного го-

Гарна річ — демократія. Особливо, коли вона сягає свого апогею. Стоїш на порозі президентських виборів піднесений і рішучий, як пінгвін перед крижоломом. Електратим крижоломом на ім'я «Демократичний».

телю. Астролог, який на крижоломі виконував функції третейського судді, перед Левою збивався на нестатунний суржик.

Нічо страшного, товариш капітан. Ми йдемо своїм курсом, капіталісти — своїм. У них сексуальні домагання — у нас фінансова стабілізація. У них долари — у нас умовні одиниці. У них гамбургери — у нас ковбаса. У нас морський Лев — у них морський Котик. Самі знаєте, що за фрукт... Шварценеггер, одне слово. Справді, гроші за працю — це конституційний обов'язок. І ви — гарант Конституції. Але відповідайте за бор-

ги перед пінгвінами... бийти велич. На те він і бийти та й ікла має добрячі, як і личить роботодавцеві, на чий плечав цього року легатиме основний тягар зі скорочення капіталів на «Демократичному».

— А він ходить у претендентах?

— шквастає капітан.

— У претендентах тільки пінгвіни. І зорі цього року вишуть, що рік пройде під знаком Лева.

— Не бреші тільки.

— Йй-бо. Щоб якоюсь Овну зійти на капітанський місток «Демократичного», треба скоротити віку Тильдо, розквитатися з боргами перед пенсійним фондом Бізона і Стріпльві, підкупити Козерога контрольным пакетом акцій «Пінгвінтехкому» — вшаштувати Рібу диктор новин на першому каналі телебачення. Самі бачите, Овен не впропастеся.

Близнюкам годі й пнутися на крижолом. Майже все їхнє майно лежить у податковій заставі і ще до виборів вони торгуватимуть снігом. Можете не сумніватися, що до цього часу він розтане геть уєсь.

(Закінчення на 20-й стор.).

Григор ЧОРНИЙ.

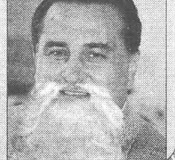
Мал. Сергія ГОРБІЧКА.

Увага, конкурс!

Шановні читачі! Під рубрикою «А ще був випадок» — не просто інформація про те, що з ким і коли траплялося, а — своєрідний конкурс. Кожного з відомих сучасних діячів, котрі діяють своєю новаторськими способами, ми закламували розкрити «дморозиско» бороною. Ваше завдання — вгадати, хто під тією бороною. Як тільки вгадаєте — мерщій пишіть нам з поміткою «На конкурс». Той, хто найшвидше свою відповідь, першим, отримає приз! Отже, увага: конкурсні завдання — на 3-й, 5-й, 7-й, 9-й, 15-й, 17-й, 19-й та 24-й сторінках сьогоднішнього номера!

А ще був випадок

— Якось з друзями застрягли в ліфті. Забагато людей зайшло в нього, і ми там добряче зустріли Новий рік...

Петро ПОРОШЕНКО:

«Треба любити всіх...»

Цінності на зламі століть

Якщо чесно — розмова не клеїлася. Петро Порошенко відповідав, старанно підбираючи слова, — жодного зайвого, все вивірене, продумане: гладесенько-рівнесенько. Щоправда, бесіду постійно перебивали телефонні дзвінки. Та й сам він мав обмаль часу — розпочиналося засідання Комітету Верховної Ради з питань фінансів і банківської діяльності. Отож коли він запропонував зустрітись вдруге, я не заперечував. Навпаки — прийняв цю пропозицію з полегшенням...

«У кожного своя доля і свій шлях широкий». Але що спонукає, скажімо, провітаючи ділову людину міняти бутерброд бізнесмена, на якому сам регулює товщину масла, на шоденний важкий і навіть глевкий хліб політика? Побутує звичайно у суспільстві думка — заради бізнесу, заради примноження капіталів, врешті заради «даху» для капіталів. Але ж Петро Порошенко заперечує цю тезу. Йому не потрібні гроші заради грошей, йому не потрібні владні покровителі — справа поставлена на ноги міцно: сходить на воду кораблі, радуєть дітвора ласощами кондитерської фабрики, перевозять пасажирів таксі. Він і його товариші розвивали насамперед виробництво. Отож, як кажуть, ця версія випадає.

Сам Петро Порошенко твердить, що у велику політику він пішов, бо зрозумів, що за нинішнього законодавчого поля воза української економіки з місця не зрушити, а йому набридло товктися у боло-

ство, чи то чийсь фонд — відповідаю до чинного законодавства повинні свої подарунки до Нового року роздавати за списками дітей-сиріт і актами прийомки і злочинні подарунки.

Врешті Петро Порошенко не витримує і бере трубку сам:

— Я сподіваюся, у вас є хоч адреси і номери телефонів дитячих будинків і шкільно-інтернатів. Наші люди зв'язують з ними самі і роблять усе.

Однак, виявляється, немає таких списків у міністерстві, вони є лише у відповідних обласних управліннях...

Власне, цей епізод не стільки характеристика тези мого героя про те, що треба любити всіх, скільки підтвердження правильності зміни сфери його діяльності.

І все ж, прагнення подарувати дітям-сиротам повноцінне новорічне свято, схоже, виникло у Петра Порошенка не випадково. Як не випадково зі ставелів «Ленінської кузні» зійшов на воду риболовський траулер, названий «Михайло Порошенко».

Це — пропозиція заюмника, який доволі тісно працював з моїм братом Михайлом, котрий трагічно загинув два роки тому, пояснює Петро Порошенко.

Але вже перед початком нашої повторної зустрічі я звернув увагу на білий

Родинне дерево — пам'ять поколінь

стандартний листок паперу, що лежав на довгому столі засідань, на якому у прямикутниках були виписані прізвища, імена і по батькові людей. І були вони пов'язані між собою прямими лініями. Угорі листа — імена наймолодших Порошенків. Роводів. Звідки і коли пішло родинне дерево — пам'ять поколінь.

А мій співрозмовник одразу застеріг: — Не варто проводити паралелі з якимись «новими росіянами», які шукають дворянське чи інше коріння. Рід Порошенків — скромні прості сільські люди. У всякому разі, я наслідую до другого покоління, котре живе і працює у місті.

А з цієї думкою мого співрозмовника, гадаю, погодяться усі:

— Проте кожен мусить знати, хто і звідки пішов, де його коріння.

Володимир КОРОЛЮК.

✓ Рівне

Заклики до першого дня Нового року

— Нехай зарплата збільшиться ще на один нуль, а інфляція отримає тільки пару дуль!

Директор — людина каубуса

З ініціативи міської ради у Рівному створено клуб директорів. Його раду, до складу якого увійшли 19 чоловік, очолює керівник фірми «Реноме» Віктор Матчук.

Нове об'єднання покликано сприяти розв'язанню гострих місцевих проблем. На установчих зборах міський голова Рівного Віктор Чайка попросив директорів «скинутися» й допомогти у спорудженні пам'ятника Тарасові Шевченку.

✓ Донецьк

У цих стінах і лікуватися — задовольнення

Справила новосілля дитячі лікарі, що в Куйбишевському районі обласного центру. Опіку над хворими узяв колектив донецької шахти імені Засядка, здійснюючи реконструкцію колишнього дитсадка і «вчистивши» приміщення обладнанням і меблями. Нині лікарня стала рідною домівкою для 26 покинутих малюків. Тут також розташований центр лікування ВІЛ-інфікованих дітей. Ремонт названого соціального закладу — лише один із наказів, даних виборцями народному депутату України Юхиму Звягільському. А дітями завдяки депутатів й колективу шахти ще одна місія стала дійсністю: до віддаленого селища імені Фрунзе прийшов газ. Відтепер 493 приватні будинки, де мешкають переважно люди похилого віку, отримали блакитне паливо.

✓ Кіровоград

Що хвилює молодь?

Науково-практична конференція, присвячена 60-річчю створення Кіровоградської області, відбулася у місцевому державному педагогічному університеті імені В. Винниченка.

Майбутні вчителі історії обговорили проблеми археологічних досліджень Центральної України, заселення Слісаветтралщини, утворення етнічної карти області.

✓ Полтава

Корисна суміш для мам

Перші три тони сухої молочної суміші «Фемілак-1» зійшли з конвеєра консервного цеху БАТ «Хорольський молочноконсервний комбінат дитячих продуктів». Вона призначена передусім для вагітних жінок і матерів, які годують немовлят. Виготовляється із високоякісного, екологічно чистого молока, кукурудзяної олії, вітамінів та харчових волокон. «Фемілак-1» придатний до вживання і як напій, і для приготування страв.

✓ Вінниця

Не до сміху

Не дуже весело розпачалися традиційні поети, у селі Хомутинці Калінінського району. Всього тижар організації заходів, приурочених до 165-х роковин автора відомих співомовок, літ на плечі місцевого господарства, яке до того ж опікується музеєм поета. Коштів не можуть знайти навіть для літературної премії.

Аби підтримати господарів, учасники днів пустили по колу шапку (ті роль, щоправда, виконував літній слюк). Зібрані у такий спосіб гроші стали першим внеском до нового фонду Степана Руданського, сміх якого, впевнені його земляки, звучатиме за будь-яких обставин.

Що нового для старих?

Як відомо, Генеральна Асамблея ООН оголосила 1999 рік Міжнародним роком людей похилого віку.

У концепції цього рішення підкреслюється увага світової громадськості до життя в кожній країні старих людей, їх індивідуального становища, відносин між різними поколіннями, зв'язку між розвитком і старінням населення. А особливе завдання — сприяти реалізації принципів ООН, практичних програм і заходів щодо соціального захисту старшого покоління.

У червні 1998 року розпорядженням Кабінету міністрів в Україні було створено Національний комітет з підготовки та проведення Міжнародного року людей похилого віку. Очолює його тодішній віце-прем'єр, а нинішній керівник президентської служби М. Блободський. На папері комітет існує вже півроку, а діла — кіт наплакав. Рік розпочався, а чіткої програми дій у нашої державі й досі немає. Про це пишуть люди до газети, йшлося і на засіданні «круглого столу», проведеному нещодавно за ініціативою Ради ветеранів України і Міністерства праці та соціальної політики.

Президія нашої раді спільно з міністерством, — сказав у своєму виступі перед учасниками «круглого столу» голова республіканської ветеранської організації І. Герасимов, — ініціювали цю зустріч, розраховуючи на опрацювання ділових заходів для врятування старшого покоління, яке опинилося у надзвичайно скрутному становищі.

На Україні нині 14,5 мільйона пенсіонерів. Це — 28 відсотків населення. 26 мільйонів наших громадян живе нині нижче межі вижиття. Майже 90 відсотків ветеранів війни і

праці одержують мізерну пенсію — від 37 до 70 гривень. Та й ту держава сьогодні не сплачує. Звісно масове зобування, голодніча, передчасна смерть людей похилого віку. Верховна Рада прийняла ряд законодавчих актів на захист ветеранів війни і праці, Збройних сил, встановила для них пільги на медичне, житлове, транспортне та інше обслуговування, але зусиллями державних чиновників майже всі ці закони зведені нанівець — не діють.

Учасники «круглого столу» подали до уряду і президентів ряд конкретних пропозицій, які, на їхню думку, варто здійснити в Міжнародний рік людей похилого віку. Зокрема, Рада ветеранів України вважає необхідним:

- посилити державний контроль за виконанням законів щодо захисту ветеранів війни, праці і Збройних сил;
- повернути літнім людям їхні заощадження в Ошадбанку, проіндексовані на 1.01.1992 року, дозволити з цих заощаджень оплачувати житлово-комунальні, ритуальні та інші послуги;
- створити громадський фонд порятунку ветеранів та інших літніх людей;

- прийняти закон про увічнення пам'яті загиблих при захисті Батьківщини, здійснити ряд інших важливих заходів.

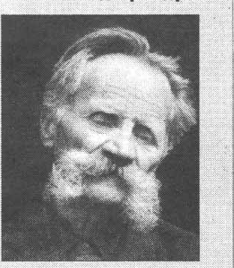
Численні пропозиції на захист людей літнього віку внесли також інші учасники «круглого столу», зокрема міністр праці та соціальної політики І. Сохань, керівники парламентських комітетів В. Луценко і Є. Марчук, представники громадських організацій.

З Міжнародним роком людей похилого віку, шановні ветерани війни, праці, Збройних сил!

Володимир ЧЕРКАС.

1999 — Міжнародний рік людей похилого віку

Майстра гріє не кожна, а веселий, добрий дух

Антону Штепі, народному художникові України, різьбярю, виповнилося цього року 95 літ. Його вітали всі — від земляків у рідній Сваричівці на Чернігівщині до самого Президента. У Києві відкрилася велика виставка творів майстра. Звісно, вона не змогла висловити всього, чим він знаменитий. Було йому дев'ять років, коли побачив на картинці велосипел — і тут же змайстрував з дерева такий самий, і катався на ньому по селу! А потім побачив паровоз — теж на картинці — і зробив свій, з дерева, різних залізяз та гільз, що лишилися по війні. Той паровоз не потребував колій і демонструвався на сільгоспвиставці 1927 року. Музичні інструменти теж залюбки майстрував. Ну, а про дерев'яні скульптури Штепі як варто й говорити — кожна з них є справжньою перлиною народного мистецтва. Отже, унікальний чоловік — і віком, і духом, і талантами. Лиш пенсія у нього — така як у всіх...

Григорій МЕСТЕЧНИК.

І став брат пароплавам

Усе життя він виправдовувався за минуле...

Я «незручний»
і ніколи не був «зручним»,
завжди говорив різко,
по-шахтарському

Його мати, залізна більшовичка, завжди ходила в чорній шкіряній і з пістолетом за поясом. Пересторога не зайня: чимало дворів у селі були розрукулені її твердою рукою. Коли одного вечора хтось робив швидко знадвору товстою колодою, жінка, не вагаючись, вихопила гранату і кинула у вікно.

Коли Степанові було дев'ять років, за матір'ю прийшли невідомі люди і забрати її собору. Подальшим дітям із батьком дозволили вилізати її у лікарні. Замість кошику по товстонобі були обстрижені пасма, а на змаринок обличчя не лишилося і сліду колишньої впевненості. За кілька днів мамі не стало. Це був 1932 рік. Починалася «велика чистка».

— Мені бабуся перед війною сказала: їй, не бійся, пройшли і Крим, і Рим, і живим залишилися. А двома моїми братами уже так хрестили, так крестили! Так, каже, втиснеш, а тебе во'ють. Ти і стаєш, як бабуся напорочила. Один брат втиснув при форсуванні Дунаю, другий — загинув у бою. А я повернувся.

Мабуть, шансе залишитися в живих давав владу достатньо щедрий для Степана Семеновича Складарука подарунок. Бо протягом років піддавала нещадним випробуванням, не поспішаючи винагороджувати. «Прикро», — сказав потім мій співрозмовник.

На війні він пішов залізничником. Піш Харковом поїзд потрапив під бомбардування. Полон, концтабір у Польщі, вавільонське стовпівництво народів, мов і долів.

Коли фронт просувався на захід, Степана Семеновича разом з іншими полоненими переправили на роботу до шпиталю — носили поранених. Пациєнтів прибувало з кожним днем. Але дивно —

смертельно поранений ворог не викликав ненависті, хоча і залишався ворогом.

Коли всі палати й коридори були переповнені, привезли важко пораненого майора, якому негайно знадобилося перевищення крові. Запаси її у шпиталі давно вичерпалися, серед медичних працівників не було жодного, у якого б знайшлася кров потрібної групи. Дивлячись на кров понівечене тіло, в якому невблаганно загасла ниточка життя, Складарук не витримав і простягнув оголену руку: «Візьміть мою!» Група виявилася саме та, збіг, який важко назвати випадком.

— Дувач, він німецький майор, — гдає Степан Семенович, — а він виявився нашим, донським казак, який воював на боці німців. Говорив: «Я не ворог Росії, я ворог більшовизму». За порятунком відлучив мене сповна. Витягнув із табюру, де я ледь не сконав, вташував до бауера на ферму. Ваши, каже, прийди з дня на день, щоб сиди тихо, причаїся, щоб тебе ніхто не пристрелив.

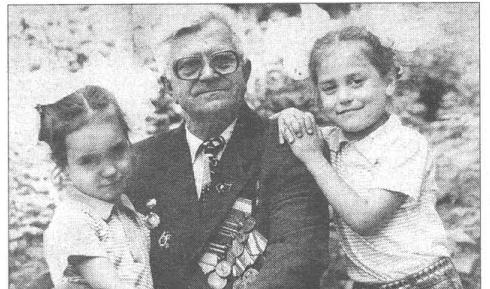
Уже після війни Складарук невпинно розшукував свого друга Міхила (так він звався себе називаючи), наслідив запити до архівів, навіть Геммутові Колю написав. Після листа до канцелярії в Німеччині відшукали професора, який на той час працював у шпиталі.

Проте старий лікар лише розвів руками: хіба через п'ятдесят років усіх згадаеш...

Розмовляємо при свічках. Електрики в хаті немає з самого ранку. Як на біду, мовчить і телефон, чому — невідомо. Селіще шахти «Грудівська» — край обласного центру. Після війни ці будиночки склали власними руками гірники, що працювали поруч. Сьогодні тут доживають віку старенькі та недужі. Багато хто роками прикутий до ліжка. Допомогти нема кому, крім таких самих сусідів. Степан Семенович — із тих, хто не втомлюється просити і вимагати за своїх ветеранів.

— Я «незручний» і ніколи не був «зручним», завжди говорив різко, по-шахтарському. А інакше тебе й слухати ніхто не буде. Незадово ковали товариша, колишнього комбріга — така людина! Приїхали на кладовище домолятися, а там одна мама одра: «Місця нема!» І погладом оїсню: мовляв, що з цих візьмеш? Не витримав, скопив її обома руками як штурхону — прямо в могилу! «Як це — для комбріга місця нема?» Скажений! Сам знайшов дівчанку, сам відміряв і звелів копати. І ніхто рота не посмів розкрити. Так і поховали.

Тутешні швинтари давно закрили, і більшістьним старим, які так і не змогли знайти себе в новому житті, не лишилося відшукати місце для вічного притулку. Степан Складарук, активіст районної ради ветеранів, вважає «похоронну» проблему однією з найголовніших. Друга біда — телефони. Дя-

кувати міському голові Володимиру Рибку, за хвиль уже заплановано, стояти ставати, і незабаром усі дещажі пенсіонери й інваліди війни у селічці отримають засіб зв'язку. Для цих людей телефон — далеко не розкіш.

З Марією Кузьмівною, своєю «лялечкою», як він її називав, разом уже п'ятдесят років. Познайомилися у далекому 48-му, коли обидва приїхали відновлювати шахти Донбасу. Народжений у селі хлопчик став гірником. Тут, на «Грудівській», у складі бригади дівч Героя Соцправа Івана Стрельченка, не покладаючи рук працював багато років.

Пронювали вступити до партії. Я відкріпко сказав: мови нині ще не очинише. Комуністом бути не можу, хоча себе ним вважаю.

... Це була друга танкова армія, 35-та механізована бригада.

Іх називали «чорнопогонниками» — смертниками, які кров'ю змивали провини перед Батьківщиною. «Наші» здавалися в полон». Гіркота образи витісняла солодку радість звільнення, і змушувала визнавати злочин, якого не було.

Війну він закінчив із солдатською відзнакою — медаллю за «за владу». А що живий залишився — значить, так було погрібно. Німецьчина капітулювала в день його народження 2 травня. Розучений командуючий пригостив шампанським Складарука та ще одного бійця батальйону. Шипуче вино прісміло туманило голову, і хотілося красивого свята, і він унішів, і кінеш усьому страшному, нелюдському і жорстокому, здавалося, зовсім скоро.

Ліна КУЦ.
На знімку: Степан Складарук з онуками.

Нас витісняють навіть з власного ринку

Точка зору

16 січня 1997 року Верховна Рада України схвалила Концепцію (основи державної політики) національної економіки України. Серед основних напрямів державної політики національної безпеки України в економічній сфері — контроль за експортно-імпоротною діяльністю, спрямований на підтримку важливих для України підприємств та захист вітчизняного виробника.

Уже тепер Україна належить до числа країн, названих чужими залежних від зовнішнього ринку. Так, у 1997 р. 40 % українського ВВП було реалізовано за кордоном. В Японії ця цифра становить 10 %, у Польщі — 19 %, у Франції — 20 %. Тобто вже зараз Україна без формального членства в ГАТТ/СОТ набагато інтенсивніше бере участь у міжнародній торгівлі, ніж багато її партнерів. Аналіз ситуації, яка складається в результаті інтеграції України у світову економічну систему, свідчить про доминанту на внутрішньому ринку готової імпортованої продукції при збереженні сировинного характеру української експорту. В умовах жорсткої конкуренції на світових ринках торгівні партнери України проводять шестирішню політику, виключаючи з власних національних інтересів. Досягн останніх років чітко показав, що торгівні партнери України не поспішають відкрити свої ринки для українських товарів у відповідь на створення сприятливих умов для імпорту товарів з боку України. Використовуючи складне економічне становище, торгівні партнери посилюють тиск на Україну з метою відмови від державного регулювання доступу на ринок, передусім відмови від регулювання зовнішньої торгівлі. На жаль, в Україні створене економічне середовище, в якому прибутковим видом економічної діяльності є перепродаж імпортованої продукції. Для подальшої лібералізації доступу на український ринок торгівні партнери спираються на своїх представників в Україні і кола, які з ними тісно пов'язані, зокрема комерційними інтересами. Успішність нав'язує думку, що Україна має заново пройти шлях економічного розвитку, починаючи з етапу накопичення капіталу за рахунок торгівлі імпортом крамом. Тим самим Україну відкидають у її історичному і економічному розвитку на межі 15 сторіччя — в епоху «великих географічних відкриттів».

Розширення обсягів імпорту ініціює також і тінізацію економіки. Про це свідчать чинники контрабандного введення імпортованої продукції, зниження митної вартості товарів, несплата податків. Виробництво імпортованої продукції, по суті, дотується з українського бюджету, коли продукція спільних підприємств звільняється від сплати податків, акцизів, не проходить сертифікацію. Тобто створюються сприятливі умови для витіснення з власного ринку українського виробника за рахунок недобросовісної конкуренції. Прибутки від імпорту спрямовуються на створення умов до ще більшого розширення імпорту в Україні. Як наслідок — відбувається деіндустріалізація держави через поглиблення кризи високотехнологічних та переробних галузей, перет-

ворення України на постачальника дешевої сировини. При цьому формуються і відповідні структура товарообміну, в якій, наприклад, експортна продукція вітчизняного машинобудування становить менш як 10% і її частка постійно зменшується.

В умовах сучасної кризи роль держави ще більше посилюється, оскільки вона мусить забезпечити підтримку національного виробника. Стимулювати експорт мають передусім податкова і кредитна політика держави через відмову субсидування експорту, реструктуризацію зобов'язаності, а також створення умов для добросовісної конкуренції. Натомість в Україні податкова і кредитна політика фактично створюють перешкоди для експорту. Держава надає гарантії для товарних кредитів, стимулюючи імпорту і збільшуючи державний борг на 2,3 млрд. доларів.

Приєднання України до ГАТТ/СОТ відбувається без глибокого аналізу наслідків для української економіки від вступу до цієї організації, завчасного створення і впровадження конкретних захисних механізмів, передбачених угодами ГАТТ/СОТ.

Закріплення після 1998 року основу української експорту становили чорні метали та продукція з них — 39,6%. Це три чверті продукції української металургії, але впровадженні проти українських виробників металургії в США, Індонезії тощо. В той самий час в Україні відсутні закони, що захищають виробника від ізоляційного демпінгу. Відсутні також механізми захисту від субсидованих поставок. Наприклад, причиною успішного проникнення сільськогосподарської продукції з ЄС на ринок України є дотації Єврозою. Угоди ГАТТ/СОТ дають можливість захисту від демпінгу і субсидованих поставок. Проте ці можливості в Україні не використовуються. До Верховної Ради України поданий комплект з 6 законів, які мають захистити вітчизняного виробника від недобросовісної конкуренції, але вони є недосконалими і потребують доопрацювання. Зокрема, в проекті закону України «Про єдиний митний тариф» передбачено справляння компенсаційного мита, у разі вивезення за межі митної території України товарів, для виробництва або експорту яких прямо чи побічно використовувалися субсидії, що може бути використано проти українських експортерів і завдасть їм значної школи.

Слід відзначити, що в Угоді про субсидії та компенсаційні заходи ГАТТ/СОТ обмеження щодо експорту відсутні. В межах ГАТТ/СОТ є можливість кількісних обмежень імпорту. Проте Указ Президента України «Про порядок застосування обмежень імпорту товарів відповідно до норм і принципів системи ГАТТ/СОТ від 27.07.96 р. за два з половиною роки так і не був застосований.

Україна в односторонньому порядку відмовилася від застосування нетарифних кількісних обмежень не тільки імпортом, а й експортом товарів (згідно з УПС можливість застосування квот для імпортованої продукції з ЄС закінчується 31.12.98 р.), хоча це передбачено ГАТТ/СОТ.

Прикладом занепаду цієї галузі внаслідок неадекватного державного регулювання є переробка насіння соняшнику і виробництво олії. Не реалізуються відповідні положення

Закону України «Про державне регулювання імпорту сільськогосподарської продукції». Фактично з України вивозиться все насіння соняшника, а ввозиться уже готова продукція.

Держстандарт України вважає, що українська сторона також має розглянути вступ до ГАТТ/СОТ як інструмент для досягнення конкретних зовнішньоекономічних цілей, передусім підтримки конкретних галузей економіки України. Виходячи з цього, Держстандарт створив і розвивав державну систему сертифікації як технічний бар'єр для захисту внутрішнього ринку відповідно до принципів ГАТТ/СОТ. Саме тому ця система останнім часом значає шаленого тиску з боку окремих торгівельних партнерів України, імпортерів та кін, які виражають їхні інтереси всередині держави.

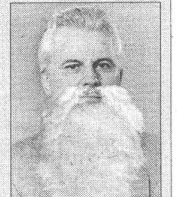
Забезпечити економічну безпеку держави, реальну підтримку вітчизняного виробника можна лише через проведення єдиної державної політики, спрямованої на вихід з кризи, стабілізацію економічної ситуації. Це може бути національна стратегія економічної безпеки, яка матиме короткострокові, середньострокові і довгострокові цілі і конкретні механізми їх досягнення.

Тетяна КИСЛІТЬОВА,
голова Держстандарту України.

А ще був випадок

— У мене два найяскравіші спогади про зустріч Нового року. Один — з дитинства. Дід каже мені: «Ходімо, хлопче, поклінемо Мороза!» І ось нч, Мороз, світлячок, ріс, мислив, а ми з дідом виходимо на вулицю села. Йдемо до клуні. Дід стоїть і гукає: «Морозе, Морозе! Ходи вечеряти!» Це для мене було якесь передчуття, сповнене романтизму, таємниці. Я стою, оглядаюся: де той Мороз, звідкіль він з'явиться? Другий спогад — зустріч 1991 року. І не в тому навіть ріс — це був перший Новий рік незалежної України. 22 грудня повернувшись з Алма-Ати після Біловезької угоди, де Горбачов склав свої повноваження як Президент СРСР. То був час ейфорії, ми вірили, що в Українській державі все буде значно легше, без суперечностей. Але ми не мали досвіду, не відчували внутрішній проблем. Вірили, що приїде незалежність, демократія і люди швидко стануть багатими. Та, мабуть, завищили свої очікування. Життя потім показало, що очікування та реалії розійшлися, і не в усіх вистачило мужності, волі, сили і духу витримати цей розрив. Нині він особливо гостро відчувається на тлі того, що деякі сили підігравали його. Немає єдності влади, народу і дії.

Мною настій у мене, скажу відверто, поганий. Але у мене є віра і надія, що обов'язково вийдемося.

Це був 1932 рік. Починалася «велика чистка»

Заклики до першого дня Нового року

Хай хліборобу та гірнику
будуть по кишені імпортні
«тачки», а згоді та рекетири
хай пазять рачки!

✓ Дніпропетровськ

Соціально захищена аптека

Благотворний фонд соціального захисту населення та соціальних програм Дніпропетровського міськради відкрив аптеку, де за зниженими цінами продають ліки й медикаменти пенсіонерам, інвалідам, ветеранам та іншим стражданим категоріям громадян. В окремих випадках безплатно «отворюють» рецепти найбільш нужденним.

✓ Черкаси

«Лілея» квітне цілий рік

Фермерське господарство «Лілея» Івана Веретільника з Драбівського району — одне з крапів в області. Маючи у постійному користуванні близько 50 гектарів орної землі та 12 гектарів пасовищ, Іван Денисович має орендує землю у сусідньому сільгосппідприємстві й вирощує колоскові, технічні та овочеві культури. Середня врожайність зернових у «Лілеї» — 38 центнерів з гектара, цукрових буряків — 350, капуста — 320 центнерів на гектар. У господарстві власний машинно-тракторний парк, зернотоки, ангари.

Починаючи з 1992 року, коли ветеринарний лікар, випускник Української сільськогосподарської академії Іван Веретільник заснував «Лілею», — господарство отримувало стабільні прибутки, а кілька десятків його працівників — роботу і добру зарплату. І, звичайно, районний бюджет помісцявся повністю за рахунок фермерських внесків.

✓ Кіровоград

Серп чи молот?

За два роки пройшов шлях від культива до дослідно-промислової партії вітчизняний зернозбиральний комбайн «Лан». У наступному році труїльники одноднісного концерну планують випустити вже триста машин. Таку цифру називали на нараді з питань виробництва сільгосптехніки, що відбулася в Олександрії Кіровоградської області. Заводи місцевого концерну «Лан» того дня відвідали представники майже півсотні машинобудівних підприємств, причетних до народження комбайна. На сучасні численні делегати було представлено іду «лінійку готовності», на якій вишукувалися досвідці і перші серійні зразки сільгосптехніки, виробленої на підприємствах Кіровоградщини. Учасники зустрічі віддали належне обраній конерну «Лан» ідеології. Олександрійці на чолі з директором «Автошляхом» Віктором Саском згуртували навколо себе чотири десятки занепадаючих вітчизняних підприємств. Це тепер вони комплектують комбайни усіма необхідними системами. А спочатку замовлення на кожен вузол чи агрегат робили відразу на кількох заводах, щоб потім можна було обрати найкращий. Державні виробництва, успішно пройдені «Ланом» влітку, підтверджували правильність такої стратегії. На нараді пролунали й такі: в році, що минув, за рахунок оплати імпортові сільгосптехніки, з України ввезено 6 млн. тонн пшениці, а виростили лише 14 млн. тонн. Чи не відгукіле було б найкраще на ці гроші кількадесят тисяч безробітних з серпами?

✓ Луцьк

Прийшов. Зрубав. Посадив

Упродовж останніх десяти років працівники Стеблівського лісництва, що належить Ковельському спеціалізованому лісогосподарському акціонерному товариству «Тур», Ярослав Василько виростили брід як шість тисяч ялинок. Одну з лісових краєв, посаджених власноруч, перед Новим роком він приносить додому, святково прикрашає її. А навесні на тому самому місці садить нову. Як сказав директор товариства «Тур» Віталій Полухович, так роблять усі лісників їхнього підприємства. Щороку тут висаджують 8—9 тисяч молоденьких ялинок.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Новорічні ніч. Українське село. Довері однісі хати з гуркотом вічаться, до кімнати вваляється німецький солдат і зухає до господині:

— Бабка! Млеко, яйки, курка, шнапс!

Пережляхна бабка:

— Та ти що, лебедику, ми самі давно такого не бачили.

Перезурина жінка, це все я тобі привіз! Гуманітарна допомога.

Так ось. Поки що це не наш сюжет. У Новорічну ніч 99-го таке аж ніяк не може відбуватися. Бо он він, святковий стіл. На ньому яйки, курка, шнапс — і це бастото чого «Made in українсько». Якщо і трапляється тут якийсь «Uncle Vance», то випадково. На

Усе під знаком Овна

Гороскопістці ніні бастото. Значення ним став і ваш кореспондент, якому небо відкрило свої секрети. Мудувало він якось узмук з вікна хатинки сільських кімнат красавцем, і ратом зірки почали швишувати. Добре під рукою трапився аркуш паперу і олівця. Вийшла якась фантазматорія. Василько, як і усе, що відбувається тепер у сільгоспвиробничстві...

Агроскоп з 1 січня 1999-го по 1 січня 2000 року

Овен. За агроскопом до цього знаку відноситься урядове, по-садові та чиновницькі міністерств, відомств, обласних, районних держадміністрацій. Ім на роду написано дати, аби Леві (див. Лев) були ситі, тоді й Овни будуть цілі. Оскільки рік воляного Кота охмарений можливими новозамінами на «Горішній президентській вертикалі, то й переймається своїми службовими обов'язками представникам цього знаку належить ретельніше. Овнам — головам облі та райдержадміністрацій належить, як ніколи, організувати поповнення Пенсійного фонду, а керівній ланці МінАПК потрібне до виборів подати про високі контрольні показники вирощеного, відгодюваного та надосного. Шоправда, не завжди варто сіло молитися на старого коного Лева, якому розташування зірок на небосхилі свідчить відход від політичних справ. Правильно зроблена ставка саме прилежного року перебачає для Овна можливе просування по службі, а неправильна — наваки.

Якщо у Новорічну ніч наснитися картоплі, погана прикмета: або насені посалати, або восени приберуть.

Телев. Вам, тваринники сільгосппідприємств громадського сектора (у народі — колгоспи), наступного року зірки обіцяють позитивні. Про це свідчать зоряними процесами денне і час від часу навіть зареєстровано ватомі платити муть на піроку рани, ніж очікувалося. Одного дня в годину післяобіднього доїння на фермі значення з'явиться хтось із Ланів світлого. Не варто тоді оразу кидаї бідона і терміново шукати хліб-сіль такого добра у нього вистачає. Якщо Лева величають Леонідом Даниловичем — не хайкається. Він приїхав допомогти. Корів, шоправда, не доїтима. А от про зарплату, яку значення роздавала саме в ній першій, 1999-й вазні рік. По-перше, зірки віщуть державну грошову піддаєність. Потім, звісно, поаїтате за ніні діючого конституційного гаранта — не без цього. Наобіжє успішного добра поїду жменню на випадок переобрання і поїду пропонувати себе іншому секторату. Нічого не поробиш — така у нього служба.

Якщо напередодні прилежного року вам наснитися картопля, а також ферма, надов, безгрозів'я та і інші реалії життя — нічого дивного. Просто ви працюєте дояркою.

Близнята. До цього знаку згідно з агроскопом належать усі без винятку керівники колективних господарств (у народі — голови колгоспів, радгоспів, спецгоспів та інших -госпів). Якщо він підпадає під цю категорію, 1999-й вазні рік. По-перше, зірки віщуть державну грошову піддаєність, тобто боргову реструктуризацію та «податкові канікули». По-друге, гарантувати державну підтримку: на село, у зв'язку з виборними процесами під врожай на видільних умовах надолжитимуть пально-мастильні матеріали, добрива, техніка та інші необхідні ресурси. По-третє, обіцяють «наїзди» з добрими намірами Овнів усіх мастей, не байдужих до голосів сільського секторату. Тут важливо не розгубитися, гарно зважити зустріти, добре провисті, підтримку пообіщати і, головне, вчасно шось попросити.

Окрім Левів, зірки радять представникам цього знаку активно заручатися підтримкою Овнів, тобто урядовців та посадовців, не забувати про Рахів — податківців, і обминати тих Козерогів (за знаком

— підприємців), які зборювалися. З боку останніх перебачаються «наїзди» з недобрими намірами.

Якщо раком Близнятих у Новорічну ніч наснитися, що він уже не керівник господарства (а третього будинку так і не зівів) — не треба впадути у відчай. Варто, поки при посаді, розпочати здійснювати оміяне. 1999-й і — рік котелків, грошей і закордонних поїздок для вас і ваших родичів. Не у випадку, якщо не будити у Левові і, навіть, в Овні зівра.

Рак. Для податківців, працівників різних контролюючих органів та інших представників цього знаку рік, що нахалить, виявиться не надто сприятливим. Скрута приїде до них через уведення на селі з 1 січня фіксованого податку. Відтоді зазвудують Раки, бо коїтві стримити менше і для себе, і для казни. Ще один негаразд, який переслідуватиме їх на упродовж усього наступного року — безробіття. Про це віщуть зіркові Раків, а й можновладці, які пригрозили скоротити «податкове плем'я» мінімум удвічі. А хто втримається при дохідній справі й надалі — потерпить від пікантної ситуації. З одного боку, напередодні виборів латвійний Лев відганятиме Рахів від Тілішів, Близнят, Дів, Терезів та Риб, тобто товаровиробників та переробників, а з другого — утискатиме за те, що мало «настригли».

«Зелені», так шоб багато, прилежного року Раки здебільшого бачитимуть лише уві сні. Доведеться масово користуватися валютними знауками і сподіватися, що описія виборів усе повернеться на круги своя.

Лев. Вам, Леви, тобто президент та кандидати на цю посаду, зірки віщуть вожє на периферію: численні зустрічі з атравниками, фотографування на фермах з доярками, братання з механізаторами, ручання з головами колгоспів та інші притаманні виробчому марфону режі. Прилежний рік пов'язаний з великими фінансовими витратами. Втім, грошові неприємності представників цього знаку, як завжди, мукно здолають. Почизкадові та співчуваючі знайдуться, вірогідно, серед Козерогів (підприємців), корпівнів (представників міжнародних фінансових структур), а можливо, якась бананова республіка підобіть.

У Новорічну ніч краще взагалі не лягати — а то таке наснитися...

Упродовж року час від часу траплятимуться напади політичної зріковості хвороби. Це у народі пам'ятати: вас, Левів, багато і геніальний — один. Лев Михайлович Толстой.

Діва. Під цим знаком, за агроскопом, живуть землероби колективних підприємств. Люди, треба зазначити, самовидні, на всі руки майстри і незамінні. Кожен з них — президент — хоз-зав, і якщо треба, навіть безплатно покеру державою. А от президент розкидає гній, копірається в землі або повзати політрактором навіть за великої гроші не стане.

Представникам цього знаку рік обіцяє послаблення і навіть ділові пропозиції: вірогідно, пропонуватимуть якогось бартера в обмін на голос на виборчій дільниці. Брати варто не роздумувати — бо коли ще шось даватимуть.

Зірки віщуть дівам багачко трудових буднів і хліборобських звершень. Проте провідною проблемою в наступному році й надалі залишатиметься фінансова. Почизкадові, коли і знайдуться, то лише сусіди, якщо в них буде шось позичати.

Якщо вам наснитися прибутки, державна підтримка, нові трактори і комбайни, розкішний будинок, а коли прокинеться — все це у вас є, значить, ви хлібороб не наш, а закордонний.

Терези. Працівникам переробних підприємств зірки віщуть збагачення. Заборгованість у зарплату поволі погашатимуть — лише торби вчасно готуйте. Вам, робітникам цукроварень, платитимуть солодким піском, хлібокомбінатів —

славу попрацював вітчизняний товаровиробник. Живий, курка, незважаючи на «протекціонізм» нашегосподарства, який керується механізмами, яких йому вигідним: підприємство готуватимуть за рахунок споживачів і наваки. Іхній фермер Ганс від такої наруги давно б закусив. Наш готувальник, виходячи з настільки-ж асортименту, не лише вживає, а, усім горе-керівникам назло, навіть застурмує.

І тепер наситився в чорну горілку. Десь вона тут, близьке до середини столу. Можна вина або чогось, але так, шоб українсько. У другу руку візьмемо огірка чи шмат ковбаси, чи сала з хлібом, байдуце що, аби вітчизняне. І, поки при пам'яті, ху... Тобто за вирощення, відгодоване, надосне та сказане. Привіт як-не-як...

Усе під знаком Овна

борошном, олівень — олією та широтом, молокозаводів... — ну, самі знаєте.

Обов'язково здобивається з якімось Первом янвем. А мже, й з усіма. По Леви. На кожному виробчому волі зустрічтимуться з колективом, поважно розгудуватимуть у білих халатах цехами. А потім, дивуючись такому занепаду, державний безхребетності та незванатженості потужностей, багатозначно підніматимуть персти своїх правців і здирано виготосуватимуть віколомне: «Так тут же без державної підтримки не обійтись!» І гасло «Політику протекціонізму — у життя» пронесуть через увесь виборний марфакон.

Думки про безрозум'яні жєніть — краще перемістяться чимось приємним. Приміром, тим, що виробляє потрібну продукцію, а витрат від — налія і опора держави.

Скорпіон. Вам, представники міжнародних фінансових структур, зірки віщуть ускладнення. Леви, яких ми прихилили, будуть, м'яко кажучи, вводити вав в оману. З одного боку, запевнятимуть, що сприяють поширенню та запровадженню на теренах України вващої не популярної в народі політики, а з іншого обіцяють секторату послати вас під три три рази з кредитом.

І стережіться. Дуже вже ті українці хитра нашія, а тутешні можновладці свого слова дотримують аж ніяк не завжди. Тон хапєла на кшталт «Stand by» — гуд бай, тобто кредити взяли, а потім ні копійки, ні процентів, цілком вірогідно. Хоча в Україні вам завжди раді — знісно у тому разі, коли глєте не з порожніми руками.

Отож запровадження в Україні купівлі-продажу землі вам тільки снитиметься.

Стрілець. Експортно-імпортер сільгосппродукції критично-важкий. Тим, хто ввадять свої товари, «світляти» митні обмеження, усілякі квоти. Це напередодні виборів Леви підкупуватимуть про захист внутрішнього ринку. І хто вивозить — тим неба також вивозе проколки. Експортувати завжди шось зазвичай, врожай в Україні, як завжди, зберуть середні: менший, ніж минулий, та більший, ніж наступний.

Козеріг. Панове численні підприємці від АПК. Зірки нашішували вам лише діл рік. Перше, доведеться зважити, чи варто об'єднати свої фінансові зусилля на підтримку когось із Левів. Друге, не варто дерти з товаровиробника сім шкур — вона у нього одна. В натурі.

І ось у Новорічну ніч ледемо наснитися робірки, скарби, бідони «мерсами», хабери, небо у клітчину та інші дурниці.

Водолій. Законоворці у виборний рік сваритимуться і навіть чубитимуться. Здебільшого, через розбіжності інтересів у лавлах тих, хто дитиме волю на свій млин, і тих — хто на чужий. Можливі розколи у фракціях. Деякі з партій у кулуарних бесідах отримають навіть статус роз'єднанців.

Багатоготовити погляд парламенту на питання: як селу далі жити-вживати стане ще багатоготовитим.

Якщо в Новорічну ніч наснитися сєйіна зала, де ви в черговий раз долаєте чергове виступа президента на черговий закон про чергове подолання кризи в аграрній економіці, комплєкс — тиснути слід лише шось кнопок.

Рибі. Фермерові знову битися наче риба об діл. З одного боку, сам лєтїмий Лев обіцятиме їм усіляку президентську підтримку. З другого, господарям приривають сєйіну і надалі вживають чатиме тих тектарів, кредитів... Як завжди, доведеться приховувати центнери...

Окрім усього вищесказаного, снитимуться потрохенька техніка, купа робіт, побори та недобори. А так, шоб шось зацікавити. Згадайте, Канарі або хоча б Золоті півні Болгарії, — не з фермерським шматком.

Із зірками співчуває Валерій ДРУЖЕНКО.

ПІД СВАТКОВИМ СТОЛОМ

Фермерство

спізнилася. Коли підійшла — охоронці вже взяли будинок в «облогу». «Зараз не можна, — казали, — після другого акту зайшли».

Покрутілася баба Ліда — не прорватися. У другій половині дня нарешті пробилася, та Леоніда Даниловича вже й слід прохолов. «Виступив і поїхав», — пояснили колеги-фермери. Лист з підписами селян довелося залишити у приймальні якогось високого кабінету, де послання обійшли неодмінно передати адресату. Не допомогли у столиці й з комбайном. Коли пояснювала, що має п'ятнадцять гектарів і дев'ять з них засіває зерновими, а тому якийсь агрегат, хоч

довик», що аж в Алтайському краї, куди батько перед війною поїхав спецпереселенням цілину піднімати. Пам'ятає, як ховалася біля вилки, як волів водила, а жінка — за плугом, і як з бункера «Сталінки» зерно виштовхувало. За шоденну роботу не платили, лише годували: давали мисочку баланди — води з наколоченим борошном, а за перевиконання норми — дві ложки меду. Потім був Ташкент. Навчалася у ФЗО. Далі — довгі роки роботи прядильницею на текстильному комбінаті. За працюваність її поважали. Все закінчало до КПРС вступати. Та коли семеро дітей — хіба до партійних обов'язків. І все-таки за трудові злуткує її визначили — виділили (за гроші, звичайно) Лілію Теліженко поза чергою «Запорожця».

ентам розвозила вчепері по домівках (ось куди «Запорожець» у пригоді став). Долатковий сервіс, який вимагав бензину, коштів на добу. Натомість відлагоджений механізм утримання-реалізації давав можливість розвозити кроликів. Усього пенсіонерка змала 450 шкур. Одне слово, і на українській землі Лілія Теліженко стала передовиком виробництва. За що і відповіли грамоти м'яс, а одного разу голова обкомконкому розпорядився продати їй дефіцитного тоді «Москвича». Відтоді бабу Ліду почали називати кукурлихою. І не лише пона очі. На це вона неодмінно відповідала: я трусуся під ноги. — Трошей на кишці в мене, — веде діда Ліди Іванівна, назбиралося чимало. А під час ін-

працювана пенсіонеркою схема не витримала і дала збої. Тоді вже була земля, і «Москвич» довелося продати, щоб засіяти поле ячменем. «Запорожець» згинів, і Лілія Іванівна, не маючи засобу пересування, почала контактувати з молокозаводом. Раз їй за здане на переробку молоко заплатили, другий. А в 93-му не дали грошей за три місяці. На запитання «Чому?» відповіли: «У нас робітникам немає чим платити». А в іншому кабінеті порадили по-дружньому: «А не здавайте, їдете на базар!». Не здавала, хоч і на ринку не стояла. Бо земля вимагала рук. А ще — трошей. Худоба лопові йшла під ніж. Навчана гірким досвідом, продавала її у живий ваз. Якось було відпрацьовано бичків на м'ясокомбінат. «Почекайте тут, — попросили, — ваше м'ясо звідси вийде». Везла баба Ліда чотиристакілограмову худобину, а отримала одні кістки. Кожею по куску відірвалася...

Не задалося і з землеробством. Першого року, коли поле виділили, засіяла частину площ кукурлихою. Тільки тоді зрозуміла баба Ліда, що значить господарювати на гектарах, коли світ об'єднався проти неї. Інші здавалося, що на її план за качанями пів-Житомира, на велосипедах з г'якляється. Одного разу ввійшла в поле чужака — зробив з кося здровленого ножа, качани знеси. «Кричи, кричи, — погрожує, — зараз перестанеш». Сини прибігли, один з вилами, другий з палицею. Відігнали. Вирішила тоді не чекати, доки виріє, а на силос косяти. Найнятий у колоспі К-150 й поливня лану не пройшов — зламався. Іншої техніки так і не знайшли. Довелося вручну качани виламатися і корів запустити, щоб хоч ласта пооб'їдали. А через те, що півтора гектара кукурлихних сторчків на полі зачумували, районне начальство почало в неї землі забирали. Відстояла.

І наступний рік вилася «чорним». Пропав ячмінь. Так і не дали у КСН комбайна, хоч син на власному тракторі за нього у колоспі п'ять днів відпрацював. — Пішла на поле, обнала той ячмінь, пропалаквала над ним, а потім і качи синови: давай стягувати, звимку будемо курам та коневі товкти. ***

Зовсім неприбутковим стало її господарювання. Продасть продукцію, а грошей вистачає хіба що на валинки, куфайки та галоші для всь. Але обсяглася баба Ліда і цього року. Добра озимина в зиму ввійшла, — розповідає. Та каже ще якось несповісно. Мабути, знов згадала про комбайн...

Галина КВІТКА, Олексій КАВУН.

Економічний злет і занепад баби Ліди

У Київ Лілія Теліженко, 66-річна фермер з Житомира, збиралася з декількох причин. По-перше, треба було передати Леоніду Кучмі листа, написаного пенсіонерками сіл Глибочиці, Вересів, Святина. У ньому — і про пенсію, яку не виплачують, і що нема за що хліба купити. До всіх від — скасували для матишніх пенсіонерів безплатний проїзд у громадському транспорті. По-друге, дуже вже потрібен Лілії Іванівні комбайн, якого вона сподівалася «виходити» у високі аграрних кабінетах. Благо, незабаром у столиці з'їзд асоціації фермерів. Лілія Теліженко фермерствоє — це й слово таке у нас рідко вживали. Кому як не їй їхати від Житомирщини. Спочатку нові господарі землі на обласній конференції так і визначили. А потім щось там не задалося — перегнали, і до списків делегатів вона не потрапила.

Як баба Ліда до Президента їздила

Лілія Іванівна взула валинки, під'їздила куплену ще в брезневські часи шубу потертим поясом і самотужки поїхала на зустріч з гарантом Конституції.

Поки шукала той Український дім, — розповідає, — ле прохолодні з'їзд фермерів, на якому засідав Президент, на подію

старенький, хоч поламаний — син полагодить, — але так, щоб у кредит, їй кінце потрібен — посадовці вилізли руками розвозили. Так і повернулася прохачка додому майже ні з чим.

Як баба Ліда «Запорожця» купувала

...Лілія Іванівна живе у місті. Як кахуть, «на етажі». Серед сімейних реліквій — любительські фотознімки. Один для баби Ліди — особливий. Поблизу дров'яного сарайчика — «Запорожець», а на передньому плані позує перед об'єктивом перший баби Ліди бичок. Здавалося б, нічого дивного. Вона — іншої думки. Бо той знімок — нагадування про старт, про надії. І справді, приватне господарство Лілії Іванівни колись процвітало. І збут продукції був, і прибутки вона мала. Це у вісімдесяти. Навіть землі тоді ще у неї не було. Гектари тепер є. Але від них лише проблеми та розчарування. Начебто і трудиться вона з ранку і до зорочок, і сини землі доглядають, і невістка. А від того клопоту — самі збитки.

Працювати баба Ліда вміє. Жодних сумнівів. Якщо сапати — завжди в лідерах, а сіно косити — буває навіть тепер чоловікам фору дасть. У Вересах, де розкинулася її земля, це кожен підтвердить. Сама на тракторі їздить і на автомобілі може. Якщо ремонтувати техніку чи будувати що — роботи не цурається. Усі у фермерському господарстві під нею ходять. Авторитет.

Те, що і земля до неї прислуховується, і люди. Лілія Теліженко по поясне етапами своєї біографії. Трудиться вона почала з десяти років. У колоспі «Пере-

Як баба Ліда військовиків підгодовувала

Коли вийшла на пенсію — перебралася на Житомирщину. Чоловік з дітьми полетів літаком, а вона вирушила до України за кермом тою самого авто. Власне, від приїзду на батьківщину і починає баба Ліда відлік своєї трудової біографії на ниві приватного господарювання в агропромисловому комплексі. Попервах доволі успішного. Приїхала, — розповідає, — відчуваю, без роботи не можу. А в гаманці й тридцять рублів не набереться. Позичила у сусідів сімдесят — дві свинки купила. Поросят від них продала, придбала бичкача, а там і телечку.

Поволі тваринницький «комплекс» цілеспрямовані жінки поповнювали дев'ятьма лійними коровами, тридцятьма овечками плюс бички, яких брала на відгодову. Справу пенсіонерка поставила на широку ногу. Худобу домилася випасати на аеродромі.

— Мішніше прив'яжуйте, — казав, бувало, хтось із командирів. — Дивіться, щоб хвости машинам не пошкварили. І «міні» вчасно прибирайте.

«Міни» за так збирали місцеві городники — на добрива. А аеродромні вартості шодня отримували трип'ятиро банку молока. Залодно дивилися, щоб худобу ніхто не пошкварило.

Як баба Ліда кукурлихою стала

Схема реалізації продукції та кож була відлагоджена. Доморосла тваринниця час на базарі не гаяла. Молоко постійним клі-

фляції жодної копійки не пропадало. Моя бабуса добре пам'ятала ті часи, як гроші перетворювалися на макулатуру. Дитиною я була, коли вона наказувала триматися землі й доверити тільки їй. Усі заощадження я вклала у фермерське господарство — купила 22 тисячі штук цегли, 10 панелей термостатів, 200 листів шиферу, 30 кубів дерева, два ящики скла — всього й не перелічити, бо залишилося в мене після того ченячку 50 рублів. Отож маю поблизу свого поля фазенду — хату 7 на 4,5 метра, добротний сарай. Шопрва, землі я просила 55 гектарів, а дала лише 15. Не розженешся. В мене свій трактор МТЗ, два причепи, плуг, культиватор, косарка, сівалка, гноєрозкидач. От тільки немає комбайна. Адже боялася кредиту, як атомної війни. Навіть було намагалася взяти, але потім шось у голові перемкнулося. А тепер роками мучуся: зорою, засію, а збирати немає чим.

Лілія Теліженко і тепер за гектари воює. Розмірковує так: «Є закон відвести півсотні гектарів — нехай дають. Комбайн все одно коштує та з'явиться. У мене три сини. Навкрути безробіття, а мої працюватимуть. А то он молодийшій за чотири дні усе поле зоре, скрутиває, ще за два засіє, і сидить».

Як баба Ліда з системою воявала

Бабу Ліду задавила система, що волночас почала руйнуватися, тріпати по швах і жити за рахунок таких, як Лілія Теліженко. Десь на початку дев'яностих вій-

Бабу Ліду задавила система

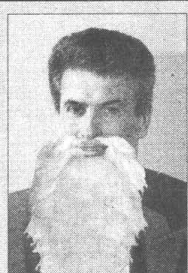
Анекдот до теми

Професор запитує студентів-медиків: — Чий це скелет? — Фермера! — відповідають ті хором. — Чому? — М'ясо здав, яйця здав, вовну і шкіру здав — самі кістки й лишилися!

А ще був випадок

— Коли я працював міністром юстиції, вийшли з друзями надвір, на вулицю Горького, аж раптом молодь, проходячи мимо, почала кидати сніжками одне в одного, а потім і в нас.

Мене повалили в кучугуру снігу. А тоді хтось тверезіший гукє: «Глянь! Це ж ми міністра юстиції виваляли, як Діда Мороза!».

Людина у футлярі, або Кращий чиновник-98

Казали:
саду цвєсть?

Без чиновника держава — як дерево без гілки. А без гілок яке дерево плодоносить?! Отож ми вирішили провести серед народних депутатів біл-опитування на тему: кращий чиновник-98.

І не тому, що їм видніше, а тому, що вони здебільшого відбивають позицію виборців, тобто нашу з вами позицію.

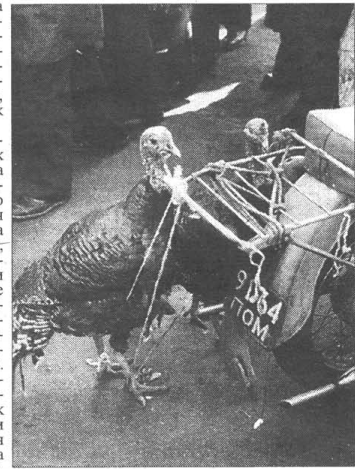
Почали розпитувати — й одразу ж пошкодували. Бо відповідей доброї півсотні чоловік записували, що колами в оші ми яраз і не помічаємо. Звісно, консенсусу по кандидатурах ми не чекали, але повною несподіванкою виявилася неготовність респондентів висловитися по суті. Абсолютна більшість опитаних депутатів потребувала часу на роздуми. Хоча, щоб полегшити завдання, ми запропонували також назвати «кращого чиновника» в іронічному розумінні. Так ось, претендентів на цю номінацію (з лукавиною, за висловом Віктора Пинзеника) набиралося 6 — хоч трішки гати. З Пинзеником згодні В'ячеслав Чорновіл, Наталія Вітренко, Ігор Юхновський та інші. Але, як з'ясувалося, від іронії до серйозного — лише крок. Одні, скажімо, всерйоз називали «зубром бюджетної політики» заступника міністра фінансів Станіслава Буконинського. А інші, пам'ятаючи його постать за спиною Ігоря Мітюкова в урядовій лоді парламенту, порівнювали Буконинського з громовидом. Наталія Вітренко кепкувала над колишнім керівником адміністрації Президента Кушнарівим («пуп землі, мільна бублик») і сипала компліменти Михайлові Рябіно («засправжній законник»).

Іронія — тонка річ. Віктор Суслів з незворушним обличчям записав у позитивній колонці року спочатку Валерія Пуготейкіна, а в іронічно-позитивній — Миколу Азарова, головного податківця країни. Але тут же поміняв їх місцями. І пан Азаров так врятувався

від сухого рахунку не на свою користь. Чимало позитивних балів набрав нинішній глава президентської адміністрації Микола Блободський (за досягнення політичного перемир'я в Одесі, як висловився «представник «зелених» Сергій Моксин»).

Але зловити решту номінантів переважив внесок глави Напбанку Віктора Ющенка у боротьбу за стабільні гроші. Однак чимало народних депутатів вагалися записувати Віктора Ющенка в чиновники, бо, мовляв, класичний чиновник є представником виконавчої влади держави. А ми ловили себе на думці, що Віктор Ющенко не може бути «чиновником» зовсім з іншої причини, захованої далеко в надрах суспільної свідомості. А саме важко уявити високопоставленого вітчизняного чиновника, котрий, як Ющенко, запросо шукав би на базарі якісь дрібнички для дому й відпочасть з'явився на вечірніх ратках у запонках.

Тобто Ющенко (попри любов до записок та інших інтелегентських штучок) усе-таки трішкич доступний. А наш пересічний чиновник у широкому розумінні слова залишається людиною у футлярі, що й показало наше експрес-опитування, яке, зрештою, мало ще пояснювати. Чому, скажімо, попри невисоку заробітку, чиновник не протестує? Чи не тому, що його задовольняють нинішні реалії? Коли під прапором боротьби за державні (читай — народні або вітчизняного товаровиробника) інтереси він виконує роль бюджетного регулювальника підля, преференцій, дозволів і винятків. Останнє дає

йому право на винятковість своєї історичної місії — ані на йоту менше.

Ось чому легше в нашій державі провести конкурс красунь, ніж конкурс чиновників! (Хоча більшість з них числяться в номінаціях «Людина року», але то вже інші питання...)

... Якщо все-таки держава без чиновника — це дерево без гілки, то за гілками потрібен хоч якийсь догляд. А передусім гілкам потрібне сонце, а не футляр. Бо, може статися, коли скомандують (за Маяковським) «Саду — цвєсть!», то нічому буде цвісти...

Віктор ТЕРЕН.
Фот. Володимира
МАРТИНЕНКА.

Нам би ваші проблеми

Лише рік залишився до настання комп'ютерного «Армагеддону». 31 грудня 1999 року о 23 годині 59 секунд стане... А що, власне, станеться? Цього не знає ніхто. Висловлюють різні версії, але що станеться у момент, коли замість раніше проголошеного 2000 року настане нульовий, людство дізнається пострахоту, або ... не дізнається ніколи.

Звичайно, є у світі країни, де суперпанкери керують суперкомп'ютери. У цих країнах інші, не менш складні системи, видають нарахунок пенсій, керують лініями електропередач, контролюють порядок оподаткування, керують засобами ППО та іншими дорогими механізмами. І для цих країн збій комп'ютерів може мати важко передбачувані, великі неприємні наслідки. Найпростіший приклад: Джон Сміт, який народився в 1930 році, в 1999-му одержував пенсію на підставі свого поважного віку, обчисленого машиною так: 99 - 03 = 96 років. Однак рік по тому та сама машина легко

обчислила його вік: 00 - 03 = -3, тобто Джонові Сміту до народження залишилося три роки, а коли так, то пенсія йому не належить. І білому дідусяві доведеться витратити зо два тижні, щоб одержати свої крєви. Якщо непевне записання президента до практикантки може стати приводом для імпічменту, то може собі уявити, чим закінчиться для будь-якого керівника затримання виплати пенсії мільйонам співграждан? Гадаю, жодний розсудливий західний політик не погодиться на такий експеримент. Але це все там, у них, далеко і якесь не дуже зрозуміле. Що ж до тієї частини су-

ходою, на якому ми з вами живемо, то справа тут дещо інша. У нас є підстави вважати «проблему 2000 року» псевдопроблемою. Якщо навіть допустити, що на наших теренах наслідки майбутньої катастрофи якось позначатимуться, виникнуть сумниви, що це хтось помітить. Яка різниця пенсіонерам і бюджетникам, через що їм затримують виплати? Та й екіпажам наших кораблів, заарештованих у різних портах світу за борги вже зниклих фірм? А можливість переоб'єднання енергопостачання у Південній Dakota — то дитяче лепетання порівняно з нашими «явленими» викликами. Мені здається, що й короткочасні утруднення з передавання інформації через Інтернет ніяк не позначатимуться на якості роботи кормороздавача на фермі КСП «Берегове», нащо коїти зважити, що він давно не функціо-

Раніше проголошеного
2000 року
настане нульовий?

нус. Є, шоправда, атомні реактори, нафтопродукти та інші екологічно неозодначні споруди. Тут краще не експериментувати! Та, скоріш за все, світова спільнота нам допоможе у розв'язанні питань безпеки таких об'єктів. Вона в цьому також зацікавлена, інколи здається, навіть більше за нас.

Зізнаюсь по секрету, я вже кілька разів моделював ситуацію, виставляючи в себе на комп'ютері критичний час. 2000 рік настав без ускладнень, і ніхто не скаржився на негативні наслідки мого безвідповідального експерименту. За нерозв'язності інформаційних систем і комунікацій у рідній державі, можна сміливо радити керівництву країни повторення запланованого експерименту, результат, певен, буде аналогічним могому.

Олег ДЕНИСОВ.

Що таке Сингапур?

До редакції завітав львівський поет Назар Гончар, автор найвідомішого і найкоротшого віршованого трактату про поетичну творчість:

А рима
держима
гуп!

Назар повідомив про свій намір започаткувати у Львові з 1999-го року Міжнародний поетичний фестиваль «Сингапур-пур». Дата проведення 19—24 серпня (під знаком Лева!), та й слово «сингапур», якщо звернутися до санскритських коренів, означає «місто Лева». Генеральним координатором фестивалю буде сам Назар Гончар, а до творчої й матеріальної співучасті він закликає усіх бажаючих, у тім числі й львівського міського голову Василя Куйбіду, котрий теж, як відомо, віршує. Хочеться сподіватися на успіх благородного задуму.

На знімку Сергія КОВАЛЬЧУКА: Назар Гончар.

На Новий рік

новий! новий,
та щось не дуже,
не дуже, а таки новий.
і я, радіючи, сумний,
а ще і мудрий, і дурний,
байдужий, але
небайдужий.
і таке інше.
таке, але інше.
Назар ГОНЧАР.
Львів.

Чому чиновник не протестує?

Заклики до першого дня Нового року

— Хай державні мужі
всіх рівнів пам'ятають:
де булава, там потрібна
голова, а не ота частина,
якою кінчається спина!

Хіт-парад скандалів і трагедій

Інформаційне агентство ІТАР-ТАКС
опублікувало список найважливіших подій
минулого року. Напередодні 1998-го «ІУ» вже
публікував подібну інформацію:
найважливішого подією 1997 року було
названо клонування ягнчички Доллі.
Цього разу «поза конкурсом» — глобальна
криза фінансової системи. Узявши початок в
Азії, ця криза перекинулася на весь світ,
серйозно підірвавши економічне становище
багатьох країн.

За цією подією у списку 10 головних
міжнародних новин 1998 року йдуть:

- ✓ конфронтація ООН—Ірак, апогеем
якої стала військова операція США і
Великобританії проти Багдада;
- ✓ сексуально-політичний скандал у
Білому домі;
- ✓ загострення ситуації навколо
сербського краю Косово, де сталася
кровопролитні бої між озброєними
формуваннями албанських сепаратистів і
силами безпеки Сербії;
- ✓ запуск перших елементів міжнародної
орбітальної станції;

✓ арешт у
Лондоні
колишнього
чилійського
диктатора
Піночета, що
викликав
бурхливі дебати
у Європі та
країнах
Латинської
Америки про
долю диктаторів і
право

демократичних країн притягати їх до
відповідальності за вчинені злочини;
✓ ядерні випробування Індії і Пакистану,
які загострили проблему контролю за
поширенням ядерної зброї;

✓ прихід до
влади у ФРН,
після 16 років
правління
християнсько-
ліберальної
коаліції на чолі
з Гельммутом
Колем, коаліції
Соціал-демократична партія і «Союз-90»;
очолованою Герхардом Шредером;
✓ ураган «Мітч» у країнах Центральної
Америки, внаслідок якого загинули більш
як 30 тисяч осіб і понад 3 мільйони —
втратили домівки;
✓ відставка президента Сухарто і різке
загострення суспільно-політичної ситуації
в Індонезії.

Мал.
Володимира
КАЗАНЕВСЬКОГО.

Соллаль у Країні вранішньої роси

Напередодні Нового року журналістка «Г» несподівано для себе опинилася у Південній Кореї

Добрий день, мої рідні! Завтра ви зустрічатимете Новий рік — і я вам заздрю. Люблю святкувати його вдома, але нині сиджу в селянському готелі, за календарем — зима, а за вікном осін. Ні тобі морозу, ні снігу. Новорічні ялинки вже розбрідали й сховали до наступного року. Так, ялинки — штучні, бо вони тут практично не ростуть, і завезені живі «іноземки» коштують понад сто доларів за штуку. А вже заховали, бо корейці-християни встановлюють ялинки ще наприкінці листопада, за місяць до Різдва. І 26–27 грудня гірлянди вимакують, іграшки знімають, а Дід Мороз (який тут називається на американський манер Санта-Клаусом і дуже відрізняється від нашого розривом очей) знову вирушає до Лапландії.

Календарний Новий рік, себто 1 січня, у Південній Кореї не так вже й велике свято. Хоча офіційно цей день — вишнє. Але часто чоловіки вечір 31 грудня проводять не в колі сім'ї, а з колегами в ресторані чи барі. Є й інший варіант: родина збирається за одним столом в домі старшого брата. Але на цьому столі немає сучасних новорічних страв — повсякденна корейська кухня. Традиційна «кімчі» (замаринована зі спеціями капуста, яку без води не кожен європеець з'їсть), маринувана ріпа (напівка, не гостра, а солодкувата), томатний сік, теж солодкий, бо помідори

в Кореї вважаються фруктом, в обов'язковому меню рис і м'ясо. Ну й, звичайно, «соच्жу» — 25-градусна рисова горілка. О 12-й ночі (у Києві буде лише 17-а година дня) корейське телебачення передаватиме удари селянського дзвону. Право відкрити у цей дзвін належить найпошаненішим громадянам країни, і не обов'язково 12 разів. Так, цього року пролунає 32 удари, але від чого ця кількість залежить, з'ясувати не вдалося.

Можливо, комусь видасться, що в Кореї не вміють святкувати — це не так. Просто справжній Новий рік сюди приходить з Місяцем, наприкінці січня — початку лютого. І вже тоді «Соллаль», так називається це свято, відзначають на загальнодержавному рівні. Хоча далеко не кожен кореець знає, на який саме день випадає Соллаль. Коли ми поцікавилися у свого перекладача Парка (він любить називати себе Пашею), якого чиясь це буде наступного року, він довго рився у сухихлях, а потім витяг календар, де цей день просто позначений червоним кольором. Саме так більшість корейців дізнаються, коли завершиться панування одного звіра і почнеться — іншого. Для тих, хто не має під рукою корейського календаря, повідомлюю: 16 лютого могутнього тигра вижене заєць. Білий, з вушками та маленьким хвостиком.

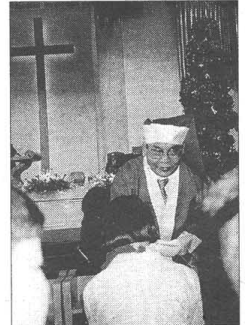
До зайців у Південній Кореї

особливе ставлення. По-перше, ні зайчатини, ні крильчатини у національній кухні немає. Але зайця ви можете побачити у корейському домі: він живе собі у клітці, гризе морквинку, не завдаючи багато клопоту господарям, які мешкають так само у малогабаритних квартирах. Сплять на підлозі. Отож, убити, що поряд спатимуть собака чи кіт, важко. Тому котів і собак, які є майже в кожному українському домі, тут можна побачити хіба що в зоопарку. А «тонке» — особливу породу собак — ще й на столі: кулінарна любов корейців до «друга людини» всевітньо відома.

Але щось я не про те. Адже настає Рік Зайця. Вважається, що людям, які народилися в цей рік, наступного дуже пощастить. Корейці ставляться до таких прикмет дуже серйозно. Вас ніколи не запитують, якого ви року народження: вік людини тут рахують не з дня появи на світ, а з моменту зачаття. Але завжди поцікавляється, що ви за звір. «Заєць!» «Заєць, заєць...» Тутешні астрологи за будь-якої економічної кризи без заробітку не залишаться. Без їхньої поради кореець і не одружиться, й ім'я дитині не дасть, і жонку важливу справу не почне. Але якщо в нашій країні надають значення «новорічному» вбранню, стравам, вибранцю, пражанню, гавканню чи кукуріканню, то корейці таким дріб'язком голову не забивають.

Як розповіла знайома українка, що виїхала заміж за корейця і вже влітку зустріла Соллаль, у святковій дії родина збирається разом у батьківському домі. А оскільки діти часто живуть у різних містах, держава виділяє три вихідні, але всі могли вчасно дістатися до батьків. Одягають національне вбрання. На порозі батьківського дому діти стають на коліна і вшановують батьків новорічними подарунками. А ті обдаровують онуків. Коли всі зберуться, сідають за стіл. Але не опіюючи, а зазвичай зранку. Отоді й подають специфічні новорічні страви, як-от, традиційний рисовий суп «току», що символізує довголіття, отож всі їммагаються з'їсти його до останньої ложки. Потім — карнавали, феєрверки, гуляння. Ті, що дотримуються старих звичаїв, починають шукати мости. Вважається, що коли переїдеш мисті стільки разів, скільки тобі літ, то наступний рік буде щасливий. Хлопці запускають в него повітряні змії, загадуючи бажання. Якщо змії підхопить вітер, то бажання обов'язково збудеться. Дівчата гойдаються на гойдалках: звичайні дошки на лантухах з рисової соломи. За старих часів, коли дівчат цілий рік тримали зачепленими у батьківському домі, ці гойдалки були єдиним виходом у світ.

Ну, а що роблять ті, хто вже поховав батьків? Вони йдуть на

цивинтар, і тоді Новий рік стає й трохи сумним...

Сподіваюсь, що Соллаль я вже зустріну дома. А 1-го числа, коли ви питимете «Шампанське», я буду вже бачити перший у 1999-му році сон. Але нестерпно хочеться сидіти цього дня вдома, в білому пухнастому светрі, жувати моркву й капусточку, а як на Хрещатику почне бамкати годинник — натягнути на голову зачіску й навпростець поштрибати трохи по квартирі. Не дай, Боже, стріляти з хлопцями, бо Заєць злякається і втече. Хай він залишається, корейський Заєць, але в моєму українському домі.

Наталія ФІЛІПУК.

Сеул.

Такий теплий рік

підвищитися на 2 градуси, що викличе танення полярної криги і підвищення рівня моря.

Бонн.

Ялинка з книги рекордів Гіннеса

Коли нещодавно підняли на площі Святого Петра у Ватикані головну різдвяну ялинку, то здалося, наче вона найбільша і найкраща у світі. А поряд споруджено чудовий вертеп із фігурами на зріст людини.

Та варто заглянути в книгу рекордів Гіннеса, аби довідатися, що неперевіреною новорічна ялинка засвітила свої вогні не у Ватикані, а в італійському містечку Губбіо напередодні 1997 року. «Переможниця» з книги Гіннеса — то не зовсім звичайна ялинка. Бо насправді це... 900-метрова гора Лджино (на її схилі й розташоване місто Губбіо), яка за формою схожа на ялинку, адже вся покрита хвойними деревами. Організатори казкової ялини у Губбіо оповили гору великою гірляндю, яка мала 500 потужних ламп. Загальна довжина електричних дротів — 12 кілометрів. На вершині гори було запалено велику різдвяну зірку діаметром 48 метрів. «Ялинка»-гора й цього року мимуватиме око місцевих жителів і туристів.

Олесь КЛИНОВ.

Рим.

«Різдвяні» діти менші

Цікавого висновку дійшли датські дослідники. Обстеживши протягом 10 останніх років 1,2 мільйона немовлят, вони переконалися: малюта, народжені на Різдво, рідше від тих, які, скажімо, народилися навесні. Грудневі діти на 2 см коротші і на 30 г легші, — стверджують вони. Медичного пояснення цьому факту немає.

Якщо є борода, то є і Дід Мороз?

Дід Мороз в інтерв'ю ІТАР-ТАКС у своїй резиденції в районі Полярного кола (де він приймає до 500 тисяч відвідувачів щороку) побажав усім дітям світу щасливого Нового року.

Дід Мороз (відомий також під іменами Санта-Клаус, Сент-Нік і Йоулупуккі) живий, здоровий, угодований, на роботі ніколи не п'є, навіть пиво, перебуває в чудовому настрої і готується до чергового обльоту тієї частин світу, де на подарунки чекають не на Різдво, а в Новорічну ніч.

Ельфі, що розбирають пошту (цього року надій-

шло мільйон 200 тисяч листів), по секрету повідомляють, що замовлення на подарунки, що являють собою іноді довгі списки, надходять в основному з Англії і США. У посланнях з інших країн переважають побажання миру, спокійного, доброго життя і різноманітні запитання до Діда Мороза, включаючи і таке: а чи є він насправді?

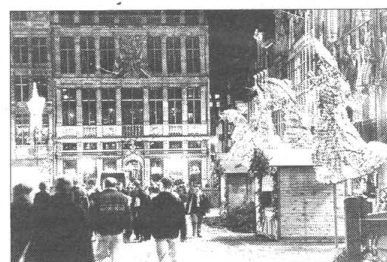
Тим, хто має сумнів, пропонують послухати чотирирічну Оуну з фінського міста Еспо. Ось її аргумент: «Ні як може не бути Діда Мороза, якщо є борода?»

Час — гроші. Годинник ще дорожчий

Перед настанням Нового року у Швейцарії виставили дола унікального кашем'яного золотого годинника короля Карла XII. Нині його можна побачити на виставці «Петро I і Карл XII — у війні і мирі», яка відкривається у Стокгольмі. Годинника позичили для експозиції в їхнього власника — лондонського антиквара Кента Девіса.

Шведи дуже хочуть викупити годинника, за якого антиквар запросив 2 млн. крон (250 тис. доларів). Потім, щоправда, К. Девіс поступився, проте все ж таки для купівлі бракує 200 тис. крон. Строкатування звернувся до громадян із закличком відтворити національну реліквію, проте шведи переказувати гроші мляво. А лондонський антиквар поставив умову: гроші до Нового року або він продасть годинника іншому покупцю.

Золотий годинник і товстий масивний ланцюжок до нього прикрашено коштовним камінням

Зимовий Брюссель дихає різдвяно-новорічним повітрям. Навіть пізнього вечора тут повно народу, а від святкової ілюмінації видно, як душно.

Фото Олександра КЛИМЕНКА.

та 49 гербами різних провінцій Шведської імперії, в тому числі й провінцій Фінляндії, Польщі, Німеччини, Балтії, що входили колись до складу королівства. Карл XII замовив годинника ще 1701 року відомому французькому майстрові. Той зумів зробити його... без стрілки: щоб дізнатися час, слід натиснути на кнопку, після чого з'являються цифри.

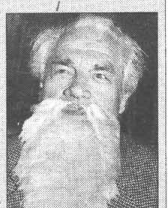
Багато років цей годинник був у Збройовій палаті Швеції, проте 30 років тому його викрали. Пошуки злочинців не мали успіху, і шведи бовкнули до думки про те, що унікальний витвір зник назавжди. Однак 1995 року годинник Карла XII несподівано з'явився на аукціоні в Шюрі-ле, де розпродавали речі померлого заможного швейцарця. Реліквію купив місцевий антиквар, який згодом перепродав її британському колезі Кеннету Девісу.

Гельсінкі.

Марат ЗУБКО.

А ще був випадок

— У мене були дуже цікаві зустрічі Нового року і тут, у Києві, і в Москві. Особливо запам'ятався 1960 рік, коли зустрічав його у Кремлі. А 1 січня о шостій ранку я разом із невеликою групою артистів відлітав на гастролі до Африки. Ми сіли в літак і через кілька годин опинилися у 50-градусній спеці. Тоді як у Москві було 30 градусів морозу... Переглянувши прожиті роки, розумієш, що найголовніше — це родина, її здоров'я, благополуччя. А найбільше щастя для всіх нас те, що нікому не підкоряємось і маємо свою державу.

Що ви за звір? Заєць?

10.00-16.00 Програми УТ-2.
10.00 ТСН.
16.15 «Ніс відома».
17.30 Серіал «Район Бевеєрлі Хіллз».
18.30 Серіал «Нові пригоди супермена».
19.20 Новини від Іа-Іа.
19.30 ТСН.
19.50 «Мієріа кіно» представляє. Худ. фільм «І знаву коханню».

21.45 Концерт Монсеррат Кабаї.
23.00 «Мієріа кіно» представляє. Худ. фільм «Історія любові».

«НІТЕ»

09.00 Мультифільм «Казка про царя Салтана».
09.55 С. Ротару, І. Родіна, Л. Федосова-Шухмина та інші «Жіночі історії». Спеціальний новорічний випуск.
11.00 Ура! Кіанікулі! «Пригоди Електроніки». 1 серія — «Ітєна».
15.50 Старі пісні про голівне-2.
17.15 Мультисеріал «Нові пригоди черепашко-ніндзя». 4 серія.
17.40 Худ. фільм «Гардемарины, вперед!». 4 серія. Заключна.

19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Подобриці», «Час».
20.40 Прогноз погоди.
21.45 Комедія «Про бізнесмена Хому».
22.15 «Обличчя світу» з О. Качанюком. Р. Паулюс.
22.45 А. Пугачова «Вибране». Заключний концерт супер-тур. 1998 р.

ТЕТ

06.50 СІТ.
07.10 Міські новини.
07.25 Антроскопія.
07.40 Діа-іт п'ять.
07.50 Мієріа кіно.

КІВІВ

08.30 Хрещатик.
08.45 Діалог.
09.00 Ровесник.
09.15 Хі-хі та ха-ха.
09.25 Анонс.

ТЕТ

09.30 М/ф.
09.50 Темі та варіації. Співає В. Лук'янець.
10.25 Концерт групи «Спейс».
10.30 Має твоє серце.
11.45 Блей-блук.
12.25 Х/ф «Рік Дуклетті».
12.45 Діа-іт п'ять.

КІВІВ

14.00 Анонс.
14.05 Х/ф «Мій друг Сократик».
15.15 Новорічне шоу.
18.20 Тасмачині історії з Д. Харитоновим.

ТЕТ

15.00 «Еполіс» — світ танків.
19.00 Т/с «Людина мари».
19.50 Супергерой «Простіше простого».
20.30 СІТ.
20.40 Діа-іт п'ять.
20.55 Антроскопія.
21.15 Міські новини.

КІВІВ

21.30 Анонс.
21.40 Де? Де? Де? Почім?
21.45 Хрещатик.
22.00 Український хокейний огляд.
22.30 Х/ф «Чужий».
23.45 Експрес-інформ.
00.00 «Рік ночі».

ІСТУ

07.00 «Негавомовні». Мультисеріал.
07.25 «Гей, Арнольд!».
07.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
08.15 «Негавомовні». Мультисеріал.
08.28 Миколина погода.
08.30 Планета людей.
09.00 «Сокіліне гніздо».

ТЕТ

09.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
10.00 «Готель». Телесеріал.
10.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
11.00 «Чарльз клопінг».
11.30 Комедійний телесеріал «Альф».
12.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
12.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
13.00 «Перехрестя» — до уступі!

КІВІВ

13.25 «Розрада, або Танок моря».
14.30 «Сокіліне гніздо».
14.50 Телесеріал.
15.15 «Еліте Італія». Телемагнін.
15.30 «Негавомовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольд!».
16.30 Мультисеріал.
16.30 «Мистецький канал».
16.30 «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Еліте Італія». Телемагнін.
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода.
17.30 «Роки молоді».

КІВІВ

18.30 Молодіжний телесеріал.
18.30 «Чарльз клопінг».
18.30 Комедійний телесеріал.

19.00 «Альф». Комедійний телесеріал.
19.30 Вечір з фільмом Альфреда Хічкока: художній фільм «Мотузка».
21.30 Вечірні вісті (ТА «Вікна»)
22.00 Тасмачині історії.
23.00 Готель.
23.30 Мистецький канал.
23.45 «Територія А». Хіт-парад.
00.30 «Ренега». Готель.
01.20 Програма передач на завтра.

П'ЯТНИЦЯ, 8 січня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 Доброго ранку, Україно!
09.00 Ура! Кіанікулі! Казка «Фініст — Ясиний Сокол».
12.20 Сміхотворна.
12.55 Ніч перед Різдвом у комедії «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-2

14.05 Незайко на Місяці у програмі «100%».
14.35 Ура! Кіанікулі! «Пригоди Електроніки». 1 серія — «Ітєна».
15.50 Старі пісні про голівне-2.
17.15 Мультисеріал «Нові пригоди черепашко-ніндзя». 4 серія.
17.40 Худ. фільм «Гардемарины, вперед!». 4 серія. Заключна.

УТ-3

19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Подобриці», «Час».
20.40 Прогноз погоди.
21.45 Комедія «Про бізнесмена Хому».
22.15 «Обличчя світу» з О. Качанюком. Р. Паулюс.
22.45 А. Пугачова «Вибране». Заключний концерт супер-тур. 1998 р.

ТЕТ

06.50 СІТ.
07.10 Міські новини.
07.25 Антроскопія.
07.40 Діа-іт п'ять.
07.50 Мієріа кіно.

КІВІВ

08.30 Хрещатик.
08.45 Діалог.
09.00 Ровесник.
09.15 Хі-хі та ха-ха.
09.25 Анонс.

ТЕТ

09.30 М/ф.
09.50 Темі та варіації. Співає В. Лук'янець.
10.25 Концерт групи «Спейс».
10.30 Має твоє серце.
11.45 Блей-блук.
12.25 Х/ф «Рік Дуклетті».
12.45 Діа-іт п'ять.

КІВІВ

14.00 Анонс.
14.05 Х/ф «Мій друг Сократик».
15.15 Новорічне шоу.
18.20 Тасмачині історії з Д. Харитоновим.

ТЕТ

15.00 «Еполіс» — світ танків.
19.00 Т/с «Людина мари».
19.50 Супергерой «Простіше простого».
20.30 СІТ.
20.40 Діа-іт п'ять.
20.55 Антроскопія.
21.15 Міські новини.

КІВІВ

21.30 Анонс.
21.40 Де? Де? Де? Почім?
21.45 Хрещатик.
22.00 Український хокейний огляд.
22.30 Х/ф «Чужий».
23.45 Експрес-інформ.
00.00 «Рік ночі».

ІСТУ

07.00 «Негавомовні». Мультисеріал.
07.25 «Гей, Арнольд!».
07.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
08.15 «Негавомовні». Мультисеріал.
08.28 Миколина погода.
08.30 Планета людей.
09.00 «Сокіліне гніздо».

ТЕТ

09.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
10.00 «Готель». Телесеріал.
10.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
11.00 «Чарльз клопінг».
11.30 Комедійний телесеріал «Альф».
12.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
12.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
13.00 «Перехрестя» — до уступі!

КІВІВ

13.25 «Розрада, або Танок моря».
14.30 «Сокіліне гніздо».
14.50 Телесеріал.
15.15 «Еліте Італія». Телемагнін.
15.30 «Негавомовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольд!».
16.30 Мультисеріал.
16.30 «Мистецький канал».
16.30 «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Еліте Італія». Телемагнін.
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода.
17.30 «Роки молоді».

КІВІВ

18.30 Молодіжний телесеріал.
18.30 «Чарльз клопінг».
18.30 Комедійний телесеріал.

21.25 Прем'єра. Комедія «Діти понеделіа».
23.00 Розважально-ігрова програма «НЛО».
23.35 Вечірній сеанс. Худ. фільм «Великий Улоде Пеллер».
01.35 Прогноз погоди.

КІВІВ

08.00 1000 мінус.
08.30 Київські мініатюри.
07.00 СІТ.
07.20 Міські новини.
07.35 Антроскопія.
07.50 Діа-іт п'ять.
08.00 Мієріа кіно.

КІВІВ

08.30 Хрещатик.
08.45 Анонс.
08.50 Шо? Де? Почім?
09.00 Експрес-інформ.
09.15 Х/ф «Чужий».
10.25 Кінохоло.
10.45 Лаксум життя.
11.00 Національний кубок України зі спортивного танцю, ч.

КІВІВ

11.50 В. Щербачов представляє...
12.20 Анонс.
12.30 М/ф.
12.50 Діа-іт п'ять.
13.00 Т/с «Людина мари».
13.15 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

КІВІВ

14.05 Незайко на Місяці у програмі «100%».
14.35 Ура! Кіанікулі! «Пригоди Електроніки». 1 серія — «Ітєна».
15.50 Старі пісні про голівне-2.
17.15 Мультисеріал «Нові пригоди черепашко-ніндзя». 4 серія.
17.40 Худ. фільм «Гардемарины, вперед!». 4 серія. Заключна.

КІВІВ

19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програма «Подобриці», «Час».
20.40 Прогноз погоди.
21.45 Комедія «Про бізнесмена Хому».
22.15 «Обличчя світу» з О. Качанюком. Р. Паулюс.
22.45 А. Пугачова «Вибране». Заключний концерт супер-тур. 1998 р.

ТЕТ

06.50 СІТ.
07.10 Міські новини.
07.25 Антроскопія.
07.40 Діа-іт п'ять.
07.50 Мієріа кіно.

КІВІВ

08.30 Хрещатик.
08.45 Діалог.
09.00 Ровесник.
09.15 Хі-хі та ха-ха.
09.25 Анонс.

ТЕТ

09.30 М/ф.
09.50 Темі та варіації. Співає В. Лук'янець.
10.25 Концерт групи «Спейс».
10.30 Має твоє серце.
11.45 Блей-блук.
12.25 Х/ф «Рік Дуклетті».
12.45 Діа-іт п'ять.

КІВІВ

14.00 Анонс.
14.05 Х/ф «Мій друг Сократик».
15.15 Новорічне шоу.
18.20 Тасмачині історії з Д. Харитоновим.

ТЕТ

15.00 «Еполіс» — світ танків.
19.00 Т/с «Людина мари».
19.50 Супергерой «Простіше простого».
20.30 СІТ.
20.40 Діа-іт п'ять.
20.55 Антроскопія.
21.15 Міські новини.

КІВІВ

21.30 Анонс.
21.40 Де? Де? Де? Почім?
21.45 Хрещатик.
22.00 Український хокейний огляд.
22.30 Х/ф «Чужий».
23.45 Експрес-інформ.
00.00 «Рік ночі».

ІСТУ

07.00 «Негавомовні». Мультисеріал.
07.25 «Гей, Арнольд!».
07.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
08.15 «Негавомовні». Мультисеріал.
08.28 Миколина погода.
08.30 Планета людей.
09.00 «Сокіліне гніздо».

ТЕТ

09.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
10.00 «Готель». Телесеріал.
10.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
11.00 «Чарльз клопінг».
11.30 Комедійний телесеріал «Альф».
12.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
12.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
13.00 «Перехрестя» — до уступі!

КІВІВ

13.25 «Розрада, або Танок моря».
14.30 «Сокіліне гніздо».
14.50 Телесеріал.
15.15 «Еліте Італія». Телемагнін.
15.30 «Негавомовні». Мультисеріал.
16.00 «Гей, Арнольд!».
16.30 Мультисеріал.
16.30 «Мистецький канал».
16.30 «Територія А». Хіт-парад.
17.20 «Еліте Італія». Телемагнін.
17.28, 19.58, 22.28 Миколина погода.
17.30 «Роки молоді».

КІВІВ

18.30 Молодіжний телесеріал.
18.30 «Чарльз клопінг».
18.30 Комедійний телесеріал.

19.00 УТН.
19.10 Прогноз погоди.
19.20 Шлясний дивок.
20.00 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.50 Худ. фільм «Четверка».
23.40 УТН.
00.00 Серіал «Ліцарі неба».
00.50 Концерт симфонічної музики.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Молодіжний канал.
12.05 Закон є закон.
12.10 Любіт і приростає. Народна артистка України І. Молостова та заслужений діяч мистецтв Б. Каменюченко.

УТ-3

12.50 Закон є закон.
12.55 Клуб-700.
13.25 Закон є закон.
13.30 Телефільм «Костянтин Даньківський. «Я в шире серце вірю»».

УТ-4

14.00 Спортивний канал.
17.30 Мистецький канал.
17.40 «Територія А». Музичний телеканал.
18.00 «Граві». Готель.
19.00 «Діалог ангела». Телесеріал.
20.00 Мистецький канал.
20.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
21.00 Діа-іт п'ять у художньому блоці: «Дракон: Історія Брюса Лі».

УТ-5

23.15 «Мієріа кіно» представляє. Худ. фільм «Перехрестя світа».
21.30 «Весь Жванецький». Гумористичне шоу.
22.00 Серіал «Цілок татомо».
23.00 ТСН.
23.30 Ніннін кінозала представляє. Худ. фільм «Перший хлопчик».

«НІТЕ»

09.00 Інтер-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Мультифільм «Прихід до козаків».
09.25 Проклятий і співає!.
10.00 Укі-енд.
10.05 Хі-хі та ха-ха.
11.05 Раткова зірка.
11.45 «Панорама одесес команд».

УТ-6

12.30 Планета Здоров'я.
12.45 Шоу самотнього холостяка.
13.05 Веселі старті.
13.10 УТН.
13.15 Серіал «Темні небеса».
13.25 Вихри в Америку.
13.30 Служу Україні.
13.45 Фестиваль «Золоте курча».

УТ-7

14.00 Серіал «Лаксум життя».
14.05 Європейський футбол.
15.00 УТН.
15.15 Православний календар.
15.30 Благословення.
15.45 Мультифільм на замовлення.

УТ-8

16.50 Діа-іт п'ять.
17.20 Мультифільм.
18.00 Чужий світ.
18.30 Естрада національного хіт-параду.
19.00 УТН.
19.10 Серіал «Темні небеса».
19.15 Серіал «Чудові Азери».

УТ-9

20.15 «Еліте Італія». Телемагнін.
20.45 Всесвітський конкурс анекдотів.
21.00 ІНТЕР-тєз.
21.15 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
21.25 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-10

21.30 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
21.40 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
21.50 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
22.00 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-11

22.15 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
22.25 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
22.35 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
22.45 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-12

23.00 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
23.10 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
23.20 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
23.30 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-13

23.40 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
23.50 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
00.00 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-14

00.10 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
00.20 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
00.30 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

УТ-15

00.40 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».
00.50 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

ІСТУ
07.00 Разом з Вами. Розважальна програма.
08.00 Віст.
08.28 Миколина погода.
08.30 Економічний вісник.
09.00 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
09.25 «Чудерська наука».

ІСТУ

10.00 «Еліте Італія». Телемагнін.
10.00 План. Стиль життя.
10.30 Архі-Арт. Розважальна програма.
11.00 Острів живих!
11.20 «Вечірні на хуторі біля Диканьки».

ІСТУ

12.45 «Еліте Італія». Телемагнін.
13.00 Серіал «Золотий вік кунг-фу».
14.30 Супербол.
15.00 Валентин Щербачов представляє.
15.30 НБА-Джам.
16.00 Спортивний тижневик.
16.50 «Еліте Італія». Телемагнін.
17.00 Візит. Пуерто-Ріко, Агадур (Марокко).

ІСТУ

17.30 Мистецький канал.
17.40 «Територія А». Музичний телеканал.
18.00 «Граві». Готель.
19.00 «Діалог ангела». Телесеріал.
20.00 Мистецький канал.
20.30 «3 х 4». Найкумедніше домашнє відео.
21.00 Діа-іт п'ять у художньому блоці: «Дракон: Історія Брюса Лі».

ІСТУ

23.15 «Мієріа кіно» представляє. Худ. фільм «Перехрестя світа».
21.30 «Весь Жванецький». Гумористичне шоу.
22.00 Серіал «Цілок татомо».
23.00 ТСН.
23.30 Ніннін кінозала представляє. Худ. фільм «Перший хлопчик».

«НІТЕ»

09.00 Інтер-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Мультифільм «Прихід до козаків».
09.25 Проклятий і співає!.
10.00 Укі-енд.
10.05 Хі-хі та ха-ха.
11.05 Раткова зірка.
11.

Не будемо занадто

Яким мав би бути напис
на пам'ятнику 1998-му рокові?

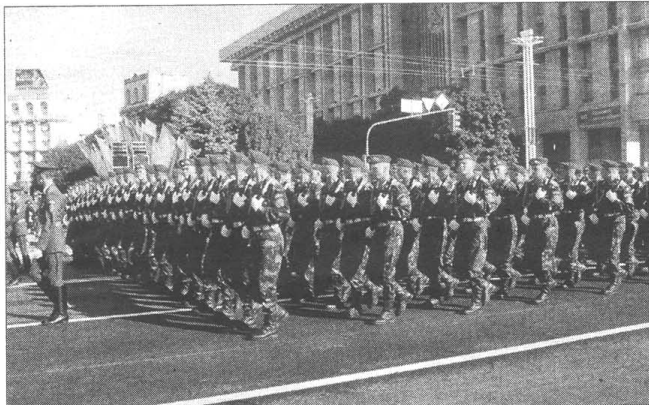
Якби раптом сталося диво, і нам би відкрилася справжня суть події, а не те, що ми називаємо подіями, — хтосна, чи багато з оцих фотознімків залишилися би на своєму місці? Адже те, про що ми думаємо, ніби знаємо про нього достеменно, може бути лиш відгомном чогось важливішого, справді суттєвого. Це — як повінь на Закарпатті: можна наробити скільки завгодно фотокрасивих руйнацій, але справжня суть полягає не в тих красивих, а, можливо, у нашому менталітеті («Рубаймо ліси — на всіх вистачить!»), і це базис в чому, чого не вловлює фотокамера. Отож, хай ці знімки будуть такими, як є — умовно кажучи, ілюстраціями до головних подій року. Але не будемо занадто категоричними в їх оцінці. Все одно цей рік був роком, швидше, запитань, аніж відповідей. Категоричності вистачало і там, і там. Але істин від того не побільшало. В усякому разі, таких істин, які змогли б утішити більшість із нас. Тож будемо вдячні цьому рокові — за те, що він був і ми були в ньому...

У березні відбулися вибори до Верховної Ради. Відлуння цієї події у суспільстві було довгим — Голову ВР обрано аж на початку липня. Ним став Олександр Ткаченко. В кінці року завдяки його зусиллям ратифіковано довгожданий договір «Україна-Росія».

Ратифікація великого Договору «Україна-Росія» — можливо, найзнаменніша подія з часів Переяславської ради.

На оновленому Хрещатику в День Незалежності відбувся перший військовий парад. Цього ж року підписано Меморандум про співробітництво між Україною та НАТО, що й досі викликає політичні суперечки.

Нарешті Михайло Грушевський посів своє місце у просторі столиці, а не лише на грошових знаках!

У грудні в японському місті Кіото наш древній Львів включено до списку світової культурної спадщини ЮНЕСКО.

У травні вбито народного депутата, голову біржового комітету УМВБ Вадима Гетьмана. Після цього незручно було дивитися в очі одне одному: відчувалося, що ми не настільки цивілізовані, як хотілось би думати.

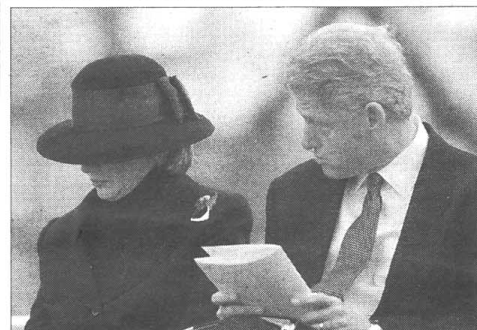

КАТЕГОРИЧНИМИ

На початку літа донецькі шахтарі вирушили в 600-кілометровий піший похід на Київ. Уряд пообіцяв піти назустріч, але він цю дорогу долає відчутно довше, аніж шахтарі — пішки.

Судячи з усього, наш Президент Леонід Кучма знову стане «Людиною року». Вітаємо!

90-річчя одного з найпотужніших українських інтелектуалів — Ю.Шереха-Шевельова відзначено виходом його книги в Києві і тритомника в Харкові.

До подій курйозних і не до кінця розгаданих належить і оця. Либонь, президент каже: «Ну, не варто отак переживати! Он Горобцєві в Україні набагато гірше, ніж мені!»

Якщо й був справді всенародний триумф — то це вихід київського «Динамо» до чвертьфіналу Ліги чемпіонів. Нашого Владислава Ващука коло воріт французького «Лансу» бачив увесь світ!

Осінь повинна на Закарпатті, небачених раніше масштабів, ще раз нагадала нам: не будьте короткозорими, є щось важливіше за односторонню вигоду...

Після падіння російського рубля в кінці серпня рідна гривня змусила нас похвилюватися й добре задуматися про міцність наших устоїв та зв'язків...

Заклики до першого дня Нового року

— Хай хліборобу та гірнику
будуть по кишені
імпортні «такси», а злодія та
рекетирі хай лаять рачки!

✓ Київ

Благодійність починається з Подолу

Подільський район Києва приймає на час зимових канікул групу дітей з Тячівського району Закарпаття.

У столичні літи побувають у Києво-Печерській лаврі, музеях «Золоті ворота» та Т. Г. Шевченка, подивляться новорічні та різдвяні вистави, святкову феєрію у цирку, зустрінуться з учнями шкіл району.

Допомагають і інвалідам і бюджету

У наш нелегкий час, коли воєн важко, а інвалідам стократ важче, є підприємці, які платять усі податки й водночас не забувають про немічних. Наприклад, фірма «Технокомплекс», піклуючись про інвалідів Радяньського району столиці, допомагає їм продуктами наборами, одноразовими шприцями, системами переливання крові, медикаментами.

✓ Харків

Ювілейна ялинка

слобожанського Діда Мороза

Головна ялинка області, яка запалила свої вогні під дахом Харківського державного академічного театру опери та балету імені М. Лисенка, має свою особливість. Як повідомляє ДНАУ, ця ялинка ювілейна для тутешнього Діда Мороза — заслуженого артиста України, провідного актора Харківського державного академічного українського драматичного театру імені Т. Г. Шевченка Євгена Пласкіна, який грає цю роль ось вже в тридцять п'ятий рік. Власник гуного голосу, високого, просто-таки казкового зросту, а найголовніше, рідкісного дару перетілення, з 1963 року «серце» новорічними святами для дітей з сільських районів області.

✓ Луганськ

На міжнародному перехресті

На думку економістів, у новий рік Луганщина увійде з добре налагодженими зв'язками з партнерами більш як 80 країн світу. Зовнішньоторговельний оборот області вже досягав 566 мільйонів доларів США. Є передумови для ефективнішої торгівлі із зарубіжними партнерами. Так, міняють зв'язки з Жешувським новоствором Республіки Польща — наші підприємства уклали тут понад 20 нових договорів, створюється спільне підприємство з випуску міні-тракторів з провінцією Хейлінгуань КНР. Але найпріоритетнішим партнером, як і раніше, залишається Російська Федерація, з якою підписано 22 нові угоди про співробітництво, повідомляє ДНАУ.

✓ Рівне

Шукайте кішку!

Є така приметка: новосели, перш ніж переступити поріг нової квартири, мають пускати до неї кішку. Схоже, незабаром 59 сімей «чорнобильців» шукатимуть кішок, бо всі святкуватимуть Різдво у нових квартирах. Житло загальною площею 3300 кв. м побудовано у Рівному на кошти Міністерства з надзвичайних ситуацій України.

✓ Донецьк

Нехай Святий Ігнатій посприє

Святий Ігнатій став покровителем пацієнтів Донецької обласної клінічної психіатричної лікарні. Тут відкрито храм його імені, повідомляє ДНАУ. За словами головлікаря Олександра Синарєнка, у практиці психіатрів України не перший такий випадок. На пацієнтів церковна служба діє заспокоїливо. Під храм було виділено простору кімнату, яку допомогли відремонтувати спонсори. Тепер сюди приходять не лише пацієнти, а й мешканці сусідніх мікрорайонів.

Мал. Віктора ПОПОВА.

Прогноз — на

13 — 18 березня наступного року в Тель-Авіві відбудеться 25-й Міжнародний конгрес астрологів і учених-окультистів. Україну репрезентуватиме львів'янка Сільвія Гелетей, засновник астропсихологічного агентства «Аделаїда».

Прелюдія до мандрівок у глибини «Я»

Психоналітики на Заході — поважні люди з високим іміджем у суспільстві. Україну ж заповнили «ворожіння» невігласів, які заробляють на нашій неосвіченості чималі гроші. «Аделаїда» задекларувала себе як фахове агентство, тому приймали тут не кожного. Секретар-референт Марія Олейникова уже за інтонацією телефонної розмови відчуває мотиви: хтось не готовий слухати, інший — хоче просто спекулятивно поживитися прогнозом...

— Три чверті людства не мають Долі, а лише перебіг обставин. У їхню душу не впадо сім'я-призначення від Творця. Багато людей має незрілі душі й прагнення — поїсти, поспати, зайнятися сексом, інколи вийти погуляти, — із сумом каже Сільвія. — Таким потрібна раська життя філософія, а ми прагнемо до особистості. Астропсихолог спроможний дати відповіді на запитання, на які не відповість просто психолог

чи астролог. Карл Густав Юнг писав до Фрейда: «Останнім часом вчорашні я займаюся тільки астрологією. Знаєте для чого? Щоб відшукати психологічну істину».

Отже, астропсихологія — це синтез, тут відгомін психоналізису, астрології, міфології, геронтології, антропології. Я не можу технічно відтворити, що таке — моя «мандрівка» з замовником. Це праця в два серія та у дві свідомості, завдяки цій праці людина одержує не лише відповіді, а й світло на життєвому шляху. Думаю, навіть циніки погодяться, що значно краще жити з ліхтарем... Натальна карта, космограма, складена на підставі точної дати, місяця й часу народження — то лише інструмент. І закодований паролем Долі. Звісно, якісь відтворення інформації залежить від чистоти професійних мотивів. Я під час роботи прагну перетворитися на спонтанну й прозору сутність...

Не шантажуйте Творця!

Сільвія Гелетей практикує понад сім років. Щоб стати фахівцем, тре-

ба вміти розшифрувати 108 натальних карт. Вона прочитала їх понад 700. Втім, «прочитала», «практикує» — не зовсім точні поняття. Одну й ту ж інформацію можна подати і на лезі ножа, і на промені напів. Нерідко Сільвія заміною собою рятувальну команду.

... Якось навідалась до неї жінка, котра задумалась позбавити життя себе і синів-близнюків. Один з хлопчиків має епілептичну уперед. Мати була у відчаї, відчувачи свою вину за це. Вона попервах слухала, але не чула астропсихолога. Довелось розповісти перифраз з міфу про Ромула і Рема. Цей міф розбуdiv її підсвідомість. Після трьох «подорожей» у природу відчаю вдалося не тільки «розв'язати вузлики», а й долати жінці внутрішніх життєвих сил. Коли ж вона радикально збільшила себе від психічного «слизу», недужий хлопчик перестав відчувати спалахи нападів. Фактично, його психіка була налаштована на внутрішні ритми матері, на її страхи...

... Підприємств попрахав зробити аналіз неоднозначної ситуації. До нього навідалась партнер із спокійною ідеєю, однак викликав інтуїтивні побоювання. Космограма партнерки показала його вроджену схиль-

Податок на вітер Гапич не платить

Може, це теж спосіб одержання енергії

Пульс у гаражі Миколи Івановича Гапича чимось схожим на панель управління літака — тут тумблер з написом «кут атаки», інший — «орієнтація ВЕС». Чоловік діємо має справу з пристосуванням дешево незвичним вітроенергетичною установкою.

Цей вітраж видно у селищі «Основа», — є такий мікрорайон у Новій Каховці, — звідкуч. Металева ажурна вежа з трьома лопатями за розміром не поступається опорам високосильної лінії електропередач. — Раптом на Новий рік світло відключать, — жартує Микола Іванович, — то в темряві не сидити. Не тільки на ялинових гірляндах вистачить... Гапич — електромеханік, працює бригадиром налагоджувачів контрольно-вимірних приладів в об'єднанні «Південелектромаш». Коли п'ять років тому в області почалися регулярні відключення світла, спробував обезпечитися від примх державних енергоструктур.

— Освітлення — не головне, — розповідає Микола Іванович. — В першу чергу потрібна була, аби з допомогою електрики можна було опалювати житло. Дім у чоловіка справний — 4 кімнати на першому поверсі, дві — на другому, у дворі господарчі прибудови, гараж. І все це забезпечується теплом завдяки вітру.

підіймався разом з господарем. Відчути не з приємних, аже доводиться стояти на хиткій відкритій платформі. А висота — як шестиповерховий будинок!

Аже складна система взаємозв'язку «пропелера» з генератором. Скажімо, як досягти гармонії за різких поривів шквального вітру? Аже в тваринському Прінципіпрот' норд-вест досягає швидкості до 30 метрів за секунду. Отже доводилося обдумувати систему з допомогою котрої із пульса управління можна регулювати кут лопаті лопаті з повітряним потоком. А в критичний момент спрацьовує автоматика, лопаті повертаються так, що вітер не рухає їх.

Та й самі лопаті біліє схожі на крило літака — сталеві, з нержавіючої, тобто поперечними ребрами жорсткості. Питання безпеки — теж важливе, аже коли п'ятиметрова лопаті відірветься, май наробити може немало.

Власноруч Микола Іванович виготовив і систему орієнтації енергоустановки на вітер. Використав принцип, що ним користуються на метеостанціях.

Невеличкий флюгер поєднаний кінцевими вимикачем з електровигуном. Повернеться флюгер, замкне контакти відповідні — у тому ж напрямку подасється й весь вітраж.

— У нас на електромашзаводі свого часу вітроенергетиці приділяли увагу, а зараз ледо запустили справу. Хоча підприємство випускає генератори різної потужності — від 25 й до 100 кіловат. Зараз працюю у контакті з Херсонською асоціацією нетрадиційної енергетики.

— Скільки таких установок треба, аби забезпечити електрикою, приміром, вашу Основу?

— Для промислового розмаху я б встановлював потужніші системи. Чи більше підходить для невеличких приватних господарств, до речі, я й назвав їх «Фермер-22». Але підкреслюю — варто побудуватися про цілісний комплекс енергозабезпечення, де була б і дизель-установка, а не один лише вітраж. А загалом, вітер — то ще не приборкана нами сила, і використовуватися вона далеко не сповна.

Сергій ЗЛЕНКО.
Херсонська область.

Монастир спорудив чабан, а ікони вручила служба безпеки

На початку дев'яностих, коли воєнничий атеїзм геть захирів, чабан кривської бригади тернівського колгоспу «Карпати» Тячівського району Іван Штефур вівся за давню заповідану й справді титанічну працю. А саме — за спорудження поруч із своєю оселею монастиря. Осібно! Хіба що сім'я допомагала. Возив у гірське урочище Усуї пліткові камінь, виводив стіни. Люди думали, що буде Іван собі нову хату. І вже аж тоді, коли плітки спорудив під дзвіницю, сусіди повірили у реальність його намірів і почали допомагати, що чим міг. Не залишилися осторонь і сільрада та її голова Іван Чубера. Не відмовляли й підприємства Тячівщини: те посилали бляхою, інше — лісом. Громадою змозглася ще й на житло для ченців. Вийшло воно на славу: двоповерхове, з усім необхідним для життя.

А торік монастир був освячено і він став обителлю для десяти монахів. Настоятелем нової чотирьохгодої монастиря призначено отця Василья. Іван Штефур став послушником.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

промені Зорі

13 — 18 березня наступного року у Тель-Авіві відбудеться 25-й Міжнародний конгрес астрологів і учених-окультистів. Україну репрезентуватиме львів'янка Сільвія Гелетей

манку світового ринку. Бо наша гривня має високий магнетизм і доброго Ангела-Хранителя.

— Чого сподіватися у приватному житті і що чекає на самих астрологів?

— Буде сплеск громадянських шлюбів, які узаконюватимуться після народження дитини. На таких, як я, випадає більше випробувань. Ми у Творця — на відкуп.

— Чи можна це порівняти із вигнанням з раю?

— Гадаю, що кожний етап цивілізації — це обов'язково «вигнання із раю».

Оксана ТЕЛЕНЧІ.

Львів.

ність до клептоманії. Врешті, після експертизи ситуації зберігали гроші і репутація. Один впливовий бізнесмен з Прикарпаття успішно скористався прогнозом Сільвії. А прогноз динаміки бізнесу складав понад 30 сторінок...

— Мені сумно спостерігати своєрідний шантаж Творця, усі оці молитивимоти: дай, Боже, допоможи, подай, врятуй... А молитва — дуже дієвий і глибокий енергетичний посыл. На злам ті зможуть Творець не чує вимагати і відгукується на імпульси роблять серце.

Діалоги про справжнє

«Аделаїда» не чекає, поки прийдуть травмовані життям замовники. Агентство йде назустріч і підготувало ряд проектів. Уже укладені перші космограми замовників Служби знайомства для тих, хто втомився шукати напам'ять Своєю Людину. Надихнула на створення такої служби одна робота пара. Він поїхав у США, вона лишилася. Завдяки агентству вони зустрілися знову, оновлені взаєморозумінням. Він подарував їй сто троянд. Половину тієї квітки шави жінка принесла Сільвії. Агентство має намір працювати з молодятами, котрі прагнуть знати, як зберегти шлюб.

Для широкого загалу підготовано п'ять аудіоальбомів: «Магія Життя»,

«Ціна Повноти, або Межа Ризику Життя», «Діалоги про Справжнє», «Динаміка Успіху», «Пригоди героя Свідомості, або Психологічні казки для дорослих». Це — психологічні есе про Доло та її мову, дороговкази-обставини. Це пояснення духовних інфекцій, необхідності власних помилок, злоїз владі, шкідливості нехкісних знань...

— Сільвіє, хочу поговорити з вами як з колегою, адже ваш перший фах — журналістика. Подогодьтеся, дивно читати в газетах ідком різні астрологічні прогнози.

— Гороскопи нерідко придумують самі журналісти. А візитівки «маг-бізнесерів» викликають у мене сумну посмішку.

— А вас, даруйте, відомою не називають?

— Я таки відьма — тобто та, що відає, знає, відчує, але не чаклуна. Моє магія — це прая, яка оновлює, зцілює, змінює. Чаклуна ж свідомо руйнує психіку. Усе залежить від етичності намірів.

— Ви можете переконатися скептика, що ваш дар — від Творця, а не від лукавого?

— Я добре знаю закон благих намірів, якими вимощена дорога до пекла, і тому мої спонукання — етичні. Я ніколи не оголюю людську психіку перед негативними психічними впливом. Якщо після спільної словесної подорожі людина відчуває полетістість, це і є результат.

«Тс-с-с. Я ще лечу!...»

В кінці коктебелської набережної, поруч чи то з гаражним, чи то з забайгалькою, що має назву «Під вигномом», є дороза, яка веде в нікуди. У бубальному розумінні цього слова. Вузька асфальтівка від бетонної набережної виступається у бік гір і метрів за 150-200 обривається у степу. Колорово «папачо» над дахом проїжджалої закускової може боїтися десь, друзів, навіть третій, але коли напинається вітром з моря, на асфальтовій з'являється доведений до останньої межі розхатаності салатового колору 412-й «Москвич», а за ним з різницею у кілька хвилин — дельтаплан, але — з моторчиком. І — починається те, що бачимо в кіно чи дуже далеко — в житті.

Авіатехнік надмалої авіації Шленков Андрій з поважним виглядом перевіряє мотор, а його напарник Кузнецов Олександр рухається доволу дельтаплана стрімко й рвучко, весь — напруга і діловитість. Вони й зрозуміло: особистий знайомий самого Ілюшіна, суддя всесвітньої категорії з дельтапланеризму, майстер спорту. Та й узагалі — вже 20 років як пілот! Ці двоє перебувають у гордї самотності літнієї секунди, потому пробитися до них, як і до машини, — неможливо. Яких знавців тут не наслухаєш!

— Мотор у них австрійський, бачиш? Шістдесят кіньєвських сил! В баку п'ятнадцять літрів бензину. Це... Скільки в середньому пролітять? Ну, залежно від вітру, кілометрів дев'яносто... Та можна спитати...

Відповідало неохоче: немає коли. З носа по 50 гривень — і двоє чергових пасажирів, вирішивши, що життя дешевше, у позичених шоломах, виклавши на капот «Москвича» з кишень все, що випадає, сідують у пластмасові крісла за спиною Кузнецова, наглухо засіпають позичені куртки.

— Від гвин-та! — суворо командєє собі Шленков Андрій, і дельтаплан, рвнувши на асфальті, робить несподіване коло над затокою, зникає на кілька хвилин за вірагами Карадагу.

Шленков Андрій проводить дельтаплан всерозуміючим поглядом, зверху поспішається:

— Ми ж серйозні люди: РДК ТСО України! Чув? Республіканський дельтапланерний клуб Товариства сприяння обороні України. На полях проводимо хімороти: кукурдуза там, пшениця. В залежності від отрути проти шкідників закачуємо в баки од 80 до 140 літрів. Дві бочки вниз по сто літрів, це там, де зараз пасажирські місця. Одна вгорі — ну, це тобі показува-

ти треба, де саме. За півгодини — п'ятдесят га обробляємо нараз. І тут, у Криму, і в Луганській, Запорізькій областях, цього року в Сєвєродонецьку були, сто п'ятдесят кеме від кордону. А що сьогодні — то це так: і розвага, і практика. О, повертаються...

Дванадцять хвилин від злоти не минає, як дельтаплан розвертається на асфальті, розбігають ремені безпеки двоє дельбелів дядків напідпиту позаду Кузнецова Олександра і, вивалившись на бетон набережної з виглядом людей, які тільки-но страшенно ризикували життям заради спокійного відпочинку Батьківщини, несподівливо віддаються на відстань, з якої їх, на їхню думку, роззявляти вже не бачать. І тоді один із них, завмерши на мить, нахилиється до парашету, розкидає руки, як зламани крила, і, відкинувши назад голову, кричить:

— Шуро! Шуро! Шуро! Це... Це!!!

— Я знаю! — похитуючись, відгукується Шура, не інакше як для найнижчої образу лєнь не по лікті засуваючи руки в кишені. — Я тільки-но зліт!...

А дельтаплан знов реве на асфальті й пливе, лине, ширяє, йде на брижочком, розтає у синьо-синьому прозорому небі.

— Ти знаєш що, — роздумливо дивиться в його бік Шленков Андрій. — Ти прихлдь перед заходом сонця. Може, тоді дещо розповімо... З газетами дружити треба. Якщо, звичайно, пілот не проти...

Не відбіраються! Я приїду, коли море стане чорним, небо буюковим, а гори схожими на куртині середньовічної фортеці. Але й мої «оборонні» усяких вид бачили. І коли Кузнецов Олександр, вируливши з асфальти на набережну, роблю зливною подивитися на мене, Шленков Андрій, пійшовши, олягне махом на мою голову шолом, супроводжуючи свої дії неспростовною фразою:

— Ти маєш знати, про що пишу!

На лощі приладів заморготять цифри 49... 52... 62... Дельтаплан зареве, зитнеться, побіжить, а потім...

Зітне!

У чорному небі, під спалахи ракетних на пляжі, над маленькими, зовсім крихітними вогнями набережної, ресторан, будинків я невідчутно рухатимусь, як гоголівський коваль Вакула на чорті, от тільки не переконаний, що його трясло так, як нас на дельтаплані, де крісло маленьке, ноги випираються у тоненьку трубу, а ремінь безпеки пошарпаний і такий ненадійний... Оволодіває відчуття, передати яке словами неможливо. Це... Не знаю. Це... Мабуть, це відчуття полоту!

Круто сказав?

За лічені хвилини ми опинимось на всесвітній відомій горі Клементєєва, звідки починали найважливіші вітчизняні авіатори, обслуговували вимкне освітлення злітної смуги, відгінувати трикутне крило, закоїть дельтаплан в ангар. До Коктебеля ми повертаємось на розхатаному «Москвичі» під несподівану розмову.

— На різних моторах літаємо, — каже Кузнецов Олександр, — «Дніпр», «Урал», «Привіт», «Вихор». Ми тобі правду скажемо, якщо тобі не попаде, коли писатимеш.

— Не попаде.

— Жоден з них не надійний, — встєрає за факхом Шленков Андрій.

— Бувають випадки?

— На випадки в нас є закордонна система ВРС, яка рятєє все — від пасажирів до дельтаплана.

— Отже, не бувають?

— Бувають, — тут же не погоджується Кузнецов Олександр. — Але люди не одразу про це здогадуються. Одного разу відмовив дивигун над Карадагом. За спиною в мене хлопцє і дівчина: він вже літав, а вона взагалі у небі вперше. Зпринудили й тиша одразу — повна! Ну, в нас запасна смуга а на Карадазі. Мені до неї тягти! «Ой, як чудово», — хлопцє, чує, каже. Дівчина помовчала й додає: «А мені так навіть більше подобається».

І тут під ріпіння «Москвичка» ми чомусь замовкли. За хвилину пілот сказав:

— Вони втімили, у чому річ, лише коли гроші їм повертав. Але що то за переляк заднім числом? Ще над морем був випадок... У воду впали разом з дельтапланом, пасажир виринув, виплывався й кричить захоплено: «Хлопці, чому ж ви не попередили, що за ці гроші ще й купаєте!»

Знов помовчали під хрипіння «Москвичка».

Але коли серйозно, найхарактерніший випадок був у Польщі, під час міжнародних змагань. Відмовив дивигун, потягнув пілот до якоїсь дорозки, сів на неї. Шоб його згорі побачили, дельтаплан не розбивав, і, втомлений боротьбою з висхідними потоками, заснув на узбіччї. Ішов якийсь селянин, побачив його, почав «оживляти», як умів: А тоді розплющив очі і, не втямивши у першу мить, де він і що з ним, приклав пальця до губ і пошепки так каже: «Тс-с-с! Я ще лечу!...» От що так небо. Ви розумієте мене?

Я відповім, що розумію. Розстачається з ними на набережній, я почув до себе запитання Шленкова Андрія:

— Ну як, сподобалося?

— Перший і останній раз.

— Даремно.

Нині, згадуючи, як підлітчували, зникаючи у темряві, габаритні вогні «Москвичка», я думаю: а може, Шленков Андрій мав рацію? Адже вкотре мені сниться нічне коктебелське небо і я ловлю себе на крामольній думці: «Тс-с-с! Не будіть!.. Я ще лечу!...»

Агов, Вакуло-о-о-о!

Дмитро КОНОВАЛОВ.

А ще був випадок

— Для мене перехід у новий рік означає тільки те, що на рік старію. Лише дитячі спогади мають забарвлення дива. Я, зазвичай, не відчуваю особливого радості в душі, й не можу згадати нічого, що створювало б приємну ауру. Цей день завжди для мене буденний. Інша річ — Різдво і Великдень. Бо є спеціальне приготування, ритуал. А на Новий рік — лише обов'язковий шампанське і промови керівника країни по телевізору. У радянські часи був ще й квоток свободи, бо після півночі обов'язково передавали концерт зарубіжних зірок. Мені вже страшно говорити, що новий рік буде кращий, ніж старий, бо якщо воно не виходить. Але все-таки іншому, борсаємось, борсаємось за існування.

Заклики до першого дня Нового року

— Щоб у парубків було стільки дівок, як у бюджеті дірок, а у дівок стільки парубків, як у більшості з нас боргів!

✓ Луганськ

Козак і на Заході козак

Щорічні Давидівські читання, що традиційно проходять у Луганському педагогічному університеті, відтепер стануть міжнародними. Саме з такою ініціативою виїшов організаційний комітет, відаючи належне творчій спадщині письменника-земляка, відомого й під літературним псевдонімом «Козак Луганський». Отож вже наступного року, якщо ця ідея знайде належну підтримку, в літературних читаннях візьмуть участь філологи з Росії, Білорусі, Польщі, Болгарії, Чехії.

✓ Луцьк

Роздавали номінації.

Поки рік не минув

За підсумками рейтингового опитування «Людина року», проведеного обласною організацією Співки журналістів України, переможцем у номінації «Державний діяч року» названо голову Волинської облдержадміністрації Бориса Климуха. «Мером року» став міський голова Луцька Антон Кривинський, а «Місцем року» — президент виробничо-комерційної фірми «Левя» Петро Левчинський. Серед господарників на першому місці директор виробничо-комерційної фірми «Гуляк-кондитер» Марія Журавельова. У номінації «Політичний лідер року» і «Бізнесмен року» перемогли народні депутати України від Волині Сергій Шевчук та Олександр Свирида. Варте звання «Банкір року» здобув керуючий Волинським регіональним управлінням КБ «Приватбанк» Микола Романюк.

✓ Кіровоград

І сам гам, і другому дам

Разом з Новим роком святкуватиме першу річницю свого існування обласна корпорація «Кіровоградськосисттехніка», яка об'єднала районні підприємства колишньої «Сільгосптехніки». У наш час, коли кваліфікованих і сумлінних кадрів на свій делалі мінусе, проблемою стає не лише приладдя сучасних машин, а й грамотна їх експлуатація. Та що там «Джони» з «Домінаторами» — КамАЗа не в кожному колосісі відремонтують! У підрозділі «Кіровоградськосисттехніка», можливо, справи йдуть не так жваво, як хотілося б, але досвідчені кадри не здаються. Практика показала: не можна гребувати ніякою роботою — треба виживати. Районні механіки ремонтуєть плуги і трактори, постачають комбайни, торгують бензином, наймаються возити зерно і гній. Для масштарних починає бракує коштів. Однак кожен шукає вихід. Не маючи доларів на імпорти агрегатів, знам'янский «Райпостач» взяв у лізинг п'ять вітчизняних комбайнів «Лан». Два залишив у себе, решту передав господарствам району. У такій спосіб і селянам допомагають, і самі мають можливість заробити.

✓ Чернігів

Держадміністрація і за тата, і за маму.

Щорічка райдержадміністрація взяла під свій патронат дітей-сиріт і дітей, що залишилися без батьківського піклування. Шістнадцятьом з них посилає щорічну форму. Встановлено стипендії 20—25 гривень тим, хто навчається на «4» і «5».

Мал. Віктора ПОТОВА.

Листети з країни,

У ті часи, коли я навчався в школі, газети намагалися переконати, що в нашій країні все гаразд, хоч ми й не могли не бачити різниці між життям і тим, що написано. То були унікальні газети: ніщо неспати не потрапляло до їхнього поля зору. Такий ось оптичний феномен.

Звідтоді багато змін, хороших і поганих, сталося у нашому житті. Але преси при- таманний той самий оптичний феномен — тільки з іншим знаком. Зараз вона бачить переважно те, чого не могла або не хотіла бачити в минулому. На перший же сторінці більшості сучасних газет — обов'язково декілька убивств, пограбувань, катастроф. На тім картина нашого сьогодення і звернулася. Якщо ви читаете не регулярно — депресію вам гарантовано. А якщо припустити, що життя наше насправді оптимістичне, то слід взяти — майбутнього у нас бути не може, і перший рядок нашого державного лікуну — не стільки ствердження, скільки діагноз. Але ось нещодавно до мене потрапила пачка листів. Написані сучасними 13-15-літніми школярами, листи мають одного адресата — наступне тисячоліття. Почав читати з ностальгією зацікавленістю, адже і нам колись приходили подібні листи для теорії. Але тоді треба було, якщо не бажали ускладнювати, переказати на папір неідеологічний скорочений зміст піонерського зльєра «Орленок». В цих же листах немає ідеологічних нашарувань, є свобода думок і поглядів.

Пішіше дізнався, що листи написано учнями ліцею «Наукова зміна» (Харківський район Києва), у рамках проведеної педагогами ліцею акції «Моя похажина ХХІ століття». Не хочу нічого коментувати, лиш нагадаю: авторам листів по 13—15 років. Але якщо вони отак мислять, можна бути впевненим: Україна справді ще не вмерла, панове та товариші.

Олег ДЕНІСОВ.

Мені тринадцятий минало...

***
До вас звертаюся я, Майбутнє покоління. Зовуть мене Маринка, Живу я в Україні.

У снах я бачу світле, Незвідане майбутнє, І мрію про високе, Врогисте й самотнє. Моя епоха зламана — Межа тисячоліть. Я хочу похажати вам У мирі й зоді жити. Розтануть хай тривоги І біди на Землі, Хай стелються дороги У радості й теплі. Хай приїде досконалість, Хай розум — над усе, Людина у природу Лиш благо принесе. Послухайте мене, Приїшлинне покоління. Зовуть мене Маринка, Живу я в Україні!

Марина ЖУРАВЕЛЬ.

Досконалість живого

Мій далекий ровеснику з майбутнього! Я зазрюю тобі. Ти жити- меш у дивовижно-фантастичний час науки і техніки, коли можна буде літати на інші планети, щоб погратися з друзями чи потанцювати на дискотеці, коли побут буде настільки досконалим, що його організація забиратиме в тебе і твоїх батьків частки секунди, а найсучасніші зараз ком- п'ютери стануть як прості калькулятори. Ти жити- меш красивим, яскравим життям, але...

Я хочу похажати тобі набагато важливішого і дорожчого. А тому дуже хочу, щоб ти побачив і вичув, що маки — багряні, крила метелика — тов- сенські, як найдоскона- ліший ювелірний витвір, з яблук бризкає сік, ялинка пахне сосном, а полин — терпкістю, очі у ївачка блакитно-сірі, а соловей- ко перекучею намистини своєї пісні тоді, коли на небі сяють зорі, ніким не нумеровані, не пов'язані космічними доріжками планети, а просто зорі, на які дивляться діти і заохани.

Я хочу, щоб ти зумів вичувати, як приємно трима- ти в руках стару, потер- ту, зачитану до дірок улюблену книгу, як смач- но пити воду з криниці, як добре стояти босоніж на теплій землі. Наша планета маленька, вона в мій і твоїх долонях, захи- щаймо її, адже ми живі і шасливі діти, доки живий цей маленький блакитний острів серед безмежного весесвіту...

Ілона ДЕМЧЕНКО.

Все дуже просто

Якби ж то в новому столітті ніде не воювали. Нехай не буде голодних, нешасних дітей, не буде горя, а слюзи — тільки від щастя. Нехай зникне ворожнеча, зло, ненависть, і між народами будуть добрі відносини. Щоб невилі- ковні хвороби не перей-

шли в ХХІ столітті. Щоб Земля стала квітучим садом з дивовижними пло- дами і аголами. Нехай нау- ка і техніка досягнуть фантастичного рівня, за декілька хвилин можна буде опинитися за тисячі кілометрів. Щоб можна полетіти і дослідити інші галактики і навіть побачи- ти інші цивілізації.

Юлія МАЙДАН.

Я сподіваюсь...

... що у ХХІ столітті Україна буде розвиненою країною. Сподіваюсь, що у нас не буде безпритуль- них, бо всі будуть жити шасливо і весело. І не бу- де більше у світі лід і на- силства. Я вважаю, що нове покоління буде на- магається зробити все, щоб людам жилося краще, спокійніше, щоб ні в кого не виникало ніяких про- блем.

Марія ГЕРБІЧ.

Щоб не востане

Мені, як людині, яка нещодавно почала свій не- легкий життєвий шлях, хо- четься вірити у світле май- бутнє. І не лише свого на- роду, а й усього людства. Тому я сподіваюсь, що у третьому тисячолітті здійс- няться всі мої мрії, хоч би якими нездійсненними во- ни не були. І я бажав тоби, майбутнє, бути ласкавим до всіх земних істот. Не дозволяй людям воювати, вбивати, грабувати, при- нижувати, ображати, руй-

нувати, хаживати помирати. Допоможи знайти діти для мільйонів хворих, їжу для сотень тисяч голодних, істину для шукаючого. А як багато повинна же пізнати людина чи просто пояснити! Хоча все це дру- горядне, бо головне — ви- жити. Тому, майбутнє, до- поможи нам не існувати, а жити, насолоджуючись красою природи. І голов- не: бажав, щоб третє тисячоліття не було для те- бе останнім, майбутнє.

Надія ПОДОПЛЕЛОВА.

Ми дуже занехалися планету

Якщо людина не зупи- ниться, то все загине, а без рослин, тварин люди- на не виживе. Ось чому я й хочу, щоб люди думали не тільки про себе, а й про тих живих істот, що жи- вуть поруч. Не забруд- нюйте середовище, в яко- му живете. Якщо вам не шкода себе, похажайте братів своїх менших.

Ірина САРАНЮК.

Не залишай їх

Я не знаю, чого тоби похажати, майбутнє, але, будь ласка, допоможи лю- дям стати шасливими, вичувати у себе великі кри- ла, які будуть їм завжди допомагати, які завжди піднімуть їх до Бога, крізь хмари та сніг до Сонця. Допоможи їм, будь з ними завжди.

Наталія МУСІЄНКО.

Отак воно буде

Ранок... З гордістю піднімаємо над Україною прапор нашої незалежної держави. Діти з радістю йдуть до приватних дитсадків та ліцеїв. Там на них чекають викладачі, які їх люблять. Вони зна- ють, що діти — це майбу- тнє країни — майбутній лікар, економіст, журна- ліст, а можливо, і прези- дент. Немає діток, які просять милостиню в мет- ро, а хлопчаків, які на дорогах минають автомобілі. Дорослі мають роботу, якою захоплюються. Свій вільний час вони прово- дитимуть у реконструй- ваному Києві, який буде мати ще більше театрів, музеїв, фонтанів, скверів та парків, де з посмішкою пропонуватимуть усім квіти. Бабусі та дідуці,

Почнемо з того, що

розмови про «творення» фактів, можна хажати за голову.

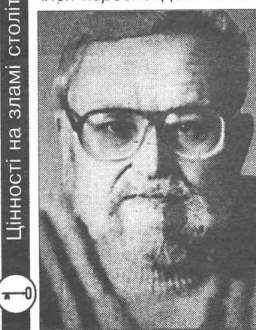
А суть у тому, що є самостійна цінність правди — синонімум краси. І людина, які здатні вичувати це, — найбільший скарб держави.

Та, крім самостійної, є ще практична цінність краси. Візьмо діяльність політиків — хоч нинішніх, хоч учораших. Заради влади вони здатні говори- ти неправду. Комуністи ніколи не казали прямо, що вони люблять владу. Завжди йшлося про «високі державні інтереси» тощо. Сучасні політики будь-якого напрямку відкрито заявляють, що їхня мета — одержання влади.

Зрозуміло, що є люди, які відпо- відують обраному заняттю. Але ж є й напакі.

Таким чином, ми підійшли до проблем: нормальне й патологічне розуміння цінності влади. Останнє — це коли влада існує лише для са-

Мирослав Попович — доктор філософських наук, член-кореспондент НАНУ

Цінності на златі столітті

Я логік за факхом і добре знаю, що вихідні поняття не мають визначення. Бо якщо дамо чомусь визначення, то неодмінно потра- пимо у замкнуте коло. Адже у ко- жного своє розуміння вихідних по- нять.

Це як в математиці.

Або як в любові. Кохаю і все. Що же можна сказати? Бо не можна ви- значити радість краси через істину.

Наведу такий приклад. Від ав- торів стародавніх літописів не вимага- лось бути правдивими. З життєписів Мухамеда, халісів, той вважався кращим, який мав красиву миль- мані сторінки. Тобто був неправди- вий.

Тут ми торкаємося цінностей, якими є влада, краса, істина...

Миколу Карамзіна критикували за те, що він, автор «Історії держави російської», стримував фантазію при написанні свого твору. Здавалось би, слухаючи подібні

ЯКАЩЕ НЕ ВМЕРЛА

Свої вчинки
треба обдумувати,
і краще це робити вже зараз

відпочиваючи на пенсії, матимуть можливість мандрувати по світу, хититися на сонечку біля Чорного, Середземного та інших морів. А коли захворіють, зможуть заплатити за своє лікування в найсучасніших лікарнях. Будуть знайдені ліки від усіх хвороб, люди забудуть про рак, СНІД — їх зовсім не буде. Всі будуть здорові та щасливі. Якщо кожен на своєму місці старатиметься, то мрії здійсняться.

Альона КОЗАКОВСЬКА.
Або отак

Упринципі, до ХХІ століття залишилося небагато — 470 днів. Мені вже буде п'ятнадцять років. Я вчитимусь на 2 курсі ліцею «Наукова зміна».

Зараз в Україні дуже низький рівень економіки. Немарно цей ліцей називається «Наукова зміна». Держава сподівається, що у майбутньому ми зможемо запобігти економічній кризі в державі. Зможемо вільно управляти своєю країною, допомагати людству. Дуже хочеться, щоб Україна стала вільною, як інші зарубіжні країни. Мабуть, відомо всім, що американські медики знайшли ліки від раку. Мені б було дуже приємно, якби українські і зарубіжні медики об'єдналися і знайшли ліки від СНІДу. Взагалі, я хочу побажати нашій країні процвітання, миру, економічного благополуччя, порядку, працьовитості і життя, життя, життя! Я гадаю, у ХХІ столітті наша країна буде на високому рівні!

Валє РЕЕНТ.

Я хочу, щоб усі жили добром,
Тоді піде війна, що смерть несе,
І губи мур лагідним крилом
Наш чужо до сні сонця принесе.

Чтo люди жили тoлько добротoю,
Тoгда уйдeт война, и сeмь уйдeт,
Пусть гoуб мyр, счаcтия и лoвкoс
С вoсxoдoм сaнцi чyдо принеceт.

I wish all people be kind-hearted,
And then they'll say «good-bye» to war
The dove of peace on sunrise flying
Will bring much-wonders to your soul.
Надє ВЕЛИЧКО.

Ось і знову підійшли до межі

З чим ми переступимо її? Що вже пройшли? Що залишилося позаду? Що в майбутньому? Що чекає попереду? Життя не стоїть на місці. Народжуються і помирають люди, відбуваються війни та революції, здійснюються задуми та бажання, втілюються в життя чиясь геніальні ідеї. Проте, вирішуючи глобальні проблеми, люди не помічають того, що поря. Ось проста ситуація: маленька смирна дівчинка стоїть серед багатолітньої вулиці й плаче. Повз неї проходять люди. Та вони не бачать її, не чуять її плачу, не помічають її горя. Та неже ви настільки глухі, що не чуєте цього найчужішого плачу? Подивіться, це плаче, чекаючи на вашу підтримку, ваше майбутнє. Я дуже хочу, щоб люди в ХХІ столітті були більш людяними.

Лєсє ХАРЧЕНКО.

Дивачис на речі твєрезо

Коли підступало ХХ століття, висловлювалися якнайрізноманітніші прогнози щодо майбутнього. З них справдилися лише деякі, здебільшого висловлені задовго до перелому століття. Людство хотіло залишити в минулому війни, епідемії, бідність, усе негативне, і взяти з собою лише гарне та добре. Але довелося попроситися з цими ілюзіями. Зараз ми стоїмо на межі нового тисячоліття. Людство знову висловлює прогнози і побажання. Телепатія, телепортация, машина часу, подорожі зі швидкістю світла, еліксир вічного життя — ці та інші ідеї тривожать увагу сучасників. Наробивши атомних бомб і забудувавши доквілля, люди думають, як цього позбутися. Настільки неадекватні і нерозумні ми не можемо бути навіть тваринами!

Мої прогнози щодо ХХІ століття доволі песимістичні. Людство котитиметься далі донизу. Не за горами третя

світова війна, яка незабаром переросте в ядерну або бактеріологічну. В результаті вимиратимуть цілі континенти, материків ставатимуть непридатними для життя. З'являтимуться нові й нові, все досконаліші й страшніші види зброї (іонна, плазма, лазерна). Забудуноватиметься довкілля, зменшуватиметься озонний шар, збільшуватиметься парниковий ефект. Звичайно, будуть і позитивні зрушення, але їх питома вага буде незначною в загальній масі негативу. Можливо, лікарі навіть поборють СНІД і рак, але на змину їм прийдуть нові віруси і хвороби. Отже, людству залишиться щонайбільше 300-400 років, якщо не менше. Ми вимеремо, подібно до того, як вимерли динозаври, а на змину нам прийдє нова, досконаліша форма життя. А може, й ні.

Мої побажання ХХІ століттю цілком відповідають моїм прогнозам. Перш за все, людству слід позбутися божєвільних запитань («Чи є життя на Марсі?»), почати реально себе рятувати. Треба ліквідувати всю атомну зброю та іншу зброю масового знищення. Потрібно відмовитися від ілюзій, що прийдє хтось і всіх порятує, що у майбутньому столітті все буде якнайкраще. Це неможливо. Потрібно відмовитися від шкідливих виробництв, залишивши лише найнеобхідніші, перестати отруювати планету, шукати альтернативні джерела енергії, перестати вирубувати ліси. На змину урбанізації з її міськими конгломератами має прийти поступове розселення міст на сільські поселення, повна гармонія людини і природи.

Роман ГОРБИК.

О, преки...

О муїтї греки! Аристотель!
Мудрий похититель слова!
Ви, попри чвари і незгоди,
Підішли своєю ріднєю ногою,
А ми своєю... занепасти!

Володимир АНЧИС.

О, нашалдки...

Я прошо сподіваюся,
що через роки ви навіть

слів таких не буде те знати, як радіація, забруднення, війна, зброя. Ми ці слова вживаємо, і доволі часто. Та не думайте, що наш час був таким жахливим. Ми пережили багато радості, ми стали свідками народження нових держав і відрідження нашої.

Ганна КАРАБАН.

Якщо коротко

Я хочу побажати всім бути добрішими, і тоді світ зміниться на краще.

Юлія КЛЮЙКО.

Мені б дуже хотілося,

щоб у наступному столітті люди не чинили насильства, не крали, не вживали наркотиків та алкоголю.

Олександра ГРЕБЕНЮК.

Майбутнє не терпить помилок, значить, свої вчинки треба обдумувати, і краще це робити вже зараз.

Олена ГОРОШКО.

Мені б хотілося, щоб у ХХІ сторіччї людство не було поділене на ворогуючі держави, на змину національному егоїзму прийшла повага

одного народу до іншого.

Павло ГЕРУК.

Сонце колись перестане горіти. Але Земля може й не дожити до згасання Сонця. Мене дуже хвилює майбутнє планети. Я хотів би, щоб у наступному тисячолітті припинили роботу всі атомні електростанції і все працювало б на сонячних батареях, усі заводи та автомобілі були екологічно чисті. Тоді на планеті буде затишно не тільки нам і нашим дітям, а й правнукам наших правників.

Костянтин ІГНАТЕНКО.

Визначення цінності не існує в природі

мого себе. Внаслідок цього страхання інших людей для можновладців стають мажоритарною радстю.

Нинішні державні люди вважають, що влада існує для збагачення. Найчастіше власного.

Якщо ж жадання влади заради справи, це добре.

Старі державні системи: американська, англійська, — традиційно консервативні. Так, американець фанатично поважає символіку США, але вперто не впускає державу у своє приватне життя. Для нього влада — насамперед система, інститут.

У нас молодий державний організм, і поки що важко говорити про те, що в нас переважить. Поки що інтелектуальні цінності для можновладців значать дуже мало.

Ми згодилися спочатку, що цінність є краса. Естетичне поняття.

Як усе це змінилось у двадцяті столітті й буде трансформуватися у двадцять першому?

Прогрес, безумовно, підсилив ліричне начало в людській діяльності. Незважаючи на те, що ХХ століття було прагматичнішим од попереднього.

Прогрес приніс різноманітність.

У політиці це означає плюралізм у формуванні понять суспільних цінностей.

От у нас все нині звелось до заробляння грошей. Ми бідні люди, живемо в одновимірному суспільстві. Це хворе суспільство.

Майбутнє за багатовимірністю, розмаїттям.

І тут ніби виникає конфлікт: з одного боку, демократична держава виступає за відкритє суспільство, проти впливу на вибір громадянина, а з другого — виходить, що воля віддає ініціативу. А оскільки вакууму в суспільному житті не буває, то пасивна держава використовує її опоненти.

Беремо проблему виховання громадян на цінностях, на яких заснована

певна держава. Формувати свідомість дітей система має право. Це зрозуміло. Громадянину ж держава має право лише пропонувати (делікатно, тактовно і так далі) вибір, скажімо, в рамках Конституції.

Ось приклад. Є товариство «Порятунок», що об'єднує батьків, чи діти потрапили до сект агресивного характеру (не забуваймо, що ніхто у світі не визначив, що таке агресивна секта). Діяльність його зрозуміла: повернути дітей до сім'ї. Але як?

Або інше.

Здається, це апіорний обов'язок — любити батьківщину. Закони зобов'язують захищати вітчизну. Але хто це визначив? Хто зобов'язав?

Таким чином, бачимо, що сам світ — це постійна боротьба добра зі злом. Не можна стояти осторонь, коли зло наступає. Держава повинна захищати добро.

Як? Очевидно, насамперед дбати про моральний рівень суспільства. Тут у держави необмежені можливості.

А ще був випадок

— Минулий
Новий рік
я зустрів
на милицях,
оскільки
19 грудня,
у розпал
виборчої
кампанії,
поламав
ногу. І всі
новорічні

й різдвяні свята провів у гіпсі,
який зняли лише 14 січня.
Це сталося на самого Миколая
— в готелі на східцях оступився
і впав. По-моєму, гірших
спогадів не може бути.

Заклики до першого дня Нового року

— Нехай урядовців та парламентаріїв спокуюють не політичні лаври, а те, щоб їхні корумповані колеги вимерли, як динозаври!

✓ **Київ**

Не вчіть їх жити.

Краще допоможіть матеріально

Отримувати подарунки писмено завжди. А якщо ще й від незнайомої людини — то удиві. Нанеродні улюбленого свята дітяків в Тринітський школу-інтернат педагогічної корекції Обухівського району Київської області прибув автобус з місіонерами перкви Ісуса Христа святих останніх днів. Наповнений подарунками — ковдрами, домашньою консервациєю, солодощами, канцтоварами, одягом — він став символом Доброти. Одним врученням подарунків гості не обмежилися. Спеціально для дітей було запрошено артистів — студентів столичного музичного училища ім. Глієра. Поки молодші з інтересом спостерігали за тим, що відбувалося на сцені, старші під керівництвом представників церкви вчилися виготовляти ковдри. Можливо, у майбутньому це їм знадобиться. Були б лишень матеріали. А з цим, як і з коштами, в інтернаті скрутно. Адже в обласному відділі освіти, на балансі якого школа, грошей немає. Три місяці викладачі не отримували зарплату. Практично немає коштів на закупівлю продовольства. Про ремонт приміщень годі й казати.

✓ **Дніпропетровськ**

Щоб знали, хто підсобить

У Дніпропетровську почав працювати інформаційно-консультативний центр обласного управління соціального захисту населення. А місія він на час перебрив дуже актуально: якомога повніше надавати адресну допомогу тим категоріям громадян, які її потребують. Адже люди часто-густо, потрапивши у скрутне становище, до пуття й не знають, де і в кого шукати їм підтримки. Центр відтепер не лише інформуватиме щодо цього, а й виявлятиме тих, хто з якихось причин не користується доступними і передбаченими чинним законодавством послугами соціального захисту.

✓ **Донецьк**

Продено перші метри

За допомогою потужного прохідницького комплексу Ясинуватського машинобудівного заводу в обласному центрі продено перші метри на будівництві метрополітену. В перспективі у місті буде збудовано до 20 станцій, що має розв'язати чимало транспортних проблем. Будівництво метрополітену допоможе створити тисячі нових робочих місць для гірників регіону, які вивільняються внаслідок закриття нерентабельних шахт. Першу чергу метрополітену планувалося ввести в дію у 2005 році. Фінансуватиметься будівництво і з держбюджету, і з регіональних коштів.

✓ **Вінниця**

Свій підшипник ближче до діла

На Вінницькому підшипниковому заводі розпочато випуск 30 нових видів підшипників — для автомобілів, комбайнів, тракторів та електротехніки. Внаслідок чого відпала потреба закуповувати цю продукцію в Росії, як це робились дотепер. Майже 30 тисяч штук нових виробів вінничани уже відправили вітчизняним споживачам — на Херсонській комбайновій та заводі «Полтавелектромотор», а також виробникам «Таврії».

✓ **Чернівці**

Підкасті свиню в подарунок?

«Шкіра мерця», «Лайно довге», «Шрам на обличчі», «Піратські прибайбаси» — ці та інші передсвяткові сувеніри вартістю від 5 до 20 гривень пропонує відвідувачам магазин «Товари для молоді» в самому центрі Чернівців. У «сувенірному» відділі часто бувають школярі. Вони купують тут у складчину спеціальні пакети, які потім підкастять під ніжки вчительських крісел. Під вагою людини пакет викидає потужний і нерівномірний звук, який доводить до шокового стану навчавника, викликає захоплення у вихованців. Такі жорстокі жарти не обмежуються лише приміщеннями школи. Бешкетники піднімають петарди на тротуарних свиницях. А на хорах продавати петарди заборонено, однак населення не таке законолюбне, щоб виконувати ці вказівки. Тому в обласному центрі час від часу чути стрільбу й вибухи, а травмопункти приймають потерпілих.

✓ **Дніпропетровськ**

Мал. Віктора ПОГОВА.

Віктор Андрієнко:

«Клоун доступний

Цінності на злам століть

Як зазначає мій колега, «Шоу доганоюсиків» — це алгебра гумору. Можливо, мені одне інтерв'ю допомогло на деякі відповіди відразу і Віктор Андрієнко, і Іван Шпекуляк. Причому обидва імпровізували. І я не наважилася перекладати цей потік свідомості ні на одну з нормативних мов...

— Я не розповідатиму про своє шоу, що воно геніальне. Вважаю, що не маю права. Якби я випускав чашки, мабуть, я кричав би: «А наші чашки кращі!» Але ж бо в нас усі завжди розбиралися в мистецтві, спорті та політиці. Тому безглуздо розповідати, про що це шоу. І ці дзвінки, коли мені розповідають, що я паплюжу українську мову, а вони такі наївні, вони навіть не знають, як українською «микробіолог!» Дрібноживизнаєць ось як! А ми з вами розмовляємо по новим словником, а не за старим. Апендикс — хробаковидний відлупок, курок — пелісик, карта — мапа. Все життя заперозькі козаки по мапі їздили! Ну, це я зайшов у тему. Яке шоу: геніальне-негеніальне, це люди самі мають прийти і сказати, гарне воно чи погане.

— А насправді ти з кількох рівнів...

Так, це листковий пір'я, кожний з'їдає свою частину. Мені дуже шкода, що багато хто з'їдає лише ту частину, коли всіх б'ють по голові. Наше шоу розраховане на людей, які мають якусь там інформацію, скажемо так. Мені скільки разів розповідали: «Дитина дивиться ваше шоу, не може втриматися, що вона там бачить!» А воно розраховане на дорослих. Розумієте? Я не можу дитині сказати: «О, геніальний я пророк, аж три істини копалиндубав!» Ця фраза розрахована не на дитину, але вона щось відлущує. Бо енергетика, яку ми робимо, вона

світла. Ми не робимо наше «А-а-а!» через силу. Ми робимо це із задоволенням. І я чесно кажу, мені однаково, плонуть, не плонуть на це шоу. Це наші проблеми. Я не збираюсь опускатися. Я свого часу бачив дві дискотеки — німецьку та французьку. Одна опускалася до рівня «глядач» і нижче-нижче, друга — притягувала до себе, мені хотілося дотягнутися до цього товариства і цієї культури. Оце, я вважаю, головне — щоб людина намагалася дізнатися, що вона там не знає. Дай Боже, щоб звлякати нам люди бодай Гоголя чи Толстого прочитали.

— До речі, Гоголь, Толстой...

А чому у вашому «Життєві замечательных людей» не було Тараса Шевченка?

— Мені одного разу порізня бода пісня, і я вирішив: «Перерізу Шевченка — і зроблю!» Але я не зміг знайти нічого «підходящого». В нього все — з таким

боєм, що... Не можу я вам пояснити. Розумієте, Гоголь — це іронія. Толстой теж не закликав на барикади. А Шевченко...

Розумієте, от коли у мене запитали: «А чого ви без штанів не ходите?» Ну, я можу, але — не можу. Я можу це робити, але я цього не роблю. Тобто в мене комплекс відсутності, але це безглуздо, бо інші люди... Ось інколи приходить, читаю сценарій і кажу Приходькові: «Цього робити не можна, це погано». Я не можу йому пояснити, чому це погано. Але він розуміє, що цього казати не можна. Наприклад, Ватсон і Холмс не можуть один одному казати «дурень». Він ніколи не почує, що вони один одного ображають. Холмс каже: «Несчастные докатошки есть такие». Але ніхто влюб не каже: «Дурень!» Бо інколи ми порушимо естетику жанру. Розумієте, є речі, яких робити не можна.

— Є планка, нижче від якої...

— Я не опускаю. Був нещодавно один нічний клуб, до якого я більше ніколи не зайду. Коли люди нахапає тебе за носа, коли вважає, якщо вона бандою, то їй можна це робити...

До мене різні круті люди підходили. Було багато крутіш за того шмаркача. Політики, бізнесмени, я навіть не маю права називати імена. Але вони ніколи собі цього не дозволяли. Ні вони, ні їхні «охорони».

Розумієте, я ніколи не опускаю до рівня натовпу. Хоч би чого мені це коштувало. Моя миска — вона така... немовби я доступний усім. А я не належу нікому. І я вчливий нашому шоу. Приходькові, Опалеву та іншим — за те, що ми тримаємо цю рамку, цього клоуна, але не клоуна «е-е-е», який на три метри язика висолопив, а розмовного клоуна — я так називаю себе...

Під сукнею

Гість з постаменту

У більшості пам'ятників насуплені обличчя. Це — маска постійного самозахисту. Адже їх, пам'ятники, дуже подобаються ображати. «Пісочники» у пресі і навіть скидати з п'єдесталів. У багатьох з них сумні очі: статуї самотні і ніким не зрозумілі. Проте вони гідні уваги вже тому, що є знаками своїх століть, їх безсмертні свідками. Нову рубрику започатковано 19 листопада — щоб кидати пам'ятники в гості до газети. Звісно, без таких трагічних наслідків, як в історії з Дон Жуаном та його кам'яним відвідувачем. А для близького знайомства, якщо ви не без уваги та фанатизму. Отже, гість, а точніше — гостя, номер один. До якої довелося їти в гості.

Не для туристів

На ранок після цього походу від незвички мої ноги боліли ще кілька днів... Чому та пругнула заліти в неї та подивитися, що там, у середині? Психоналітики знайшли б у засмічений підсвідомості дозвільний мотив. Можливо, поштовхом до моєї експедиції став страшний сон — просто-такі калдери з бойовика. Срібляста жінка з цитом і мечем, нафарширована лабіринтами конструкцій, піднебесна висота, а поглянеш униз — безодня.

У реальності все, з'ясувалося, дещо інакше. Однак — по черзі. Спочатку знайшла людину, яка пошукується у статуті, як уло-ма, часто плімається вловж масивного тіла і відповіла за здоров'я цього великого «організму». Шоправа, Володимир Галушка, головний інженер Меморіалу Великої Вітчизняної, не єдиний «холод» у скульптурі. Є кілька людей, на яких покладено комплекс робіт з її обслуговування. Чужаків у нутрішні не пускають, хіба що зрідка — парубків з об'єктивами. Скульптура батьківщини-матері не розривана на розваги туристів (як, приміром, та са-ма Ейфелева вежа). Тоді, коли будували київську велетку, про такі пустощі не думали.

Як це було

Уже пізніше різні діди мріяли переправити жінку-боронительку на лоджии або інвалідні візки. І це своє

дилетантство вихлюпували на сторінки газет. Інші дорікалі творцям за її повторність. Вбачали несумісність її суєвства з Лавровою. А статуя мовчазно вимагає до себе поваги вже тому, що це — унікальна інженерна споруда і перша у світі скульптура, виготовлена індустріальним методом.

Створили її одночасно з іншими частинями меморіалу до 36-ї річниці Перемоги (тобто порівняно з відомими у світі «холодами» ця пані ще юна — їй лише 17). За суттю фігура — довжелезний, майже 62-метровий, вивієн 40-метрового музею-постаменту. Зведена на одній з найвищих дніпровських круч, більш як 100-метрова (якщо з мезем) споруда здається надмірно великою.

Роботу над нею починав «батько» багатьох відомих скульптур-велетів Є. Вучетич. Креслення робили в інституті «Укріпроектстальконструкция». Якісна нержавіюча надійшла із Запоріжжя. Дніпропетровці привезли до Києва монтажне устаткування. А на підприємстві Маріуполя «випілили» каркас.

Монтували фігуру на заводі ім. Паризької комуни. Стальне тіло обплутали більш як 20 км знаменитого патонівського шва. Перед тим, як частини підняти статую над курганом, у нього вистрили сталі та бетонні корені. А музей накрили потужним куполом, здатним тримати на собі сотні тонн.

усім і не напежить нікому»

Як не странно,
брільянтів нема
грошей нема,
листе і голіе бігаєм

Шпекуляк: «Що сьогодні наволаєш — ото і є будуще!»

— Чи відчуваєте ви надбання нового тисячоліття?

— Ой, чувствую приближення тисячоліття, бо гроші кончаються. Скоро армагеддон повний мого дурного бізнесу настане, тому що дырка буде у карманах. Ну, я надеюсь, що в новому году я трошки поправлюсь — ну, кілограмов на три грошей, і опції у мене буде повна Америка шаста, і тоді повні штаны нещастья.

— Як ви гадаєте, чи впаде на землю якийсь жаливий метеорит?

— Думаю, що безсмысленно. Потому что люди настолько дурні між собою, дулі показують настільки ядріні, і може, ми з вами сидимо, я даю інтерв'ю, а нас же нема. Моє, а нас же нема. Тобто я хотів сказати, що люди настолько странніе, що ми навіть метеориту не надо, не надо, щоб природа їх наказувала — вони самі себе накажут. У нас люди настолько странно дурные, что вони самі себе обманують — помінаеш, сам себе надурив. Вони думають, якщо Моніку Вассер Бендасом в горле скинуть президента — ну, так що ж поробиш.

Потому я кажу, глупость человеческая беспредельна. Тому нам навіть метеориту не треба.

— Якою вам уявляється новорічна ніч?

— Я представляю собі дуже погано, бо в новорічній ніч я буду пахати, як Папа Карло со своїм Вассер Бендасом в горле Одесі у клубі «Доміно». І яке там випаде чорне та біле у мене доміно, побачимо. Бо, якщо ти виступиш красиво в Одесі, то можеш летіть хоть аж на Северний полюс і даже на Марс — тому що все пройденно. Якщо одеська публіка тебе зустріла нор-

мально, то можеш героя радянського небосклону брати.

— Як ви вважаєте, вас люблять?

— Ви знаєте, я не думаю. І це, напевно, хорошо. Коли я почну думати, як мене люблять, як красиво я ендокриную свої адаптації мозговими звілими в средствах масової інформації, то тоді я точно кончиться окончателно. Коли я буду думати, як обо мне думают.

— Тобто вам однаково?

— Ну як вам сказати? От подивилась людина, дуже сміялася: «Га-га, шоу довгоносіків, а для кого ви робите це шоу?» Кажу, для дурних на голоу. «Еге, да, оно і видно, коли вас нарешті зрозуміють». Я говорю: «Обіщо, закривають нас рівно 31 декабря, все, ми закрыты». Тобто він, повторю, звонить аж скода, говорить, що ми дурные, а сам сміється!

— Після 2000 року шоу буде таким, як тепер?

— Його не буде. «Шоу довгоносіків» буде, але його не буде.

— Що це означає?

— А це значить, що ми делаем небольшой переход по «Шоу довгоносіків», ми будемо робити друге шоу, а десь 1-го апреля знов випресна на великий екран, знову зробимо 15 шоу, і знову впаде на дно, потім знову зробимо — як всі... Всі роблять так — і «Городок», і «Маски». А робити повноценну програму, таку дурну на голову, щоб вона була кіношної напівправдана, та з чотирма дорожками звукового кефіру, так це ж не так просто. Тому ми берем такий плей-офф. Але це не стосується інших програм: буде виходити велике шоу «Мараб», буде велика «Хіт-фабрика» не тільки

на радіо «Ловіра», а ще й в телевизорі, «Барбанти дулі» будуть, будуть. «Не всі дома», буде «Бабіч дидзайн», буде «Іа-Іа», все буде, навіть верблюда. Тобто ми будемо йти в майбутнє ногами вперед.

— Довгий ніс зобов'язує бути допитливим. Чи цікаво вам зазирнути в своє майбутнє?

Ні, людина робить своє майбутнє сьогодні. То, що він сьогодні наволає, і буде будуще. Мабуть, після смерті воно будуще і було б. Оці дурні люди, вони думають, що на цьому скінчилося велике шаста: вони нахпали, з бабами всіми переспали, водки напилися, грошей вкрали і умерли.

Оце, думаю, він тоді кінець. А він, дурчак, не помінає, що кінець не тут. І що не ізвесно, де кінець. Бо коли ти помреш, то зродиться в якійсь собаке, що так воно і буде. Тобто жин свиньей і свиньей подохнеш, навіть не подохнеш, я б сказав, а свиньей будеш жини.

— То в чому тоді шаста?

— А шаста в том, щоб людина творила. Людина повинна в своїй життєвій формі зробити краще. Тому що творча наснага нашого більшого імперіалістичного соціалізму — в цьому маразмі може розвинути не тільки склероз, а може розвинути великий апофеоз, я б сказав. Але треба, щоб кожна людина займалася тим, що вона може. От він, може, дуже красиво підмітає вулицю... То якого ж біса він сидить у кабінеті? То єсть кожна людина може знайти якийсь шаста в своїй життєвій. Знаєш, в чом боленз наших людей? Бо вони навіть за гроші не хотять працювати. Він за гроші не працює! Помінаєш? Він же звик. Йому

треба такий капіталізм закрити... А є люди боліньне на голову, котрі без грошей працюють, вірять, що те, що по радіо говорять, — это правда. Наївніе такіє — радиоточкі слухають. Ну є такі. Але їх вже мало.

— Ви також наївно вірите, чи ви — за гроші?

— Якщо б я працював за гроші, я не робив би «Шоу довгоносіків». Я б робив рейтингую програму — щоб юмор був нижче пупа. Щоб ми били друг друга по задниках, ходили без штанів, дулі показували. Помінаеш, ми робимо двойне шоу, ми робимо шоу так, як від нас хотять робити шоу. А шоу — оно убыточноє.

Я два роки займаюся шоу-бізнесом, музикальним, і віжу, що наші зріки — вони ніщие. Як казали Тая Повалій: «Яка я зріка, яка красива співачка». Я кажу: «А хто зріка?» — «Майкл Джексон. Подивіться, які його доходи, які його налоги — оце зріка. А ми красиві співачки». І вона правильно каже. Для мене Тая — це зріка. Багато є людей, котрі мені подобаються як люди, я вважаю, що це зріки вищої категорії. Але в зв'язку з тим, що вони на почве нашого неореалізма розлісьте, то ... у нас все наоборот. У нас звызді должні платити великі гроші, щоби зараз стати великим шабе.

У нас же нельзя говорить, що ти зріка. У нас психологія людей ... Це там Майкл Джексон прийшов в магазин: «Мама родная, Майкл Джексон, робімо вам скідку!» У нас: «Ой, ви довгоносіки! Дайте віточку!» А Гена каже: «Дурак, на біса ти дав? За раз тоби такий шот принесли!» Точно, приносять на 70 гривень. Я кажу, ану, почитайте. Вони: «Ах, 7 гривен, переплатили!»

Артисти повинні заробляти багато, але слесарь б-го розряду повинен теж багато заробляти. Не повинні заробляти ті, хто не працює, ворює, обманює. Але у нас все навинає. Хто може обдурити получає багато. А дурить на любой дулі. А потому, что у нас люди верующие, правда, вони озлобленные верующие. Вони ударять, а потім думают, кого ж вони обібли.

Ладно, давай спрашивать, потому что это не разговор — то, о чем мы говорим, никому не надо. — Так, я знаю, треба, чтобы вы потимете на Новый рік, что їстиме, якого кольору у вас білізна?

— О, оше геніально. Это цікаво, любима... — І саме тому я не запитувати.

— Потому я и скажу. Скажу, что, к сожалению,

я не пью, даже на Новый рік, так что вибачте, любими. Продолжаю не їсти м'ясо, тобто все останеся по-брежневу.

— А спати на підлозі? — Сплю на полу уже 19 років. Мало того, сплю на аппликаторах — спина болит від роботи. А в поїзді їздити не могу, бо спина болит — смерть. А хто хоче мене пограбувати в поїзді — сразу скажу, ви нічого не знайдете, чоботи забере разве шоу — і все. Як не странно, брільянтів нема, грошей нема, листе і голіе бігаєм.

Тут одні дурные вїзлі до нас у офіс, ну і що забрали два чайника «Тю-фаль» — і все. Якщо вони обогатятся з цих чайників — в добрый путь. Я радий, що більше до мене не лаять, бо бессмысленно...

Розмову вела Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

у гігантеси

Квадрат за квадратом

Володимир Федорович пов'язаний зі скульптурою 10 років. І ніколи не бачить її у снах. Чи відчуває страх на найвищій висоті?

Ні, — каже. — До цього звикав. Мені доводилося підніматися туди і в сніг, і в дощ.

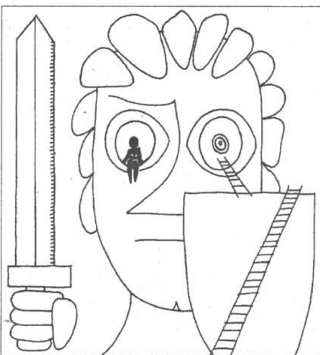
Головний інженер був небагатослівний. Проте люб'язний: погодився бути моїм стайлером. Проминувши купол на ліфті, ми вийшли на кільцевий майданчик біля ніг статуї. Під акомпанемент скаженого вітру помилувалися на річку. А далі, ігноруючи ліфт, почали підніматися кружими зеленими сходами у павутинні впорядковані балічок-палічок.

Розчарувало те, що, по-перше, бездонної прірви під ногами немає. За сталевому сукню фактично прихований... багатопверховий будинок з електричним освітленням. Кожний чотириметровий поверх — квадрат-кімната, вписаний у коло, — має зупинку ліфта. По-друге, всередині статуя не здається надто великою і широкою. Розміри «кімнатою» приблизно 5,5 х 5,5 м.

Від, дайрете, трулей супержірка влаштована по-іншому. Має так званий несучий каркас рук. У голо-

ві є ледбика, а коли треба доглянути її ззовні, висувається стріла з люлькою. Шоправда, потреби в тому не виникає. Повзти по руці до шита (там є маленький майданчик для огляду) мені в такий холод не дозволили. А ті, хто злізновисок це влітку, спізнав, що таке маждрак. Даму потрясає шитом на вітрі, а подивившись вниз у тунель руки — мороз по шкірі...

Як це було

Ніч я буду пахати, як Папа Карло

Поглянеш у тунель руки — мороз по шкірі

Гуліверку заввишки у 35—40 людських зростів складали, немов піраміди. Доволі нелегке було перевезення «частинкою» вулицями Києва, з'єднаними дужками численних мостів. Тому маршрут автоплатформ ретельно спланували.

Стрижками фігури стали чотири труби. На які немов «вдівали» сукню. Хромо-нікелеве облицювання каркасу дуже тоненьке — літвора міліметра (немов справжня тканина!).

Незважаючи на таку тендітність, фавіші впевнені у надійності конструкції. Вона розрахована на перепади температур: зуження і розширення «поп'якше» гума. На відміну від нашої велетки, волгоградська бетонна чох і вважається гарнішою, та, подієюють, потроху руйнується.

Тужний талан

Уночі її можна відшукати на тлі чорного неба за габаритними ліхтариками. Та літати їй не заважають. Динамічні машини з крилами працюють своїми трасами повз. Залишаючи їй статичну її долю: спостерігати за людьми-мурашками, які пересуваються десь унизу, часом комахаться у її вигадливому череві. І — журиться над кручею.

Ольга КЛЕЙМЕНОВА.

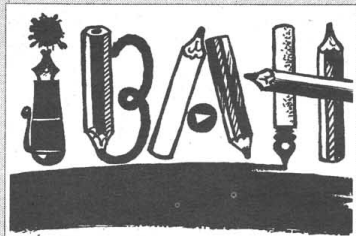
А ще був випадок

— Десь у 1972-1973-му, коли я ще займався спелеологією, ми зустрічали Новий рік у печері. Це було на Тернопільщині в печері Млинки. Саме перед Новим роком, щоб приготувати їжу, наливали у примус бензин, і раптом загорілася 20-літровою канистрою з паливом. Вона могла б і вибухнути, але нам спільними зусиллями вдалося її погасити. Закидали вогонь усім, що потрапляло під руку. Полум'я в печері було, як від ракетного двигуна. Звичайно, дехто з нас отримав опіки. Однак найсмійніше було те, що коли ранком вийшли на світ Божий і глянули один на одного, всі були, як негри: в кіптяві й сажі. А в печері цього не помітили...

Заклики до першого дня Нового року

— Дай, Боже, всім,
хто буде державу,
побільше щастя,
а тих, хто її розкрадає,
нехай нарешті візьме трясця!

Інформаційне веселе агентство новин повідомляє, що

... На черговому сесійному засіданні Верховної Ради розпочалося обговорення питання про внесення змін у «Закон про мови». Тому не виключено, що надалі поряд з українською та російською мовами статус офіційного отримас «суржик». Але саме він залишається практично єдиним засобом спілкування у радіоэфірі та на телебаченні не тільки вітчизняних зірок естради, а й державних діячів. Тим паче, що невідомо, чи частину центральних газет почне виходити винятково «суржиком».

... Співробітники посередницької комерційної фірми «Чорнозолоте теля» здійснили автопробіг на іномарках. Кінцевим пунктом стала шахта імені Лаокоона, яка нещодавно відмовилася від послуг посередників. У знак протесту комерсанти розпочали безстрокове пікетування прохідної шахти. Якщо ці акції не допоможуть повернути «статус-кво», вони нахальються перерити всі шляхи до точок, які торгують спиртним.

... У колгоспі «Геркулес» випередження виплати заробітку вже становить 10 місяців! Отримавши днями зарплату за серпень 1999 року, селяни всерйоз почали готуватися до акції супротиву. Їхні вимоги незміні — отримувати хоча б частину заробітку порясатими, телятами, пшеницею, цукром і навіть гноєм. Одне слово, чим завгодно, але тільки не грішми.

... У кушах села Раїсо-Максимівка відбулася презентація програми «Чоловік дружини Президента — батькам дітей України». Ініціатори її проведення планують винести на всеукраїнський референдум питання про надання програмі статусу державної і такої, що має реалізовуватися першочергово. У протинному разі, на думку організаторів, головні діючі особи програм типу «Дружина Президента — дітям України» можуть залишитися без роботи. Адже батьки дітей України в останні роки власне батьківство вважають розкішню, яку може собі дозволити далеко не кожен.

... Оповідні на центральному майдані міста Ю. відбулися мітинги представників організованої злочинності. Його учасники висловили обурення і назвали провокацією заяви владних структур про посилення боротьби із організованою злочинністю, а потім довго стріляли в повітря з усіх видів зброї. У резолюції мітингу зазначено: у разі розповсюдження таких заяв представники злочинності залишають за собою право спростовувати їх більш дієвими способами.

Малюнок Сергія ГОРБОЦА.

«Через гори»

«Чудеса в новорічній ніч! Якщо ви хочете отримати купу грошей і провестися незабитою годиною, приходьте до нас працювати Дідом Морозом і Снігуронькою!» — було сказано в оголошенні в місцевій газеті. Оці чоловіки загорілися. Ще хвилину тому, підраховували свої мізерні заощадження, ми вирішили відкласти традиційну поїзку в гори на наступний рік. І разом з'явилася надія розбагатіти.

Через півгодини ми прибули за вказаною в газеті адресою. Біля стойки адміністратора вже товпилося півтора десятка чоловіків і жінок найрізноманітнішого віку та професій. Підписавши договір і заплативши за оренду костюмів, кандидати на роль новорічних персонажів плавно переходили до сусідньої кімнати на інструктаж, де товста тітка в костюмі Діда Мороза давала уроки акторської майстерності.

Роздавши всім аркушки зі сценарієм, вона попросила нас прочитати його вголос.

«Через гори високі!», — ввірзів загули дебютанти, намагаючись сподобатися суворому екзаменаторові...

— Ну гаразд, — змилювалася тітка, коли ми, взявшись за руки, старанно намаювали десерт колом таночка, — усі ви такі.

31 грудня, здолавши 12 поверхів (ліфт, як на зло, не працював), ми позували за першою адресою.

— Хто там? — пролунав через двері зляканий жіночий голос.

— Хто-то... Кинь у пал'то! — похартував чоловік, який вчорашній почувся і нас упустили.

— Так! — дружно відповіли мама з

бавусею і про всяк випадок відсунулися від Діда Мороза якнайдалі.

— Та не нас я питаю, а дитину! Де дитина?

— Пить! — розгубилася бабуса.

— Як не спить? Та в нас безмір заможності! То що нам, чекати, поки хлопчик прокинеться!

— Зараз, зараз... — закричалася старенька і через п'ять хвилин витягла сонну дитину.

Побачивши незнайомого чоловіка з величезною бородою, Вовочка розплакався.

— Вовчику, не бійся, дядя добрий, він тебе не скридив! Правда, дядю?

— Правда! — похмуро підтвердив дядя. — Але ви швидше! І дитину заспокойте, а то сльві не буде чути.

Та дитина заспокоївалася не хотіла. Суворожко вхопившись за бабусину шию, він з острахом спостерігав, як дядя щось голосно промовляв біля ялинки, а чужа тьота, взявши маму за руки, вводить її навколо дяді.

Побачивши, що дитина перелякалася, бабуса несміливо попросила: «Може, досить?»

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

Іраїда Моделівна, директор ВАТ «Витязь», вік не вказано, 13,00, — зазирнув до записника чоловік.

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

— Як це досить! — обурився Дід Мороз. — Ми прагнемо чесно!

Під кінеш новорічної вистави Вовочка здійняв істеріку. Ех, хлопчику!...

Товар лицем

Сказала матінка Марині:

— Спідничка в тебе

найді мнє!

А донця матері на це:

Товар показують лицем.

Балбес і прогрес

У школі Жора був балбесом.

Нині ж ізидить «Марселе-деом».

Може, це такий прогрес.

Що багатим став балбес.

Енергоносії

Мусій продає оковиту.

Тому він не просто

Мусій.

Ім'я яке встиг заробити:

Мусій наш — енергоносії.

Василь КРАВЧУК.

Навіщо подзвонив?

Ступенки вже святково пообідали, жінка прибирала посуд, коли зазвонив телефон. Господар хаті Сергій зняв трубку.

— Сирій, ти? — почувся чоловічий голос.

— Ну, я. — Радий тебе чути! Набирав навання, гадав, глухий номер.

— А хто це?

— Не впізнаєш однокашника?

Сергій почав перебирати в пам'яті співучів по трьох школах, де вчився, та двох вузах.

— Голос наче знайомий...

— Ще б упізнати! Скільки не бачилися і не чулися. Кривоглаз.

— А, Толян! — Сергій намагався згадати, навіщо міг йому надобитися.

— Ну, як ся маєш?

— Як усі — поміж небом і землею.

Кручусь. Як кажуть: дім, сад, город.

— Тож з роботою, виходиш, кепсько. Дружина як?

— Слабо, прапное регулярно. Раз на тиждень.

— Діти як? — не вгавав однокашник.

— У тебе ж, знається, двоє було? Дочка вже, мабуть, школу закінчує?

— Інститут. Закінчила вже.

— Ну як це тече! А син?

— Теж учиться, ще й у фірмі підробляє. Зараз звільнився і кудись по компаніях зустрічатиме Новий рік.

Звісно, що ж ім, біля батьків сидіти? Ну, а здоров'я як? У тебе ж, знається, шось з нирками було?

— Вже нічого, але діти дотримуюся. А ти чого телефонувеш? — нарешті не витримав Ступенко.

— Та так, гортав записник, побачив твоє прізвище й згадав. Вирішив привітати з Новим роком.

— Може, треба шось? Я хоч і не крутий, але все-таки на дещо спроможний.

— Нічого мені не треба, я так, — мовив Кривоглаз.

На тому краю покляли трубку.

З'явився дружина.

— Ти з ким оце стільки патякав? Забув, що апарат у нас на похвилинний оплати?

— Не я йому дзвонив, а він мені.

— Хто?

— Толян.

— Який Толян?

— Кривоглаз. Колись разом училися.

— І що йому від тебе треба? — не вгадала дружина. — Чого дзвонив?

— Просто так, каже. З Новим роком привітав.

— Не подобається мені це. А чим цікавився?

— Як здоров'я, як живемо — я, ти, діти.

— Ач! І що ти відповів?

— Хіба не чула?

— Чула, чула, все йому викав.

— Ну та й що? Він же пристойна людина.

— Був, а ким став невідомо. Хіба не знаєш, що час з лютим робить? Саме прізвище його варте — Кривоглаз!

Сергій накрутив номер Толяна.

— Ступенко турбує. Оце ти шойно подзвонив: з Новим роком, з Новим роком... А я все гадаю: що, власне, хотів?

— Та відчепитися ти! — відгукнувся однокашник. — Не заважає дивитися телевизор.

Як і обіцяла, жінка не могла заснути: згніталася, кривилася й обзивалася благоговірною пентхофом, яких мала в світі, один так трапився — й саме й!

Лесь о першій ночі Сергій накрутив Кривоглаза на дзвон.

«Телефон на автовідповідачці».

— Задзвонь, коли клапан, тоді кажи. Якщо ж це Сирій, то господар просив послати тебе...»

— Ну, що він каже? — запитувала дружина.

— Нічо, апарат на автовідповідачці.

— Бач, я таки мала рацію, — торжествувала Ступенюха. — Подася кудись на нічний проміселе. А якщо саме до нас? Негайно піді перевір на дверях ланцюжок, засуну у ручку качалку і приготуй, на всяк випадок, сокиру... Ехе-хе-хе, ото привітанняччч, — не матимемо тепер спокую. Недарма ж кажуть: як розпочнеться — й увесь рік отак...

Савелій ЦИПІН.

Григор ЧОРНИЙ.

ВИСОКІІ...»

Я з жахом подивилася на чоловіка

— О-о-о! Які люди! — удавано здивувався Іраїда Модествіна. — Ви до мене?
— До нас... — знітився Дід Мороз.
Іраїда виявилася не дамою з грюма підборіддя, як належало за посадою, а чарівною біляною років 35.

— Через гори високі!... — почав чоловік, нахиливши голову бархатної тональності.
Через байраки глибокі!... — зівів він, задивившись на Модествіну.

Та підальшориво всміхалася, чекаючи продовження.
Я зловтішно мовчала, не збираючись підказувати слова.

— Постішали ми сюди! — згадав чоловік. — Чекали нас, діти?

— О, так! — кокетувала Модествіна шосили, вочевидь не помічаючи поруч з Дідом Морозом похмуро істоту в неслодяній короткій шубці, обшитій пластмасовими сніжниками та ватною короною на голові.

На прощання Модествіна сунула Діду Морозу гроші, пляшку коньяка та елегантну візитку.

— Ану, дай сюди! — потрогливо промовила я, тільки-но ми вийшли на вулицю, і вмить розправилася з візиткою. — І щоб жодних візиток!

Але настій було вже безнадійно зіпсовано. На додачу до всього, за однією адресою нам взагалі не відчинили, за другою з'явився, що хлопчик Віта 3-ти років — не хто інший, як улюблений бульстер'ер господарів, і ми поспішно ретировувалися, щоб не зіграти роль святкової відвідини. А за третьою — нас просто обшукали.

... Зачиняючи броньовані двері, господар будинку підозріло обвів нас поглядом і швидко порухом обмацав Діда Мороза та понишпорив у торбі з подарунками.

— Що ви робите! — не стерів наруги чоловік і зібрався трюкнути дверима.

Вибачай, браток! — примордно сказав господар. — Сам знаєш, який тепер час. Ну не серься! Подвійний тариф!

— Умови! — швидко погодився чоловік, і ми вийшли до розкішно прибраної зали.

— А тепер загадки! — оголосив Дід Мороз. — Відгадуйте усі! Не куц, а з листочками, не сорочка, а зшита, не людина, а розмовляє. Що не?

— Радіо! — випереджаючи домашців, радісно вигукнув батько сімейства.

Побачивши, що крім нього ніхто не сміється, а навіть навпаки, сім'я здалося прихильна, Дід Мороз швидко зорієнтувався: — Ти ба, правильно! А тепер наступна загадка! Сидить дівчина в темниці, а коса на вулиці.

— Моя жінка! — зареготав господар дому.

На прощання він полпеласкав Діда Мороза по плечу і запросив на кухню погосло світло. Моє серце тенкнulo.

— Не хвилюйтеся, — заспокоїла мене дружина «нового робітника», — це він на вулицю дивиться, обстановку перевіряє.

— Пішли додому, — жалібно попросила я Діда Мороза, тільки-но ми вибралися з цього бункера.

— Ну що ти! У нас ще стільки замовлень!... Нарядно вдягнені діти вибігли нам назустріч.

— Дідуся, подивися, хто до нас прийшов!

— Через гори високі!... — почав чоловік і остовпіл. Перед ним стояв Вікентій Павлович, директор фірми, куди він нещодавно влаштувався. Та назд дороги не було.

— І не соромно тобі, — шипіла я тишенько, волячи з директоровими онуками танок. — І як ти йому тепер на роботі в очі дивитимешся?

— А що тут ганебного? — відпаривував чоловік. — Це нехай йому буде соромно, що він таку маленьку зарплату своїм людом платить!

Визначивши свою позицію з цього питання, він поспішав і почав поводитися так, наче нікого Вікентія Павловича поруч не було. Голосно співав пісню, бешкетуючи з дітками, залізав з ногами на дорогий директорський диван «Людвик цотирналітий» і безцеремонно з'їв вау цуцукер, якими його пригостили. Закінчивши концерт, ми з гідністю пішли.

... Пізно вечері в нашій квартирі пролунав дзвінок. Чоловік з таємничим виглядом, немовби він щось знав, пішов відчиняти двері.

— Улю, сюрприз! — проголосив він, і я помчала до вітальні.

У загальному коридорі, притулюючись до стінки, стояли двоє нещасних, які змерзали так, що не могли говорити.

— Че-через г-гори вис-сокі!... — цокка-

ючи зубами, сказав дивний мужчина у червоному кофаку.

— Через байраки глибокі!... — сумно підтвердила вимучена істота в покритій інзем короні.

Я з жахом подивилася на чоловіка. Насолоджуючись справленим ефектом, він широко посміхався, чекаючи від мене влячних слів...

Уляна КАРПІНСЬКА.

Спокіійно! Це — напад...

Версія

...Вечір вийшов темним, як «Морселе» шефра. До під'їзду залізалося кроків з десять.

— Закрити не знайдеється? — похмуро поцікавився і заступили дорогу три кремезні постаті.
«Коли ви вже накуритеся!» — подумки традиційно жахнувся я і почав прощатися зі змистом кишені та недавно вставленими зубами.

Однак події розгорталися інакше.

— Кури! — тицьнув мені під носа здорован пачку «Мальборо». Другий тут же поспішно черкнув запальничкою.

— Знімай куртку! — тим ча-

сом без будь-якої дипломатії приступив до справи третій. — І не соромно такий мотлох носити?!

— І почав щось мимирити порубі статки.

— Оляга! і знай нашу добрість, — перебив мене один з нападників і накинув на плечі дублянку відмінної якості.

— І дивачи заміни, а то ходиш, як босяк! — простяг мені добротні черевки на високій підолові.

— Ех, ти! — гузливисто насунув на самісінькі очі норкову шапку ще хтось. — А оле ми знищимо, як клас, — він закинув десь у темряву мій старенький кашкет.

Потім вони геть зникли.

Спритно зняли з моєї тремтливої руки «Ракету» і безцеремонно нагнали «Сейко».

Бо майже в один голос наказали: — Вивертай кишені!

— Їх мист не залишав мені жодних шансів — негідники у якусь мить напхали туди пачки доларів. А далі взагалі почали знущатися.

— Носі! — з цими словами накинuli на ший золотий ланцюг, на руку — масивний браслет, а у саму руку ткнули мобільний телефон.

Задоволени своїми мерзенними діями, зловинники оглянули мене з ніг до голови.

— Тепер хоч трохи на людину схожий, — зробили висновок.

Я полегшено зітхнув і почав залкувати.

— Куди?! — перепинили мій маневр. — Хто тебе тепер пішки вилупіть?!

Схопили нехлюди під руки і сіломиць посалали за кермо сріблястого «Опеля».

— Ключі та відповіди документи, що оформлені на тебе, на дошці приладів, — нахабно підказали. І почали знову погрозувати:

— Якщо й завтра йтимеш цією дорогою — отримаєш документацию ще й на гараж!

Діватись нікуди — довелося змиритися. А вони взагалі розпеліся, бо змусили із двокімнатної квартири переселитися у відомий шикарний особняк...

...Ось таку неймовірну історію розповів мені чиновник одного з державних відомств, коли я нечемно попросив його поділитися одним секретом. А саме: як він, маючи посадовий оклад лише 150 гривень, за пару місяців почав купувати у статках? Розповів і навіть місце нападу показав.

Не знаю, як ви, а я йому повірив. І кілька темних вечорів ходив тільки цією дорогою. І що? Вчора перестриг. Як завжди, попрощалися цигарку. А потім дали...

Тепер лежу і пишу. І якби не розрід із спирнито, то мабуть, не зміг би й писати. Затурліл, чи з кимось переплутали?!

Павло КУЦЬ.

Сюрприз

— Ну читай уже нам Хайяма, не втомлюй

Вундеркінд Санько з тімзайці «На старт» був дитиною надзвичайно розумною.

У свої шість років він знав не тільки шість мов, а й усю рекламну добірку телебачення шитував краще, ніж Пушкіна.

— Мамуно, а чи й цього року до мене прийдуть Дід Мороз і Снігуронько? — допитувався він.

— Авжеж, золотко, — воркувала мамуна.

Тільки віршичка добре вивчив, щоб Дідусеві Морозу розказати, — нагадав татусь.

Я їм сюрприза підготував, — гордо повідомив вундеркінд.

...Настало 31 грудня. Санько був саме чекання.

— Мамуно, ну коли вони прийдуть?

— Увечері, любий.

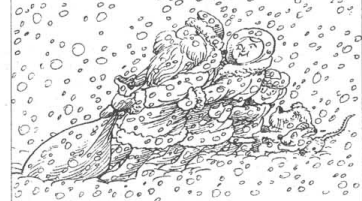
— Скоріше б...

Нарешті дочекалися перших зірок, ялинка засвітила вогні. У двері підзвонили, мамуна відчинила їх — і на порозі з'явилися довгоочікувані Дід Мороз і Снігуронька.

— З Новим роком, друзі, — почав традиційно Дід Мороз басом, — а де ж наші гімназисти?

— Та ви проходите до ялинки, — запросила матуся.

— Агов, Саньку, — загукала красуня Снігуронька, — де ти, — ми тобі подарунки принесли...

Та мало не ніде не було.

— Це він сюрприза вам підготував, мабуть, Омар Хайяма читатиме, — таємниче зашепотів татусь Снігуроньці на вушко.

— Виходь-но, шастячко, бо у Діда Мороза сьогодні багато роботи, — прохала матуся.

Раптом з дитячої залунала музика і Санько, на репш, озвасяв.

— Мама, прости мене, мама, — заспівав він і за хвилину з'явився перед всіма у костюмі, що нагадував концертне вбрання Бориса Моїсеєва, із зачіскою а-ля панк на рожевій голівці, виробляючи якісь дивні пах з вихилисами усім тілом.

— Это я, блудный сын твой, — горлав Санько, намагаючись заглушити магнітофона.

Ошелешені батьки не знали, чоо чекати далі.

Лише бувалий Дід Мороз не розгубився.

— Через поле, через ліс я тобі подаруки ніс, — заспівав він.

— А ти нас чудово зустрічаєш — нетрадиційно, — підбалабурла Діда Мороза Снігуронька.

— А от і подаруки, — вигукнув Дід Мороз.

Та Санько перебив його.

— Е ні, дорогенькі, спочатку від мене буде сюрприз.

— Ну читай уже нам Хайяма, не втомлюй, — загукав татусь.

— Ех, татусю, та який там Хайям, — ось вам сюрприз, — урочисто мовив Санько, — відмовляюся я від ваших подарунків. Не треба мені нічого. Я ж знаю, що в країні — криза, інфляція, доллар вилетів. Он по радіо перелали, що всі послуги подорожчали вчотирі. У бюро послуг «Сітанок» навіть вимог винити — шалених грошей коштує, а ви... Дід Мороз, Снігуронька! — Ще й новорічний тариф утричі дорожче, ніж зазвичай. Забирай, Діду, всі подарунки та поверни татусеві гроші за послуги, бо він у своєму НДІ вже півроку зарплати не отримує. Хай за них краще пієва собі купити або колотки матусі. Вона ж про них цілий рік мріяла!

Любов СТАНАЧІЧ.

А ще був випадок

«Вам, куме, мат!»

Наш читач Василь Білоус з райцентру Іллініці на Вінниччині давно захопився фотографією. Його знімак уже тісно в десяти великих альбомах. Є серії тих фотосхожіть і веселі.

...Було це під Новий рік, літ 15 тому. У гості до Білоуса прийшли кум з кумою (до речі, кум на знімку лівіше). Після застілля взялися за шахи. А за вікном така гарна погода — мороз, сонце! Вийшли на вулицю. Василь узяв фотоапарат і каже кумові: давай, щоб фото вийшло колоритнішим, один буде в кожесі, а другий — голий до пояса! Кум морозу боїться, розозгається довелоса Василеві.

Коли йшли до місця зйомки, стрілася їм сусідка, жіночка старшого віку. Спершу вона остовпіла, а потім ухенько сховалася за хлівом і вже здрітні спостерігала за подіями. Думала, вони її не бачать. А хлопці — бачили, і навмисне повільно розкладали шахівницю на снігу.

— Шкода сусідку! — сміється Василь. — Вона таки змерзла, стоячи за хлівом! А потім, при зустрічах, якось загалдою дивилася на нас...

Вінницька область.

Віктор СКРИПНИК.

Заклики до першого дня Нового року

— Нехай усім у цей день гикнеться, але терпче не урветься!

Спорт

І голи, і весілля.

Усе — під Новий рік!

У київському «Динамо» вчора поменшало холястиків. Усією командою відгуляли весілля Сергія Реброва. А позавчора саме цей найкращий за багатьма версіями футболіст України-98 відкрив рахунок динамівським голам у підготовчому періоді до другої половини сезону.

Чемпіони країни, розділившись на чотири команди, розіграли турнір з міні-футболу на майданчику критих кортів НСК «Одшпийський».

У першому послідинку саме Ребров, гравець «Динамо-1» (тренер Олександр Михайличенко), на 19-й хвилині примусив капітулювати В'ячеслава Кернозенку, який захищав ворота умовної збірної України (тренер Володимир Оніщенко). Але в другому таймі Сергій Ковалов установив рівновагу — 1:1.

Чудово грала команда «Динамо-2», якою керував Віктор Кондратов, проти умовної збірної СНД (тренер Валерій Зуєв), до якої входили всі динамівські «легіонери». Молодь перемогла — 4:2. А потім ще й добряче попустила нерви першій команді. Воротар молодших за рангом Всеволод Романенко творив диво. А коли пішла передостання хвилина, старий ще погостулявся.

0:1. Надто потужна кучиний удар здавекі Сергія Федорова. А за кілька секунд до фінального свистка Андрій Шевченко забив переможний гол. Якби він бачили, як стрибали і цідувались, сповнені радості, Олександр Шовковський, Сергій Шматоваленко, Олег Лукун, Олександр Голово, Владислав Вашук, Андрій Гусин, Юрій Дмитрулін і вже названі гравці цього колективу! Ніби знову розгромили «Барсу»...

Того ж дня відбувся ще один матч: СНД — Україна — 3:1. Учора було проведено два завершальні послідинки: «Динамо-1» — СНД — 5:2 та «Динамо-2» — Україна — 0:4. Отже, переможцем стала команда «Динамо-1».

Новий рік динаміви проводити їм сім'ям, а 4 січня вирушати до німецького Руйта на перший закордонний збір.

За версією «Команды»

Найпопулярніша і найавторитетніша серед українських спортивних видань газета «Команда» провела два традиційні опитування. Перше — серед футболістів і тренерів команд вищої ліги. Кращим вони назвали Сергія Реброва («Динамо», Київ) — 538 очок. На 18 пунктів він випередив свого товариша по клубу і національній збірній — Андрія Шевченка.

У другому опитуванні участь взяли журналісти, які пишуть на баскетбольну тему.

Найкращим в Україні став Дмитро Базилевський, який виступав за збірну країни та клуб «Спартак» (Санкт-Петербург). Названо й символічну збірну року: Базилевський, В'ячеслав Свєстратенко (ІСКА-«РІКО», Київ), Олександр Лохмачук («Рено», Туреччина), Олександр Волков (збірна України), Станіслав Мєдведєнко («Алфа-Саві», Литва).

Хоккей. Дві перемоги на чемпіонаті світу серед юніорів, що відбувається в Угорщині, здобула збірна України: над хокеїстами Норвегії — 5:3 та Франції — 4:2.

✓ Оголошення

Правління

ВАТ «Лубинфарм»

пропонує збільшити статутний фонд підприємства, інформацію надруковано в виданні державної Комісії з цінних паперів та фондового ринку «Цінні папери України».

Мал. Віктор ПОГОВА

У Верки Сердючки незабаром з'явиться двійник. У воску

Кумири і шанувальники

Добре одеситам. Музей скульптур з воску, що відкрився тут нещодавно, дав змогу кожному охочому не лише поновити свої пізнання в історії, а й здійснити низку ритуальних дій. Приміром, помалати спортку Приклина і подивитися в очі Дантесу. А що? Нехай знає, що про нього бумажка нащадки великого поета! Експозиція як формується і можна уявити, як страждають упорядники музею, вирішуючи, на кого віск витрачати, а хто такої честі не гідний. Адже вилити скульптуру — справа дороговартісна, і 3—5 тисяч доларів за суміжні історичну фігуру ніхто не віддасть.

Та панове, «бросьте цих глупостей» — страждати — і вийдуть у народ. Народ вам скаже, кого він хотів би бачити в музеї, а кого — в місцях не таких уже віддалених. Скаже грубо, але по суті, одразу визначивши роль тієї чи іншої особистості в нашій стражденній історії. Втім, можете й не виходити. Бо це вже зробили ми, замислюєшся, напередодні третого тисячоліття: а кому з наших сучасників пошастить побачити своє зображення у воску? Для цього довелося опитати безліч людей і переверсти чимало паперу.

Скажемо відразу: було важко. Бо природа людини така, що одному подобається кавун, а іншому — свинячий хрящик. Але, врешті-решт, шляхом тривалого підраунок голосів визначили пристрасті, результат яких перед вами.

Отже, честь втілити в собі символи епохи випала Першому Президенті, Першому Космонавтові, Першому Банкірові, Першій українці, яка зуміла спокосити турецького султана, Першим Боксерським Рукавичкам і Першим провідницям країни.

Обрані кандидати можуть розслабитися: вони вже нічого не зможуть долати до всенародної любові і слави. А ось усім іншим доведеться попотіти. Увійти в історію — завдання не з простих...

Голоси лічила Лариса КРУПІНА.

Р. С. Час покаже, як уявляти нащадки наших символів ступи у воску. А ми вирішили зобразити їх у більш звичній для нас і для них обстановці. Встигнуть ще в музеях настоятися.

Перший Космонавт — Першому Банкірові:

«Мне сверху видно все — ты так и знай!»

Роксолана — Першому Президенту:

«Главное чтобы костюмчик сидел...»

Перша провідниця країни — Першим Боксерським Рукавичкам:

«Не наливайте, бо я вже така як треба...»

Під знаком «Ч»

Напередодні святкування Нового року ми одержали ексклюзивне інтерв'ю, яке люб'язно дав газеті *«Свєстиво знаній астролог Пабло Сугуб. Фрагмент інтерв'ю пропонуємо читачеві увізнати».*

Працюючи над не розшифрованою до часу частинною пророчтв великого Нострадамуса і застосовуючи шойно розроблений мною метод мозково-космофілософської атаки, я встановив, що новітня історія і прийдешня доля України перебувають під впливом знаку «Ч». Порівняйте зловісні слова: чума, Чорнобиль, Чернівці та славетні Черкашин (батьківщина великого Кобзаря) або Чернігівщина (батьківщина нинішнього Президента).

До речі, знак «Ч» непомітно десь добро та накладає вето навіть на такі суспільно-політичні процеси, як вибори Президента України, до Верховної та місцевих рад. Прихильність Космосу забезпечує перевагу на виборах тим кандидатам, у кого знак (літера) «Ч» у прізвиську розташований на більш чільному місці. (Про астрологічно-космофілософський вплив на окрему розмову). Тепер зрозуміло, до чого Кравчук—Кучма, або Косаківський—Омельченко був приречений на користь останніх. Або ж уперта містична неспроможність обрання у спікери Мороза, доки не з'явився кандидат Ткаченко... Відсутність прихильності Космосу пояснює загальковий феномен калейдоскопічних змін прем'єр-міністрів, а ще більше —

минулу «одісею» Звягільського та нинішню Лазаренка (гадаю, відтепер неважко для наших керманівців осягнути калейдоскопічний критерій для стабілізації складу й ефективності роботи уряду).

Нарешті, про майбутні президентські вибори. З вищенаведеного зрозуміло, що у ланцюжку претендентів на найвищу в державі посаду — Кучма, Ткаченко, Марчук, Кравчук — космічна підтримка гарантована пошукачам саме у зазначеному порядку. Перелучуємо законне запитання щодо кандидатури Чорновіла. Відповімо: і ніяк, і на найближче майбутнє шанс В'ячеслава Максимовича не можна визнати блискучим. А річ тут у тім, що Всесвіт нині переживає період космофобії до комунизму зокрема і до усього лівого взагалі (приклад — розпад комуністичної імперії). А тепер прочитайте прізвисько Чорновіл здалу наперед — вийде Лівонор! Ось вам і розгадка феномена політичного невезіння нашого визнаного лідера. Адже слово «ліво», хоч би як його крутили, ще на довгі часи означатиме заборонений знак у поступу до політичного олімпу. Про це не слід забувати Морозу, Симоненку, Вітренку і навіть політику з велими перспективним прізвиськом Марченко (хвіба що падаєти до народних демократів чи лібералів...).

Звичайно, я не смію зазіхати на найвище значення для результатів виборів позиції самих виборців. Але ж, погодьтеся, тепер усім нам зрозу-

міло, чому в політиці, скажімо, з такими прізвиськами, як Табачник або Мєдведчук, легше, аніж Лук'яненко або Яворівському.

Наостанок, користуючись нагодою, хочу поблажати всім українцям усього найкращого в наступному новому році і, найперше, як знищити ока берегти поняття, котрі означені особливими, самим Всесвітом відзначеними словами із знаком «Ч», або мімними, як дуб, були чоловічі, шквашливі й прекрасними їхні чарівники — жінки, здоровими й розумними їхні чада (слово, що вимагає повернення до широкого вжитку). Ну а кандидатам у достойники — щоб найкращим словом завжди було для них слово честь. За що не гріх підняти й чарку! А сама новорічна ніч нехай пройде для вас, українців, під шквашливим і незалежним від будь-якого впливу чудотворним словом «Будьмо!»

Записав Юрій БОЛЬШАК.

Р. С. За останніми розрахунками найпотужнішого в світі комп'ютера «Шаратанського університету» (штат Айова), тринадцятим Президентом України може стати людина з екзотичним прізвиськом Чучка, котра, зрозуміло, ще не народилася. Так-от, цілком логічно, що й не народиться. До речі, останнє певною мірою залежить і від багатьох з нас...

Встигнуть ще в музеях настоятися

Правління ВАТ «Екобуд» повідомляє, що загальні збори акціонерів відбудуться 25 лютого 1999 року, о 14-й годині дня, в приміщенні актового залу ВАТ «Екобуд» за адресою: м. Луцьк, вул. Дубнівська, 60.

Порядок денний:

1. Звіт голови правління про господарську діяльність за 1997—1998 рр.
  2. Зміни до статуту товариства.
  3. Затвердження нормативів розподілу чистого прибутку.
  4. Затвердження основних напрямів діяльності акціонерного товариства на 1999 р.
  5. Затвердження питань реорганізації товариства.
- Учасники зборів повинні мати:
1. Сертифікат акцій.
  2. Паспорт або інший документ, що посвідчує особу.
  3. Доручення на право представляти інтереси акціонера.
- Довідки за телефоном: 4-54-37.

Правління.

До уваги акціонерів ВАТ «КНД» «Сінтеко»

Позачергові збори акціонерів, що складаються акціонерами, які володіють більш ніж 10% акцій, відбудуться 5 березня 1999 року за адресою: м. Київ, проспект Перемоги, 44, Національна кіностудія ім. Довженка (ст. метро Шувальська).

Порядок денний:

1. Про пригнічення до майнової відповідальності голову правління ВАТ «КНД» «Сінтеко».
  2. Вибори правління ВАТ «КНД» «Сінтеко».
  3. Вибори спостережної ради ВАТ «КНД» «Сінтеко».
  4. Вибори ревізійної комісії ВАТ «КНД» «Сінтеко».
  5. Прийняття змін до статуту та внутрішніх положень ВАТ «КНД» «Сінтеко».
  6. Про нарахування та виплату дивідендів за підсумками роботи ВАТ «КНД» «Сінтеко».
- Рестрація учасників зборів з 9.00 до 10.00. Початок зборів о 10.00. При собі мати паспорт або інший документ, що засвідчує особу, та документ, який посвідчує право власності на акції, а для представників акціонерів — відповідну довіреність.
- Адреса оргкомітету по підготовці та проведенню зборів: Київ-56, вул. Виборзька, 1, телефон для довідок 247-65-61.

Оргкомітет.

Правління ВАТ «Київ-Одяг» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 25 лютого 1999 р. Початок зборів о 14-й годині. Місто проведення зборів: м. Київ, вул. Куренівська, 2-6, актовий зал.

Контактні телефони: 435-10-13, 435-51-16, 435-11-42; факс 435-10-13

ПОРЯДОК ДЕННИЙ ЗБОРІВ

1. Звіт правління про результати фінансово-господарської діяльності акціонерного товариства за 1998 рік. Основні напрями діяльності на 1999 рік. Затвердження річного звіту та балансу.
2. Звіт ревізійної комісії про результати перевірки фінансово-господарської діяльності правління АТ за звітний період.
3. Затвердження бюджету товариства на 1999 рік та розподілу прибутку за 1998 рік.
4. Затвердження змін у персональному складі правління АТ.
5. Затвердження витратних коштів для придбання устаткування та обладнання, здійснення реконструкції, розширення торговельної мережі.
6. Про збільшення статутного фонду товариства за рішенням правління АТ у зв'язку з другим випуском акцій та внесенням змін до статуту АТ.

Інформація до п. 6 порядку денного: Мета другого випуску акцій — збільшення статутного фонду товариства, залучення коштів для придбання устаткування та обладнання, здійснення реконструкції, розширення торговельної мережі.

Планується збільшити статутний фонд АТ на 7530, 45 грн. шляхом випуску 50203 шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 0,15 грн. кожної. Випуск акцій планується здійснити в документарній формі.

Проект змін до статуту: Пп. 9.1 та 9.2 викладати у такій редакції: «Статутний фонд товариства становить 30153 гривень і поділяється на 20120 шт. простих іменних акцій номінальною вартістю 0,15 гривень кожної».

У зв'язку з цим пункти ст. 9.1 — 10 вважати відповідно 1-9. Термін передплати акцій другого випуску — 19 лютого 1999 р. з 9-00 до 18-00 за адресою: м. Київ, вул. Куренівська, 2-6.

Номінальна вартість акцій не змінюється. Переважним правом на придбання акцій у разі нової емісії користуються акціонери товариства.

Правління АТ має право на дострокове припинення передплати у разі досягнення запланованого обсягу емісії. Відмова у передплаті проводиться згідно з переліком передплатників з кінця переліку.

Збитків, пов'язаних із збільшенням статутного фонду, для акціонерів товариства не планується.

До уваги акціонерів ВАТ «Лубнифарм»

Повідомляємо, що позачергові загальні збори акціонерів відбудуться 17 лютого 1999 року о 17.00 за адресою: Полтавська обл., м. Лубни, вул. Шевченка, 2/2, Міський будинок культури.

Порядок денний:

1. Звіт правління ВАТ за 1998 р.
  2. Звіт ревізійної комісії ВАТ за 1998 р.
  3. Проведення перевірок голови та членів спостережної ради.
  4. Проведення перевірок голови та членів правління.
  5. Проведення перевірок голови та членів ревізійної комісії.
  6. Внесення змін та доповнень до статуту.
- Рестрація акціонерів 17 лютого 1999 року з 12.00 до 16.45. Довідки за телефоном (053615) 55-57. АБ «ПОЛТАВА-БАНК», акціонер, який володіє 30 % голосів.

Правління ВАТ ВО «Рожищесьльмаш»

повідомляє, що 10 лютого 1999 року в актовому залі відбудуться загальні збори акціонерів ВАТ ВО «Рожищесьльмаш».

Початок о 10.00. Рестрація з 8.00.

Порядок денний:

1. Звіт голови ВАТ ВО «Рожищесьльмаш» про господарську діяльність товариства за 1998 рік.
2. Звіт головного бухгалтера про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 р.
3. Звіт спостережної ради ВАТ ВО «Рожищесьльмаш» про роботу за 1998 рік.
4. Звіт ревізійної комісії ВАТ ВО «Рожищесьльмаш» про роботу за 1998 рік.
5. Затвердження основних напрямів діяльності товариства та плану на 1999 рік.

Правління ВАТ.

15 лютого 1999 года по адресу: г. Одесса, Николаевская дорога, 142 в 12.00 состоится общее собрание акционеров ОАО «Одесская фабрика нетканых материалов» с повесткой дня:

1. Отчет правления о результатах финансово-хозяйственной деятельности акционерного общества за 1998 год.
2. Определение стратегии развития и основных направлений деятельности общества.
3. Решение вопросов по ликвидации задолженности.

Правление.

Арбитражный суд Ивано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальська, 11) за поданою заявою КСП «Сидлишанське» Коломийського р-ну Івано-Франківської області порушив справу № В-1/92 про банкрутство КСП «Сидлишанське» (282221, с. Сидлиш, Коломийського р-ну Івано-Франківської області; р/рахунок 26007200192001 у дирекції АК банку «Україна», м. Київ, МФО 336086 ЗКПО 0853665).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Київської області (252033, м. Київ, вул. Жилианська, 58-6) порушив справу № 203/126-98 від 30.10.98 р. про визнання банкрутом ВАТ «Головурівське» с. Головурів Бориспільського р-ну Київської обл., р/р 26005200294001 АПБ України м. Борисполя МФО 321079, код 00852418.

Претензії можливих кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Дніпропетровської області (320600, м. Дніпропетровськ, вул. Кібішева, 1-а) порушив справу ІБ 14-183 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю товарно-сировинної компанії «Дніпротеккомплект» (320090, Дніпропетровськ, Симферопольська, 21). Р/р 26002112103001 в КБ Приватбанк, Індустріальний відділення, МФО 305300, код 3360618188.

Претензії направляти в арбітражний суд протягом місяця з дня опублікування.

Арбитражный суд Автономной Республики Крым (330000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) возбудил дело о банкротстве № 5680-8 от 16.11.98 г. МСП «Сата» (юридический адрес: Автономная Республика Крым, г. Симферополь, бульвар Ленина, 12), р/р 26001256421001 «Приватбанк», МФО — 384436, код — 16500940.

Претензии кредиторів та заяви санаторів приймаються в течение месяца со дня опублікування объявления.

Арбитражный суд Донецкой области (340105, г. Донецк, б. Пушкина, 34) возбудил дело о банкротстве: № 24/109Б ЧП «Анна», юридический адрес: 340102, г. Донецк, ул. Сталинина, 8/33, р/р 26004301440039 в Донецком филиале АКБ «Славутин», МФО 335667, ОКПО 23416559.

До відома акціонерів ВАТ «Лубнифарм»

26 лютого 1999 року відбудуться загальні збори акціонерів товариства.

Порядок денний:

1. Звіт правління про фінансово-господарську діяльність товариства за 1998 рік.
  2. Переобрання голови та членів спостережної ради.
  3. Переобрання голови та членів правління.
  4. Переобрання голови та членів ревізійної комісії.
  5. Внесення змін та доповнень до статуту.
  6. Збільшення статутного фонду.
- Збори відбудуться о 12-й годині за адресою: м. Лубни, вул. Петровського, 16.

Рестрація учасників зборів: 26 лютого з 10.00 до 12.00. При собі мати документ, що посвідчує особу. Довідки за телефоном (053615) 20-29.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Коммерційно-виробничо-виробничий завод «Нора АМ ЛТД» (ЗКПО 16475356, р/р 2600280 в АК «Термобанк», МФО 321712 адреса: м. Київ-107, вул. О. Шмідта, 26-Б) повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймають протягом місяця.

«Ліквідаційна комісія ВАТ «Бердичівський консервний завод» об'являє про продаж майна ційної майнового комплексу ВАТ «Бердичівський консервний завод» розташованого за адресою: м. Бердичів, вул. Войкова, 23. Справки по телефону: 8-04143-20188.

Зміни до інформації про існуючі акції акціонерного товариства «ТК Кредит».

У розділі 5. «Дані про емісію цінних паперів» абзац четвертий викласти в редакції: «Прокредит» плати на акції цінного випуску встановлюється з 1 грудня 1998 року по 1 травня 1998 року включно за адресою: м. Київ вул. Дмитрівська 18/24».

ВАТ «Лісохімік» повідомляє, що втрачене свідоцтво про реєстрацію випуску акцій від 20 листопада 1997 року № 27.10.01.97. видане Державною комісією з цінних паперів та фондовому ринку по м. Києву та Київській області вважати недейсним.

Арбитражный суд Ивано-Франківської області (м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальська, 11) порушив справу про банкрутство:

— № 593/3 — Агрофірма «Україна» с. Гаврилівка, Надвірнянського району, Івано-Франківської області; р/р 26003200065001 в АПБ «Україна» м. Надвірна, МФО 336105, код 03752249.

— № 512/3 — Спілка селян «Вільна Україна» с. Камінна Надвірнянського району, Івано-Франківської області, р/р 26005200071001, в АПБ «Україна» м. Надвірна, МФО 336105, код 01044933.

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Харьковской области, розташований за адресою: 310022, м. Харків, площа Свободи, 5, Держпром, 8-й під'їзд — порушив справу № 8627/7-74 про банкрутство проєктно-будівельного науково-виробничого приватного підприємства «Архтебюд», юридична адреса: 310002, м. Харків, вул. Артема, 6, абонентська скринька № 1046; р/р 2600301875645 код 14057713 в Московському відділенні АК «Промінвестбанк» м. Харкова, МФО 351425.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця від дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецької області (м. Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) порушено справу № 5-126Б про банкрутство ОАО «Комбікорм» (м. Мар'ївка, вул. Ворошилова, 34, р/р 260006301700042 у відділенні Промінвестбанку України у м. Мар'ївка, МФО 335311).

Арбитражный суд Львівської області (290010, Львів-10, вул. Лічківська, 81) порушив справу № 2/920-12/144 про визнання банкрутом приватного підприємства «Елонка» (юридична адреса: Львів-58, вул. 700-річчя Львова, 7; р/р 2468353, в/р 1403185900/858 — рос. руб., 1403180400/001 — дол. США).

Претензії кредиторів та заяви можливих санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування цього оголошення.

Арбитражный суд Запорізької області (330001, Запоріжжя, вул. Шаумяна, 4) порушив справу № 5/3/884 про банкрутство Товариства з обмеженою відповідальністю «Альбус, Лтд.» (код ЄДРПОУ 19208611); 330002, Запоріжжя, Залізнична станція — Запоріжжя ІІ, директор Охрименко Р. Г., р/р 26004202679001 у ЗРУ КБ «Приватбанк» (330053, Запоріжжя, вул. Гіслерна, 1, МФО 313399).

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Арбитражный суд Донецької області (340105, Донецьк, бульвар Пушкіна, 34) возбудил дело о банкротстве ТПЧП «Нита-Инвест». Юридический адрес: 338044, Горькая, 49/7; р/р 26009192014001 в Горловском филиале Приватбанка, МФО 335515, ОКПО 23772573.

Претензии кредиторів та санаторів приймаються в течение месяца со дня опублікування объявления.

Арбитражный суд Сумської області (244000, Суми, вул. Рибалка, 2) порушив справу № 3046-9/280 про банкрутство Роменьського консервного заводу. Юридична адреса: 245906, Ромни Сумської області, вул. Прокопенка, 43; р/р 26003201446001, МФО 335515 у Роменьському відділенні АК АПБ «Україна».

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення.

Руслана: «А класика залишиться класикою»

Цінності на зламі століть

Для маргінального часового відрізка Руслана романтизація дійсності дещо чужорідна. Та й сама співачка як для кінця дев'яностих видається до казкового несподобно: мурда, делікатна, життєрадісна, доброзичлива. Останнє, що вона придумала зі своїми соратниками: захистити старовинні замки саме на межі тисячоліть.

— Руслано, чи доречна розмова про цінності, які нібито падають і б'ються, як склянки? Особливо для людей, які народилися за останні 20–30 років, тобто у постмодерністській часи, коли розмиті контури темного-світлого, низького-високого і т. п.?

— Однозначно: доречна. Мені шкода, що так воно є насправді. Орієнтири нашого покоління здебільшого штучні, неправильні. Ідей у нього багато — немає ідеалів. Чому у своїх проєктах наша творча команда робить акцент на естетичні та романтичні? Це — те, чого бракує. Метафора «світланку» значно ширша, ніж здається на перший погляд. Зранку людина прокидається зі світлим світоосприйняттям. Зісвіт, усе чорне залишається позаду. Пробудження народжує сподівання...

— Проте чорне не може відступити надале відстань. Зло у підсвідомості, бо його «публічно» естетизують.

— Мені, приміром, прикро дивитися жорстоке кіно. А побачити якісь інші фільми чи концерти переважно більшість не має можливості. Обмежені враженнями, люди в'януть, мов квіти... Численні гастрольні поїздки надавали впевненості у

тому, що треба дарувати надію. Була вражена, скільки прихильників у символу «світланку». Україна — дуже благодатна ґрунт для культивування таких простих добрих цінностей.

Отже, як справжня казкова принцеса, ти, прямолінійно розрізняєш добро і зло?

— Цілком.

— А як же бути з шекспірівським «Зло є добро, добро є зло»? Або з булаковським Волядлом, що втілює одночасно темряву і благо?.. З тим, що в певних системах координат ці категорії мають здатність перетікати одна в іншу?

— Є чітко визначені речі. І не слід шукати спрощень, самообмановитості. Добро — це те, що збагачує, підживлює. Зло — руйнує, вносить хаос. Це — протилежні сили. Пам'ятаєш, у мому кліпі є червона ниточка. Є ті, хто її заплетує, а є ті, хто розплетує.

— Давай про інше. Ми, діти свого часу, нібито повинні призначати до того, що маскулт став об'єктом наукових досліджень. А тим часом академічне мистецтво відступило на другий план і цікаве маленькій купці людей. Що ти на це? Не забувай, ти також «мистецький продукт» цієї доби.

— На зорі проєкту «Дзвінкий вітер», коли ми вперше поєднали рок-групу і симфонічний оркестр, продюсери промовисто крутили пальцями біля скронь: «Руслано, ти себе губиш!». Минув час. І багато хто з тих спостерігачів дивиться на це зовсім інакше... А щодо класики — вона залишиться класикою! Я закінчила консерваторію і доволі добре знаю стан справ у вітчизняній академічній музиці. Неабиякий високий рівень наших виконавців, на жаль, упирається у злидні. І можна лише мріяти, що наша фінансова еліта у наступному тисячолітті матиме смаки до справжнього мистецтва, підтримуватиме цих людей.

Твій «Тур по замках України» — також звернення до старих цінностей (у даному разі — до архітектури). Не так до етичних, як до руковоїх. Чому переносиш вагати турботи саме на завершені пам'ятки?

— З конкретикою архітектури — ідеологія, провідне поняття якої — романтика. Є дві лінії, що й простежують: етнічна та історична. Треба уважно подивитися на ті кам'яні шелеври, які маємо. Захопили всі цією красою. Ажде, крім усього, замки — це обов'язково і естетика. Однак якщо під час споглядання їх, відрастворюючись, десь на Заході око радіє, то в нас — серце крає обливается.

— А як оригінальний задум перетинається з моментом мікстосторіжжя?

— Ми навмисне вирішили дворічний тур завершити у 2000 році. Хочемо у свій незвичайний спосіб перейти цей рубіж.

Ажде вступ у нову еру перегукується з наріжними «ідеологічними каменями» проєкту: весна, романтика, сподівання. Скажеш, що ідеї твої захопили й інші держави, в яких є старовинні замки. Ми ведемо переговори з Англією, Польшею, Францією, Німеччиною, Прибалтикою про поширення туру і на ці країни. У майбутньому також кілька суто класичних концертів, в яких диригуватиме оркестром (диригент — мій основний фах). Продовжується альбом етнічної музики, зокрема гуцульської. Велика весняна програма з новими піснями. А ще — прем'єра музичного фільму «Останнє Різдво дев'яностих». Ностальгійний і теж про цінності духу...

Бесіду веде
Ольга КЛЕМЕНОВА.

А я роблю так

З ялинкою — до лісу

Скільки ялинок вирубується щороку заради примхи однієї новорічної ночі! А я ще з осені викопую лісову красуню і саджаю у велику діжку. Доглядаю за нею, як і за кімнатними квітами — поливаю, підживлюю, і до новорічних свят вона перет-

ворюється на справжню красуню. А навесні разом з дитини саджаємо нашу ялинку в лісі. Радий, що вже багато років хоч на одну зрубану ялинку стало менше.

Володимир ДЯЧУК.

Київ.

...А я так

12 лютого 1999 року о 10.00 за адресою: м. Київ, Спортивна площа, 1 відбулися загальні збори акціонерів ВАТ «Оксана Плюс»

Порядок денний: 1. Звіт про діяльність ВАТ «Оксана Плюс» за 1998 рік.

2. Напрями подальшої діяльності ВАТ «Оксана Плюс».

3. Затвердження підсумків переплати акцій товариства.

4. Затвердження нової редакції статуту товариства.

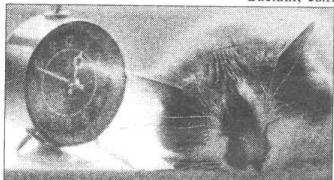
Православний календар... і народний

З 1 ДО 7 СІЧНЯ, на передріздвяному тиждні, відзначається пам'ять багатьох святих.

1 СІЧНЯ вшановується пам'ять святого мученика Воніфатія (дальноримського раба, що загинув за віру). Також 1 січня вшановується пам'ять преподобного Іллі Муромця, чий мошійкохується у Києво-Печерській Лаврі.

2 СІЧНЯ — день великомучениці Анастасії Узоріштельки (тобто тієї, що позбавляла від кайданів). На Афоні є монастир її імені.

Напередодні Різдва, 6 СІЧНЯ, Церква вшановує пам'ять преподобного мученика Євгенія, а з нею — Прота, Іакінфа та Клавдія.

Січень з груднем прощається, а на лютий очі косує

2 СІЧНЯ — Гната. В цей день заборонялося прости. Жінки пекли обрядове печиво, а дівчата, зібравшись на вечорниці чи посиденьки, робили різдвяно-новорічні прикраси.

4 СІЧНЯ — Анастасії. В народі казали: «Скоро Настя на помості запросить три празники в гості». Бо через три дні прийдуть найбільші зимові свята: святе Різдво, святого Василя, святе Водохосще.

Прикмети січня

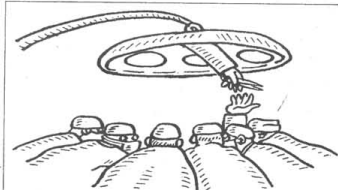
- ✓ Якщо вночі іній — удень сніг не йтиме.
- ✓ Кільце навколо місяця — на сильний мороз.
- ✓ Сорочка під стріху лізе — на хуртовину.
- ✓ Ворони розкаркались — на мороз, а вшпугували в небі хоровод — на сніг.
- ✓ Пітніють шибки навіть у холодну пору — на потепління.

Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 193926.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50
Зам. 0311252.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

З 1 січня 1999 року, відповідно до указу Президента України

тової ініи, доти газовим ринком і, відповідно, ініанами на газ розпоряджатиметься монополіст. Як твердить спостерігач, левовою часткою газового ринку сьогодні розпоряджається компанія «Інтергаз». На думку Зіновія Буцьо, в нинішній економічній ситуації регулювання діяльності суб'єктів енергоринок може здійснювати тільки незалежний, позабюджетний державний орган, яким і є Національна комісія регулювання електроенергетики України. Логічно дуже прогресивно: державний, але незалежний.

Михайло ЛІВАНОВСЬКИЙ.
Мал. Едуарда МЕРА.

А ще був випадок

— Мій день народження — під самий Новий рік, і тому свята у мене тривають безперервно з 28 грудня аж до Різдва 7 січня. Торік, коли приїхав у гості друзі й ми святкували мій день народження, одна подруга каже: «А тепер пропоную підняти тост за тебе як за жінку року-97». Я питаю: «А звідки ти це взяла?» — «А мені так здається», — відповіла вона. І як тільки це сказала, по телевізору оголошується результат соціологічного опитування... Ох, що ми тоді творили!

У новорічній ніч і перед Різдвом я відчуваю себе маленькою. Я вірю в ці казки, що десь щось має обов'язково відбутися, стати якимсь дивом.

Редактори номера Віталій ЖЕЖЕРА, Віталій СУДДА, Анатолій ГОРЛОВ (перший заступник головного редактора).
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописи не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Засновник і видавець — Верховна Рада України

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.rel.com